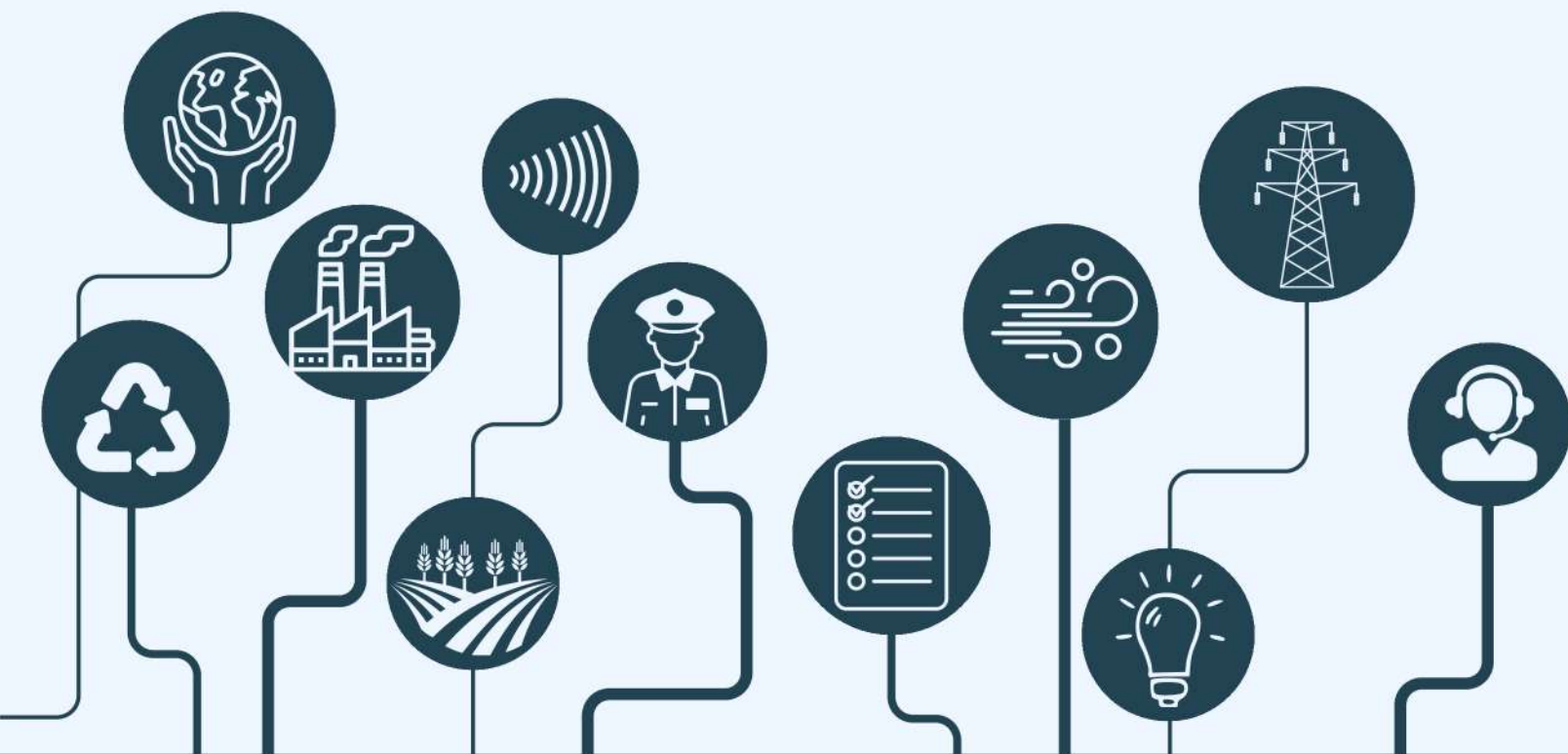

איגוד ערים
לאיכות הסביבה
נפת אשקלון

דו"ח שנתי 2024

אשקלון - קריית גת - שדרות - קריית מלאכי - באר טוביה
חוף אשקלון - לכיש - שפיר - יואב - שער הנגב

תוכן עניינים

1.....	דבר יושב ראש האיגוד.....
2.....	דבר מנכ"לית האיגוד.....
3.....	חברי מועצת האיגוד.....
4.....	חברי ועדות האיגוד.....
5.....	בעלי תפקידים באיגוד.....
6.....	יועצים לאיגוד.....
7.....	אודות האיגוד.....
8.....	מטרת האיגוד.....
10	נושאים מרכזיים שטופלו השנה.....
20	אירועי סביבה 2024.....
24	איכות אוויר.....
39	קרינה בלתי מייננת.....
42	רעש.....
44	פניות הציבור.....
48	פסולת ומיחזור.....
59	חינוך וקהילה.....
69	תעשייה.....
73	רישוי עסקים.....
77	תכנון סביבתי.....
84	פיקוח ואכיפה.....

דבר יושב ראש האיגוד

הדו"ח השנתי של איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון לשנת 2024 מציג תמונה מקיפה של עשייה סביבתית משמעותית, שהתקיימה חרף אתגרי השעה המורכבים שניצבנו מולם כתושבים וכראשי רשויות.

הנתונים המעודדים בדו"ח המפל"ס, המצביעים על ירידה של

16% בפליטות לאוויר, לצד ההישגים המרשימים של רשויות האזור בתחום האנרגיה המתחדשת, מעידים על המחויבות העמוקה שלנו לאיכות הסביבה. אנו מאמינים כי שמירה על הסביבה היא נדבך מרכזי בחוסן האזורי. במהלך השנה המורכבת הזו נקטנו לצד פעולות אכיפה ומדיניות סביבתית ברורה בתחומי האויר, הפסולת, המיחזור ועוד. הובלנו גם מהלכים חינוכיים רבים וחדשניים על מנת לבנות את דור העתיד של האזור עם תפיסה סביבתית רחבה ומהותית.

למרות המלחמה והלחצים הרבים המשכנו להיאבק למען התושבים ולהשמיע את קולנו מול מקבלי ההחלטות במשרד הממשלה, שרים, חברי כנסת, ועדות הכנסת ובכלל. עמדתנו נחרצת בכל הנוגע להגנה על בריאות תושבי האזור. העתירה שהגשנו לבית המשפט המחוזי בעניין קצא"א, בתמיכת שישה ארגוני סביבה מובילים, משקפת את נחישותנו להגן על איכות חיי התושבים וזכותם לסביבה נקייה. מצב הלוחמה חייב אותנו להעלות את ההיערכות לחירום לראש סדר העדיפויות שלנו. השנה הובלנו תרגילים מקיפים ברשויות השונות בשיתוף כלל גורמי החירום, תוך שימת דגש מיוחד על מוכנות לאירועי חומרים מסוכנים. במקביל, קידמנו פתרונות טכנולוגיים חדשניים בתחום הטיפול בפסולת חקלאית, המציבים את האזור כולו בחזית החדשנות הסביבתית.

נמשיך להוביל מדיניות סביבתית אחראית ומתקדמת, בשיתוף כל הרשויות החברות באיגוד, למען עתיד בריא וירוק יותר לכלל תושבי האזור.

בברכה,

תומר גלאם,

ראש העיר אשקלון ויו"ר האיגוד

דבר מנכ"לית האיגוד

הדו"ח השנתי שלפניכם מסכם את פעילות איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון לשנת 2024 – שנה אשר התאפיינה באתגרים ביטחוניים משמעותיים, לצד התקדמות מקצועית ראויה לציון.

במהלך שנה זו, שבה עמד אזורנו בחזית הביטחונית מול רצועת עזה, המשיך האיגוד לפעול בעקביות ובנחישות למען הסביבה ובריאות הציבור. גם תחת תנאים מורכבים, המשכנו לקדם פרויקטים רחבי היקף, להטמיע חדשנות ולחזק את החוסן הסביבתי והקהילתי של יישובי הנפה.

גאוותנו השנה היא לא רק על הישגים סביבתיים, אלא גם על ההשקעה המתמשכת בבניית קהילה סביבתית מעורבת, יוזמת ועמידה ביישובי עוטף עזה. חנכנו את הגינה הטיפולית הראשונה, השגנו שיתוף פעולה ייחודי עם הוועד האולימפי למיזם נטיעות רחב היקף, והשקנו את תוכנית "חינוך יער" ועוד. פרויקטים כדוגמת "טבע מרפא" ו"שדרות הטבע" הפכו למוקד חיבור משמעותי בין תושבים לסביבתם, תוך מתן דגש על רווחה נפשית, חוסן קהילתי ואיכות חיים – דווקא באזורים הסובלים מאיום ביטחוני מתמשך.

במקביל, המשכנו לבסס את מוכנות הרשויות המקומיות למצבי חירום סביבתיים, וקידמנו פתרונות חדשניים, בהם פיילוט ראשון מסוגו לטיפול בפסולת חקלאית. מול אתגרים תשתיתיים ומשברים סביבתיים, המשכנו להפעיל כלים משפטיים, רגולטוריים וציבוריים, לרבות בהובלת התנגדות נחרצת להרחבת פעילות קצא"א באשקלון – מתוך מחויבות עמוקה לבריאות התושבים ולהגנה על הסביבה.

אני מודה לצוות האיגוד המקצועי והמסור, למועצת האיגוד וליו"ר האיגוד ראש העיר אשקלון תומר גלאם על החזון והתוויית הדרך, לשותפינו ברשויות המקומיות, לגופי הממשלה, לארגוני החברה האזרחית ולתושבי האזור, שפעלו איתנו גם בימים שאינם פשוטים. יחד נמשיך לעמוד על המשמר, לפעול באחריות, וליצור מציאות סביבתית בטוחה, עמידה ובריאה יותר לנפת אשקלון.

בברכה,

מיטל אמיתי

מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון

חברי מועצת האיגוד

מר תומר גלאם	ראש העיר אשקלון ויו"ר האיגוד
מר אדיר נעמן	ראש המועצה האזורית שפיר וסגן יו"ר האיגוד
מר בן כהן	ראש המועצה האזורית באר טוביה
מר נתי לרנר	ראש המועצה האזורית יואב
מר איתמר רביבו	ראש המועצה האזורית חוף אשקלון וגזבר האיגוד
מר בועז שלמה	ראש המועצה האזורית לכיש
מר שי עמירה	סגן ראש העיר אשקלון וממונה איכות הסביבה
מר שלומי בטיטו	חבר מועצת העיר קריית גת
מר חיים בכר	מנכ"ל העיר קריית גת
מר גלעד אברהמי	מנכ"ל העיר שדרות
מר ניסים גלעם	מנהל אגף קידום ורישוי קריית מלאכי
מר אלעד חורב	מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה, מועצה אזורית שער הנגב

חברי ועדות האיגוד

ועדת כספים וכוח אדם

מר איתמר רביבו	ראש המועצה האזורית חוף אשקלון - יושב ראש הוועדה
מר בועז שלמה	ראש המועצה האזורית לכיש
מר בן כהן	ראש המועצה האזורית באר טוביה
מר אלעד חורב	מנהל התחום המוניציפאלי ומנהל מחלקת איכות הסביבה, המועצה האזורית שער הנגב
מר חיים בכר	מנכ"ל העיר קריית גת

ועדת מכרזים

מר אדיר נאמן	ראש המועצה האזורית שפיר - יושב ראש הוועדה
מר נתי לרנר	ראש המועצה האזורית יואב
מר שי עמירה	סגן ראש העיר אשקלון
מר ניסים גלעם	מנהל אגף קידום ורישוי קריית מלאכי
מר שלומי בטיטו	חבר מועצת העיר קריית גת
מר גלעד אברהמי	מנכ"ל העיר שדרות

בעלי תפקידים באיגוד

מנכ"לית	גב' מיטל אמיתי
מנהלת הלשכה	גב' שגית עשור
מנהל מחלקת איכות אוויר, קרינה ורעש	מר אורן עג'מי
מנהל מחלקת תעשייה	מר גיא לסט
ראש אגף פיקוח אכיפה וחירום	מר גיא זיגלבוים
מנהלת מחלקת פסולת ומיחזור	גב' אליה זריהן
רכז תפעול תחזוקה ובקרה על תחנות הניטור	מר יהונתן עובדיה
רכזת פיקוח תעשייה	גב' קריסטינה לשם
מנהלת חשבונות	גב' אביבית מנשרוף
מנהלת מחלקת תכנון ורישוי עסקים	גב' מירי תמיר
מנהלת מחלקת חינוך וקהילה	גב' משאת כהן
רכזת חינוך סביבתי	גב' ניצן בן טל
מנהלת המערך לטיפול בפסולת חקלאית	גב' שגית אהרון
מנהלת מחלקת מרכז השתלמויות	גב' מיכל כהן

יועצים לאיגוד

יועץ משפטי לאיגוד	עו"ד יריב אבישור
רואה חשבון האיגוד	רו"ח אברי אלבז
יועץ ISO לתחנות ניטור	מר יואב גבריאלי
תמיכה טכנית ומחשוב באיגוד	מר ליאור גבריאלי
יועצת רגולציה סביבתית לאיגוד	עו"ד ד"ר ציפי איסר-איציק
יועץ סביבתי לאיגוד	מר אבי גולדשמיד
יועץ סביבתי לאיגוד	מר עומרי זילברמן
ייעוץ אסטרטגי-תקשורתי	מר יפתח קרמר דוידוביץ'
תובעת רשותית	עו"ד הילה רווח
חברה לייעוץ וניהול סביבתי	מר איתי פרי-ג'ירף
חברה לייעוץ וניהול סביבתי	גב' יואלה גנאם-ג'ירף
ייעוץ משפטי לאיגוד	עו"ד טל סומך
ייעוץ משפטי לאיגוד	עו"ד אבי להב
יועצת סביבתית, חברת אלדד שרוני	גב' רחלה בן עזרא

אודות האיגוד

רשות	מספר תושבים	שטח בקמ"ר
אשקלון	179,403	48
קריית גת	75,610	8.4
שדרות	38,677	5
קריית מלאכי	28,903	4.6
באר טוביה	23,194	140
חוף אשקלון	20,749	181
לכיש	14,804	378
שפיר	14,187	82
שער הנגב	10,397	180
יואב	9,968	199

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון הוקם בשנת 1979 מתוקף צו הקמה של שר הפנים. באיגוד חברות 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים בשטח נרחב של כ-1.5 מיליון דונם. מדובר באזור מגוון וחשוב מבחינת ערכי טבע, הכולל שמורות טבע, מצוק חופי, יערות, דיונות חול ונחלים, הנתון ללחצי פיתוח ובינוי שינוי ודורש ניהול מקצועי, אסטרטגי וארוך טווח.

להלן הרשויות לפי החלוקה הבאה:

4 ערים: אשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות.

6 מועצות אזוריות: באר טוביה, חוף אשקלון, שער הנגב, יואב, לכיש, שפיר.

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מרכז ומטפל בכל הנושאים הסביבתיים, תוך קידום איכות הסביבה. בתחומי הנפה מתקיימת פעילות חקלאית ענפה ופועלים בה 17 אזורי תעשייה, הכוללים מפעלי מזון, משחטות, מפעלים כימיים, חברות היי-טק, ייצור מתכות ותעשייה כבדה. בנוסף, קיימות ופועלות בשטחנו תשתיות לאומיות, כגון קצא"א ותש"ן ו-9 תחנות כוח, בהן תחנת הכוח הפחמית רוטנברג באשקלון והתחנה החדשה, אלון גת מרכזי אנרגיה בקריית גת.

איגוד ערים מבצעים פיקוח ואכיפה סביבתית בדרגות שונות על למעלה מ-2,300 עסקים בעלי פוטנציאל להשפעה על איכות הסביבה.

חוף אשקלון

יואב

לכיש

שפיר

שער הנגב

אשקלון

קריית גת

קריית מלאכי

שדרות

באר טוביה

מטרת האיגוד

מטרת האיגוד היא קידום איכות הסביבה בנפת אשקלון לטובת כלל הציבור בכלל רשויות הנפה, תוך שימת דגש על שמירת ערכי הטבע הקיימים באזור ומניעת מפגעים סביבתיים.

האיגוד פועל למען מטרה זו במגוון כלים מקצועיים בתחומי ניהול סביבה; ניהול מערך פיקוח ואכיפה לאיתור ולמניעת זיהומים ומפגעים סביבתיים, מערך ניהול וניטור אוויר, קרינה, רעש, קידום החינוך הסביבתי בנפה ועוד. בנוסף, האיגוד פועל למתן מענה לפניית הציבור, לליווי מקצועי של הליכי התכנון והבנייה ולקיום תנאים סביבתיים ברישיונות העסק ובהיתרים שונים - וזאת בשיתוף פעולה עם כלל הרשויות החברות באיגוד והרשויות הממשלתיות הרלוונטיות.

נושאים מרכזיים שטופלו השנה

נושאים מרכזיים שטופלו השנה

עתירה מנהלית נגד הגדלת כמות הדלקים בחוות הדלקים של קצא"א באשקלון

בשנת 2024 הגיש האיגוד עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, נגד המשרד להגנת הסביבה ונגד חברת קצא"א. זאת, בעקבות החלטה לאשר הגדלה של כמויות הנפט הגולמי המותרות לאחסון ולשינוע בחוות הדלקים של קצא"א באשקלון.

בעתירה ביקש האיגוד מבית המשפט להורות על ביטול ההחלטה, בשל היעדר נתונים מוקדמים נדרשים לבחינת השלכותיה הסביבתיות והציבוריות של ההגדלה. בנוסף התבקש גם צו ביניים שימנע את יישום ההחלטה עד למתן פסק דין בעתירה. מהלך משפטי זה מהווה חלק ממחויבותו המתמשכת של האיגוד לפעול למניעת סיכונים סביבתיים ולשמירה על בריאות הציבור ואיכות הסביבה בעיר אשקלון ובאזור כולו.

החלפת מבנה תחנת ניטור האוויר בשדרות

מבנה תחנת הניטור בשדרות, אשר הוקם בשנת 1990, הוחלף במבנה חדש. כמו כן מיקום התחנה הועתק מגג בית הספר על שם גוטוירט ברחוב שאר ישוב, לגג בית הספר המקיף החדש ברחוב הסחלב. מעבר התחנה בוצע לאחר קבלת כלל האישורים הנדרשים, תוך תיאום ושיתוף פעולה הדוק בין צוות האיגוד, עיריית שדרות, ספק התחזוקה של מערך הניטור וגורמים מקצועיים נוספים.

שיתוף פעולה עם פורום הארגונים הירוקים – חיזוק המאבק להגנה על הסביבה

בשנת 2024 התקיימה ישיבה משותפת בין ראש העיר אשקלון ויו"ר איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, תומר גלאם, ומנכ"לית האיגוד, מיטל אמיתי, ונציגי פורום הארגונים הירוקים. במוקד הפגישה עמדו שיתופי פעולה סביבתיים, ובראשם ההתנגדות להרחבת פעילות קצא"א והגדלת כמויות הדלקים המובלות במסגרתה. למפגש הצטרף גם אלי לנקרי, ראש העיר אילת. האיגוד רואה חשיבות רבה בהמשך שיתוף הפעולה עם ארגוני החברה האזרחית לקידום מטרות סביבתיות ארוכות טווח.

יישום החלטת ממשלה 566 - חינוך סביבתי מבוסס מקום בשדרות ויישובי עוטף עזה

מחלקת החינוך באיגוד מובילה תוכנית חינוכית ייחודית בשדרות, שער הנגב וחוף אשקלון, בתמיכת המשרד להגנת הסביבה כחלק מהחלטת ממשלה 566. התוכנית מבוססת על גישת "חינוך מבוסס מקום", והיא נועדה להעמיק את ההכרות והחיבור ריגשי של התושבים עם הטבע, הסביבה וההיסטוריה המקומית, מתוך מטרה לחזק את תחושת השייכות, והחוסן האישי והקהילתי, בעיקר בזמני משבר ומציאות ביטחונית מורכבת.

במהלך השנה גובשו תכניות חינוכיות ייעודיות לכל רשות חברה באיגוד, בהתאם לדגשים שעלו בוועדות ההיגוי הרשותיות. התוכניות כללו סיורים, השתלמויות, סדנאות ופעילויות לטיפול המרחב הטבעי בשיתוף מוסדות החינוך והקהילה המקומית.

שנת 2024 עמדה בצל השלכות מלחמת "חרבות ברזל", אשר פגעה קשות באזור ובתושביו. עם חזרת רוב התושבים לביתם לאחר תקופת פינוי ממושכת, נערכו ועדות היגוי מעודכנות, אשר התאימו את הפעילות החינוכית לצורכי השעה – תוך דגש על תהליכי ריפוי, שיקום הקשר למקום, ועידוד תחושת ביטחון אישי וקהילתי מחודש.

תוכנית זו ממחישה את החשיבות שבהשקעה בחינוך סביבתי ככלי לחיזוק resilience קהילתי, והיא מהווה נדבך מרכזי בפעילות האיגוד לשיקום המרחב האנושי והסביבתי בעוטף.

מערך לטיפול בפסולת חקלאית – יישום תוכנית לחיזוק החוסן הסביבתי בעוטף עזה

בהתאם להחלטת ממשלה 4328 - לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" יזם האיגוד את הכנתה של תוכנית תפעולית לטיפול בפסולת חקלאית, אשר נמצאת כיום בשלבי יישום בשטחי הנפה.

המערך שהוקם לצורך כך כולל תכנון ויישום של פתרונות מקומיים, פתרונות ביניים ופתרונות קצה, לצד הפעלת מנגנון פיקוח ואכיפה ייעודי לשטחים החקלאיים, התאמה של חוקי עזר יישוביים, ופעולות הסברה והטמעה מול החקלאים.

האיגוד רואה בתחום זה לא רק אתגר, אלא גם הזדמנות להפיכת פסולת חקלאית למשאב – באמצעות עידוד יוזמות לייצור קומפוסט, דשנים, חומרי גלם, רפד ללולים ואנרגיה מתחדשת. פעילות זו תורמת לצמצום תופעת השריפות הפיראטיות ולהפחתת זיהום הקרקע והאוויר, תוך שמירה על איכות הסביבה הכפרית.

בשנת 2024 הוביל האיגוד מספר מהלכים משמעותיים, ובהם ניסוח קולות קוראים, חתימה על הסכמים עם רשויות מקומיות, קידום הקצאות תקציב לרכישת מתקני טיפול ייעודיים, וכן פינוי מוקדי פסולת חקלאית היסטוריים, בדגש על אזור תקומה.

מערך זה ממשיך להתפתח, כחלק ממחויבות האיגוד לפתרונות סביבתיים בני קיימא באזורי ספר חקלאיים.

מעמיקים שורשים בשדרות

השנה כחלק מתוכנית מקיפה של ייעור קהילתי בעיר שדרות, השתתפו ראש העיר שדרות אלון דויד, יו"ר הוועד האולימפי בישראל יעל ארד, מאמן נבחרת ישראל בג'ודו גברים אורן סמדג'ה, מנכ"לית איגוד ערים אשקלון מיטל אמיתי ורבים מתושבי השכונה לאירוע נטיעות מרגש בו ננטעו 185 עצים חדשים שיהפכו את העיר לירוקה, מוצלת וקרירה יותר.

באירוע השתתפו ספורטאים אולימפיים מובילים כמו תום ראובני, פיטר פלצ'יק, שגיא מוקי, ניתאי חסון, אנסטסיה גורבנקו וגירמה אמרה ולקחו חלק בעבודת הנטיעות, לחזק ולהתחזק מתושבי שדרות.

פרויקט "מעמיקים שורשים" בתמיכת המשרד להגנת הסביבה הוא דוגמה להובלת שינוי משמעותי לשיפור איכות האוויר ולהפחתת אי החום העירוני בשיתוף הקהילה המקומית.

קידום נושאים סביבתיים עם השרה להגנת הסביבה

השנה כחלק מקידום שיתופי הפעולה בין הרשויות, האיגוד והמשרד להגנת הסביבה התקיימו פגישות עבודה בנוכחות השרה וראשי הרשויות לטובת קידום פרויקטים סביבתיים שמוביל האיגוד ברשויות וטיפול באתגרים שנוצרו בעקבות מלחמת חרבות ברזל ובראייה עתידית אל מול משבר האקלים הגלובלי.

עתירה לבג"צ בנושא אי מניעת שריפות פסולת אלקטרונית במזרח לכיש

למעלה מעשור מתבצעות באופן לא חוקי שריפות של פסולת אלקטרונית בשטחי איו"ש, המשפיעות באופן ישיר על איכות חייהם של תושבי לכיש. השריפות מביאות למפגעי ריח וזיהום אוויר מהם סובלים התושבים שנים רבות. בשל כך, ובמטרה לטפל בבעיה מן השורש בצורה מערכתית, הגיש האיגוד יחד עם מועצה אזורית לכיש, יישובי לכיש והתושבים עתירה לבג"צ, כנגד הממשלה. בית המשפט העליון דן בעתירה, והורה למדינה לבחון הקמת גוף מתכלל מטעם המדינה שבו יהיו כל הגורמים הממשלתיים המוסמכים, שתפקידם יהיה להכין תכנית עם יעדים למיגור תופעת השריפות הבלתי חוקיות. בשנת 2024 נציגי האיגוד השתתפו בישיבות בנושא ובדיונים שנערכו בכנסת לקידום יישום מסקנות דוח מבקר המדינה.

איתור וטיפול בהזרמות תשטיפים בשטחי הנפה

במהלך השנה, במסגרת תכנית העבודה השנתית ובמסגרת סיורים יזומים שבוצעו בנקודות רגישות, אותרו מספר מקרי הזרמת תשטיפים לנחלים ולשטחים פתוחים, תופעה היוצרת מפגעים סביבתיים משמעותיים וסיכון לזיהום מקורות מים וקרקע. בזכות פעילות ממוקדת של איסוף ראיות וחקירה מקצועית, הצלחנו לאתר את הגורמים להזרמות הבלתי חוקיות. בעקבות זאת ננקטו נגדם צעדי אכיפה מחמירים, במטרה לייצר הרתעה ולמנוע הישנות מקרים דומים בעתיד. פעילות זו מהווה נדבך חשוב במאמץ המתמשך של האיגוד לשמירה על הסביבה והגנה על בריאות הציבור.

מיפוי ופיקוח סביבתי על מכבסות בשטח הנפה

במהלך שנת 2024 נבחר תחום המכבסות להתמקדות במסגרת פעילות מחלקת פיקוח אכיפה וחירום, וזאת כחלק מהתוכנית השנתית. הבחירה התבססה על הפוטנציאל הסביבתי הגבוה לזיהום קרקע, אוויר ומאגרי מים הנובע מפעילות זאת.

במהלך השנה בוצעו ביקורות יזומות ב-15 מכבסות הפועלות בשטח הנפה, תוך התמקדות בעמידתן בתנאים הסביבתיים שנקבעו להן ברישיון העסק. דגש מיוחד ניתן לביקורות במכבסות הממוקמות בסמוך למרכזי אוכלוסייה, מתוך מטרה למנוע מפגעים סביבתיים העלולים להשפיע על איכות חיי התושבים. במסגרת הביקורות נדרשו בעלי המכבסות לעמוד בכל הדרישות הסביבתיות שנקבעו להם, תוך שימת לב לאמצעי טיפול במים, אוורור ופסולת מסוכנת – כחלק מהמאמץ לצמצום סיכונים סביבתיים ושמירה על בריאות הציבור.

הרחבת ההסמכה לפי תקן ISO/IEC 17025

תקן ISO/IEC 17025:2017 הוא תקן בינלאומי למעבדות בדיקה וכיול אשר מגדיר את הדרישות להבטחת איכות, אמינות ודיוק בתהליכי העבודה של מעבדות מוסמכות. מעבדות המבקשות לקבל או לשמר הסמכה לתקן מחויבות במערכת ניהול איכות מלאה, תיעוד נהלים מקצועיים, שימוש בציוד מכיל ובעל עקיבות מתאימה, והכשרה שוטפת של הצוות.

בשנת 2024 השלים האיגוד תהליך של הרחבת תחום ההסמכה לתקן ISO/IEC 17025 כך שיכלול גם את השיטה האירופית EN 16450 למדידת חלקיקים נשימים עדינים (PM_{2.5}) באוויר באמצעות מדי קרני בטא (Beta Gauge). הרחבה זו הצטרפה להסמכה הקיימת לשיטת המדידה

האמריקאית לפי תקנות CFR 40 Part 58 (Appendix A) וביססה את תחנות הניטור של האיגוד כעומדות הן בדרישות האירופאיות והן בדרישות האמריקאיות למדידת חלקיקים באוויר הסביבה.

ההסמכה ניתנה על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לאחר מבדק שכלל בחינה של מערכת האיכות, ניתוח דו"חות כיוול עדכניים ובדיקת התאמת הציוד והנהלים. ממצאי המבדק הצביעו על רמת אמינות גבוהה בהפעלת מערך הניטור, תוך עמידה מלאה בדרישות המקצועיות והאדמיניסטרטיביות של התקן.

  	הרשות הלאומית להסמכת מעבדות Israel Laboratory Accreditation Authority
ISO/IEC 17025: 2017	מעבדות בדיקה
תעודת הסמכה מס' 338	
איגוד ערים לאיכות הסביבה - נפת אשקלון-מעב' לניטור אויר	
כתובת אתר ייחוס: רח' צה"ל 99, אשקלון 7859323	
עד יום: 15.05.2026	בתוקף מיום: 24.01.2024
הארגון נבדק ונבחן על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות (להלן הרשות) ונמצא ראוי להסמכה בהתאם לנספח פירוט חיקף ההסמכה המצורף לתעודה זו, המהווה חלק בלתי נפרד ממנה ומספרו זהה למספר התעודה. הסמכה מצביעה על כשירות מקצועית ותפעול מערכת ניהול איכות בעלת הכרה בינלאומית. הארגון המוסמך על ידי הרשות, עומד בתקנים/ בדרישות המפורטים מעלה. דרישות התקנים הם לכשירות מקצועית ולמערכות ניהול, שהינן הכרחיות למתן תוצאות אמינות. הסמכה זו ניתנה בהתאם לכללי ISO/IEC 17011:2017 לפיהם פועלת הרשות ובמסגרתם מקיימת פיקוח שוטף על הארגון לצורך בחינת תפקודו המתמשך בהתאם לדרישות ההסמכה. ההסמכה תקפה כל עוד הארגון עונה לאמות המידה שנקבעו על ידי הרשות. הרשות חתומה על הסכם הכרה רב צדדי (MLA) מול ארגון (EA) European Accreditation Cooperation.	
תעודה זו אינה מהווה אישור לפי סעיף 12 לחוק התקנים.	
 אתי פלר מנכ"ל הרשות הלאומית להסמכת מעבדות	תאריך הסמכה ראשון: 16.05.2016
Date of signature 25/02/2025	Page No. 1 of 5

מרכז השתלמויות של האיגוד - העמקת ידע מקצועי והכשרה סביבתית

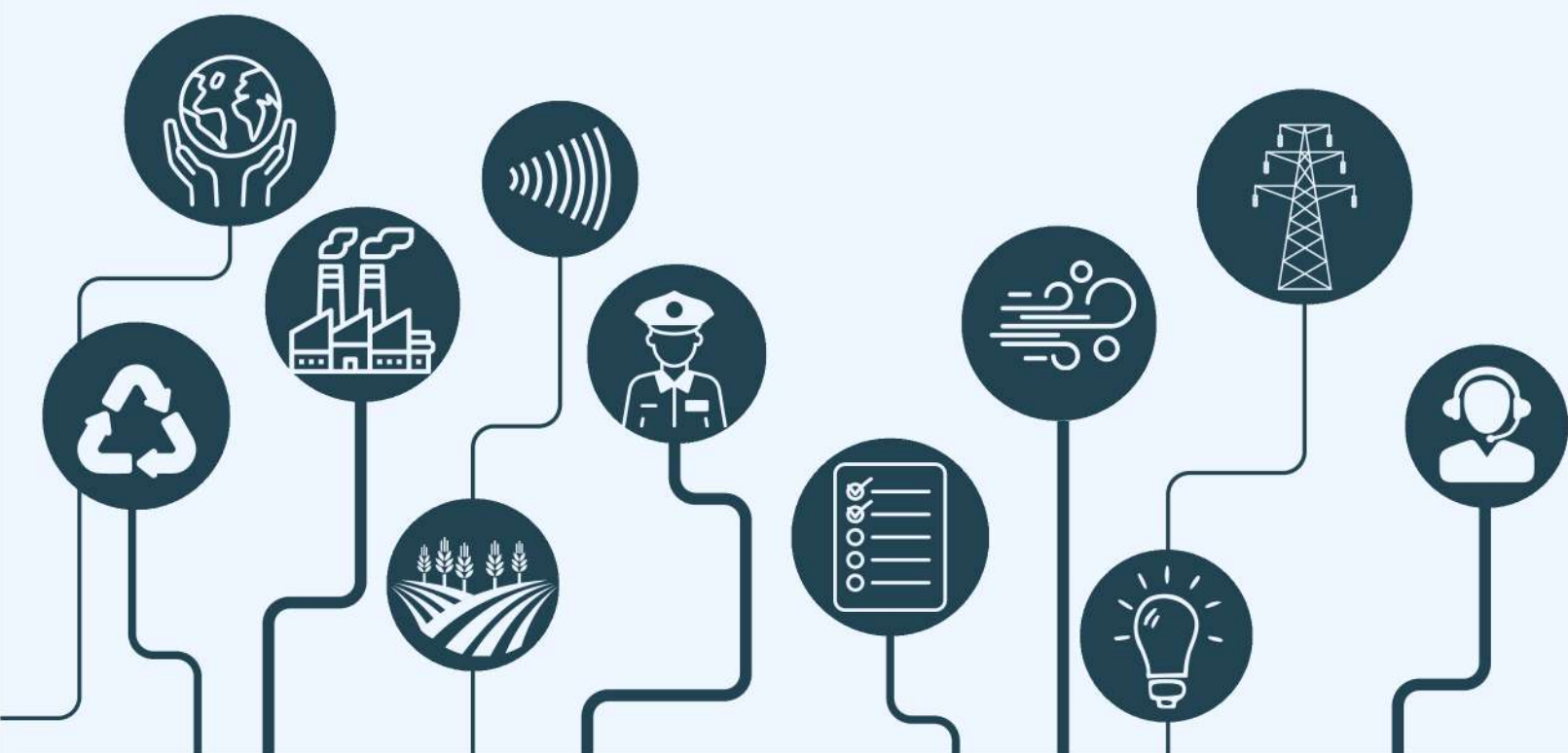
בשנת 2024, השתתפו מעל 700 משתלמים בפעילות מרכז השתלמויות של האיגוד, אשר כלל ארבעה מסלולי לימוד מגוונים. המרכז ממשיך להוות מסגרת ייחודית להעמקת הידע המקצועי ולהקניית כלים יישומיים לעובדי המגזר הציבורי, עובדי הוראה ואנשי מקצוע בתחומי איכות הסביבה, קיימות, שמירת טבע וידיעת הארץ. כמו כן, ערכנו השתלמויות למורים בשנת שבתון. פעילות זו משקפת את מחויבות האיגוד לקידום ההכשרה המקצועית ולהעמקת המודעות הסביבתית בקרב בעלי תפקידים משמעותיים במרחב הציבורי.

כנס מדבריים - בשנת 2024 קיים האיגוד שלוש השתלמויות ארציות ייעודיות למדברים, אשר הוכרו על ידי המשרד להגנת הסביבה. כ-800 מדברים מכל רחבי הארץ השתתפו בהן, במטרה להעמיק את הידע המקצועי שלהם ולקבל כלים מעשיים לביצוע עבודתם באחריות ובמקצועיות. **קורס פקחי סביבה -** בין הפעילויות הבולטות השנה ניתן לציין את פתיחתו של קורס הכשרה ראשון מסוגו לפקחים סביבתיים, בהשתתפות עובדי רשויות מקומיות מכל רחבי הארץ.

קורס ניהול איכות הסביבה בתעשייה בשיתוף התאחדות התעשיינים - השנה נערך קורס ייעודי לניהול איכות הסביבה בתעשייה בשיתוף התאחדות התעשיינים, שמטרתו מתן כלים וראיה רחבה להתמודדות עם ניהול סוגיות סביבתיות בממשקים תעשייתיים, תוך התבססות על כלים פרקטיים ואקדמאיים ורגולציה עדכנית בתחום.

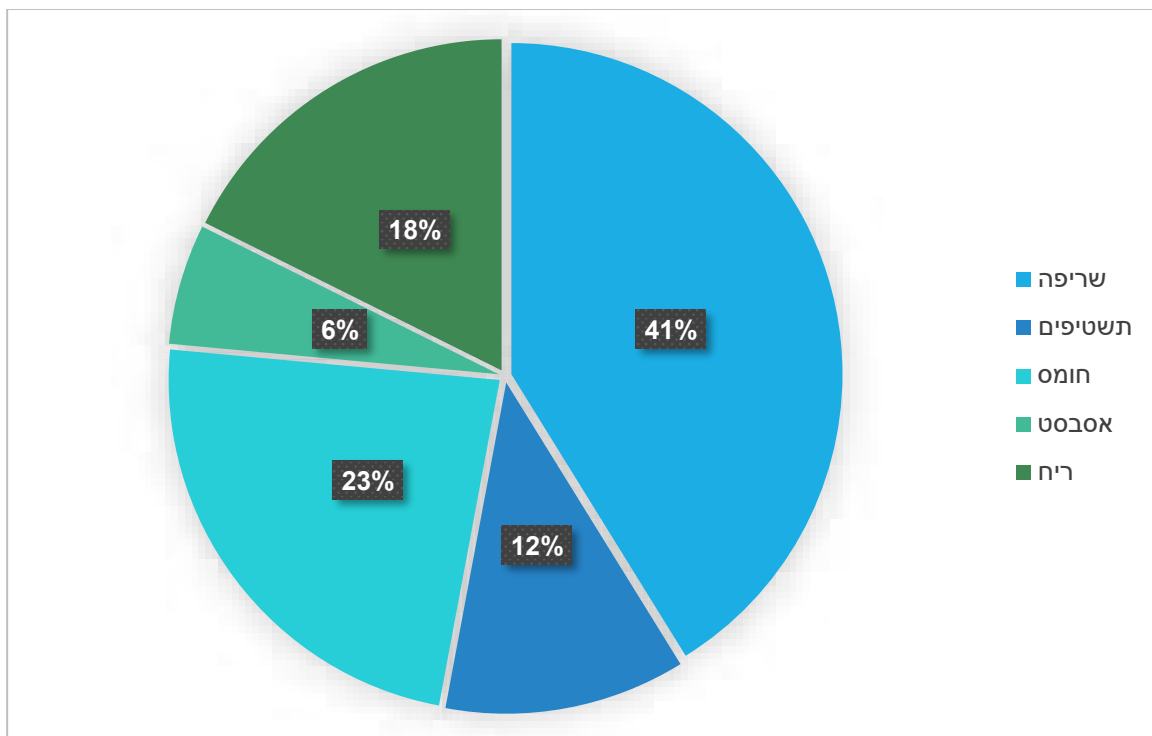
אירועי סביבה 2024

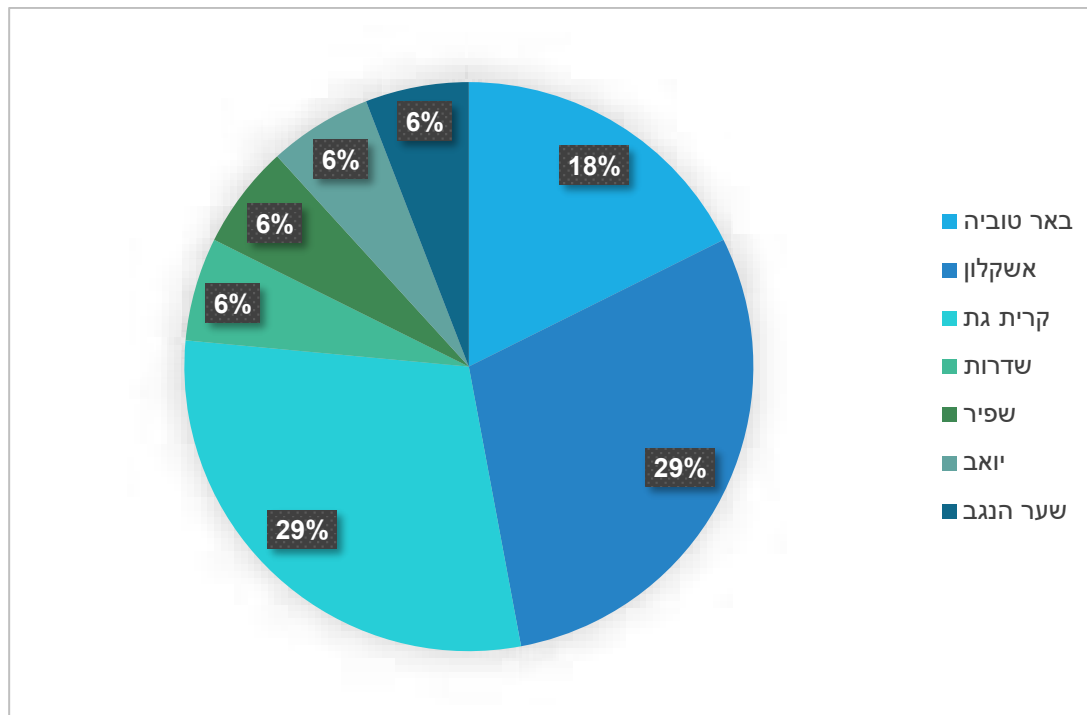
אירועי סביבה 2024

מערך הכוננות של האיגוד מספק מענה חירום סביבתי לאורך כל שעות היממה בכל ימות השנה, במקרים של אירועי סביבה אקוטיים הדורשים בחינה ומענה מיידיים, בתיאום עם מוקד החירום של המשרד להגנת הסביבה. אנו רואים חשיבות עליונה באופן הטיפול באירועים סביבתיים בדרך המהירה והיעילה ביותר. האיגוד משמש כמגיב שני באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע תוך שימוש במכשירי ניטור, גילוי וזיהוי ואמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו.

בשנת 2024 טיפל האיגוד באירועי סביבה לפי החלוקה הבאה:

תרשים 1 - חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2024 לפי נושאים

תרשים 2 - חלוקת אירועי הסביבה בשנת 2024 לפי רשויות האיגוד

תרגיל מוכנות לתרחישי חירום ברשויות האיגוד

גם השנה השתתף האיגוד בתרגילי החירום שנערכו ברשויות האיגוד, כהמשך למלחמת חרבות ברזל תורגלו הרשויות בתרחישי מלחמה ומענה לאירועי חירום בהתאם לתרחישי היחוס הרלוונטיים. בתרגילים בהובלה של נפת לכיש של מחוז דרום בפיקוד העורף ורשות חירום לאומית ניתנו ההיבטים הסביבתיים של אירועי החירום הכללו גם מענה לאירועי חומ"ס.

תמונה 1 - תרגיל מוכנות לחירות שנערך בקריית גת

אירועי חירום של זיהום אוויר כתוצאה משריפות

גם השנה כפי שניתן לראות בפילוח אירועי הסביבה לנושאים (תרשים 1), החלק הארי של אירועי הסביבה נסוב סביב שריפות, זיהום האוויר ומטרדי הריח כתוצאה מהן. באירועים מסוג זה יוצא כונן האיגוד לערוך ניטור של האיכות האוויר עם מד חלקיקים, וניתנות הנחיות לציבור במידת הצורך.

במידה וישנה מעורבות של אסבסט בשריפה ניתנות גם הנחיות להמשך טיפול לפי הנדרש בחוק.

תמונה 2 - אירוע שריפה עם חשד למעורבות חומ"ס אסבסט

תמונה 3 - אירוע שריפה בשטחים פתוחים

מחלקת איכות אוויר

איכות אוויר

השפעת איכות האוויר ורגולציה

איכות האוויר שאנו נושמים משפיעה ישירות על בריאות הציבור. זיהום אוויר עלול לגרום למחלות נשימה ולמגוון בעיות בריאותיות, ולכן קיים צורך במערך ניטור רציף, המספק נתונים מדויקים על מצב איכות האוויר באזורי פעילות האיגוד.

השפעות בריאותיות

האיגוד עוקב אחר מזהמי אוויר הידועים בהשפעתם הבריאותית, ביניהם חלקיקים נשימים עדינים (PM2.5), כלל תחמוצות חנקן (NO_x), אוזון (O_3) וגופרית דו-חמצנית (SO_2).

חשיפה ממושכת למזהמים אלה עלולה להוביל להחמרת מחלות נשימתיות, לתסמינים בריאותיים בקרב אוכלוסיות רגישות ולפגיעה באיכות החיים.

מסגרת רגולטורית ועבודת האיגוד

- חוק אוויר נקי, תשס"ח-2008, קובע את מסגרת העבודה הרגולטורית שעל פיה פועל האיגוד:
- החוק קובע 28 מזהמים להם נקבעו ערכי סביבה מחייבים, וכן 89 מזהמים נוספים להם נקבעו ערכי ייחוס, המשמשים להערכת השפעה סביבתית אך אינם מחייבים רגולטורית.
 - ניטור איכות האוויר - הפעלת תחנות ניטור לאיסוף וניתוח נתוני איכות האוויר בזמן אמת, מעקב אחר מזהמים והשוואה לערכי סביבה מוגדרים.
 - פיקוח על מקורות פליטה - מעקב רציף אחר פליטות מזהמים מארובות תחנות כוח, מפעלים ומתקני דלק.
 - שילוב היבטי איכות אוויר בתהליכי תכנון ובנייה - האיגוד מספק חוות דעת סביבתיות על תוכניות בנייה, אזורי תעשייה ומתקנים פוטנציאליים לפליטת מזהמים.

מטרות ותפקידי מערך הניטור

מערך הניטור מופעל במטרה:

- לספק לציבור מידע אמין וזמין על מצב איכות האוויר בזמן אמת.
- לאפשר ניתוח מגמות ארוכות טווח והשוואה לשנים קודמות.
- לתמוך במחקרים סביבתיים ולשמש בסיס לקבלת החלטות מבוססות נתונים.
- לשקף את השפעות פעילות תעשייתית ותחבורתית על איכות האוויר המקומית.
- לאפשר מעקב אחר אפקטיביות צעדי הפחתת פליטות מזהמים בתחנות כוח ובמפעלים.

תחומי הפעילות של מחלקת איכות אוויר:

1. ניטור איכות האוויר

- הפעלת 11 תחנות ניטור לבדיקת איכות האוויר, בהתאם להנחיות הממונה על איכות האוויר (מנ"א) ולתקן ISO/IE 17025.
- בקרת איכות הנתונים, כולל אימות ודיגול נתונים והבטחת רציפות תפעולית של תחנות הניטור.
- ניהול חברות תחזוקה ואבטחת איכות, לרבות תחזוקה שוטפת, שדרוג והחלפת ציוד ניטור בתחנות.
- הכנת דו"חות ניטור חודשיים ושנתיים, פרסומם והעברתם למרכז הניטור הארצי.
- פיקוח על נתוני הניטור הרציף בארובות של 9 תחנות כוח, ביניהם:
 - א. רוטנברג, צפית ואיתן (חברת החשמל לישראל);
 - ב. דוראד אנרגיה אשקלון;
 - ג. דליה אנרגיות - כפר מנחם;
 - ד. תחנת הכוח במתקן ההתפלה אשקלון – ג'נריישן אנרגיה;
 - ה. IPM באר טוביה;
 - ו. אלון גת מרכזי אנרגיה וצומת אנרגיה OPC.
- פיקוח על 10 תחנות ניטור נוספות של חברת החשמל ותחנות כוח פרטיות בנפת אשקלון. נתוני הניטור משודרים למרכז הבקרה של האיגוד ולציבור דרך מנ"א.
- פיקוח על פליטות מזהמים מסוג BTEX (בנזן, טולואן, אתילבנזן, קסילן) מארבעה תחנות ניטור השייכות ומופעלות על ידי חברת קצא"א.
- פיקוח על תחנת ניטור בכפר הנופש אשקלון, בבעלות חברת שברון, המנטרת מזהמים קריטריונים ו-BTEX כחלק ממעקב סביבתי אחר פעילות אסדת קידוח הגז תמר.

2. תעשייה, תכנון ופניות ציבור

- מתן חוות דעת סביבתיות - בדיקות סקרי ריח, תסקירי השפעה על הסביבה, תוכניות והיתרי בנייה בהיבט זיהום אוויר וריחות ממקורות תעשייתיים ומסחריים.
- איתור וטיפול במטרדי ריחות - תעשייה, חוות לולים, מפעלי בטון, תנורי הסקה ביתיים, שריפות גזם חקלאי, פסולת ועוד.
- השתתפות במערך הכוננות של האיגוד – מתן מענה לאירועי סביבה בתחום הנפה, לרבות זיהומי אוויר, אירועי חומרים מסוכנים ומפגעי ריח.
- טיפול בפניות ציבור - בשנת 2024 טיפלה המחלקה ב-32 פניות בנושאי איכות אוויר וריח, לרבות תלונות תושבים ובעלי עסקים.
- רישוי עסקים - המחלקה מטפלת בהיבטי איכות אוויר וריח בתהליכי רישוי עסקים, בהתאם לחוק רישוי עסקים.

מעריך ניטור אוויר

- איסוף וניתוח נתונים בזמן אמת - נתוני הניטור מועברים למרכז הבקרה של האיגוד, מעובדים לממוצעים חצי שעתיים, שעתיים, יומיים, חודשיים ושנתיים. הנתונים משודרים בזמן אמת למשרד להגנת הסביבה ולשירות המטאורולוגי.
- כיול רציף של מכשירי הניטור - כל מכשיר עובר כיול אוטומטי אחת ל-24 שעות ומתבצעת בקרת נתונים יומית, פעמיים ביום על פי הוראות הממונה.
- עדכון נתוני איכות האוויר לציבור - נתוני הניטור מתעדכנים באתר המשרד להגנת הסביבה בכתובת: air.sviva.gov.il
- כיול שנתי על ידי גורם חיצוני - כיול חיצוני מתבצע אחת לשנה לבדיקת אמינות המכשירים, כאשר תוצאות הדוחות עד כה מעידות על רמת אמינות גבוהה של מערך הניטור.
- פרסום דוחות חודשיים ושנתיים - לאחר בדיקה ואישור על ידי רכז תחנות הניטור ומנהל מחלקת איכות האוויר, הדוחות נשלחים למשרד להגנת הסביבה ומפורסמים באתר האיגוד.

תמונה 4 - תחנת ניטור אוויר בעיר שדרות

במודגש, תחנות המופעלות על ידי האיגוד

תמונה 5 - מפת פיזור תחנות הניטור בנפת אשקלון

טבלה 1: סוגי המזהמים הנמדדים בתחנות האיגוד

פרמטרים מטאורולוגיים						מזהמים נמדדים				שם התחנה
W	R	T	U	B	S	PM2.5	O ₃	SO ₂	NOX	
✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	ארז
✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	אשקלון שמשון
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	אשקלון גן הוורדים
✓	✓	✓	✓	×	×	×	✓	✓	✓	גברעם
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	כפר מנחם הרחבה
✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	כרמיה
✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	מבקיעים
✓	✓	✓	✓	×	×	✓	×	✓	✓	ניר ישראל
✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	קריית גת
✓	✓	✓	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	קריית מלאכי
✓	✓	✓	✓	×	×	✓	×	✓	✓	שדה יואב
✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	שדרות
מקרא מזהמים ופרמטרים מטאורולוגיים										
כיוון ומהירות הרוח						W	כלל תחמוצות חנקן			NOX
טמפרטורה						T	גופרית דו-חמצנית			SO ₂
לחות						U	אוזון			O ₃
גשם						R	חלקיקים נשימתיים עדינים			PM2.5
קרינת שמש						S				
לחץ ברומטרי						B				

טבלה 2: ערכי סביבה כמפורט תקנות אוויר נקי (ערכי איכות אוויר)(הוראת שעה)(עדכון), התשפ"ב-2022

מספר חריגות מותר	זמן מיצוע	ערך ב-PPB (חל"ב)	ערך במיקרוגרם למ"ק	המזהם
8	שעה	134	350	גופרית דו-חמצנית (SO ₂)
4	יממה	19	50	
	שנה	8	20	
	חצי שעה	500	940	כלל תחמוצות חנקן (NOX)
	יממה	298	560	
8	שעה	106	200	חמצן דו-חנקני (NO ₂)
	שנה	21	40	
10	8 שעות	71	140	אוזון (O ₃)
18	יממה		37.5	חלקיקים נשימים עדינים PM2.5
	שנה		25	

PPB - parts per billion, או חל"ב - חלקיקים למיליארד

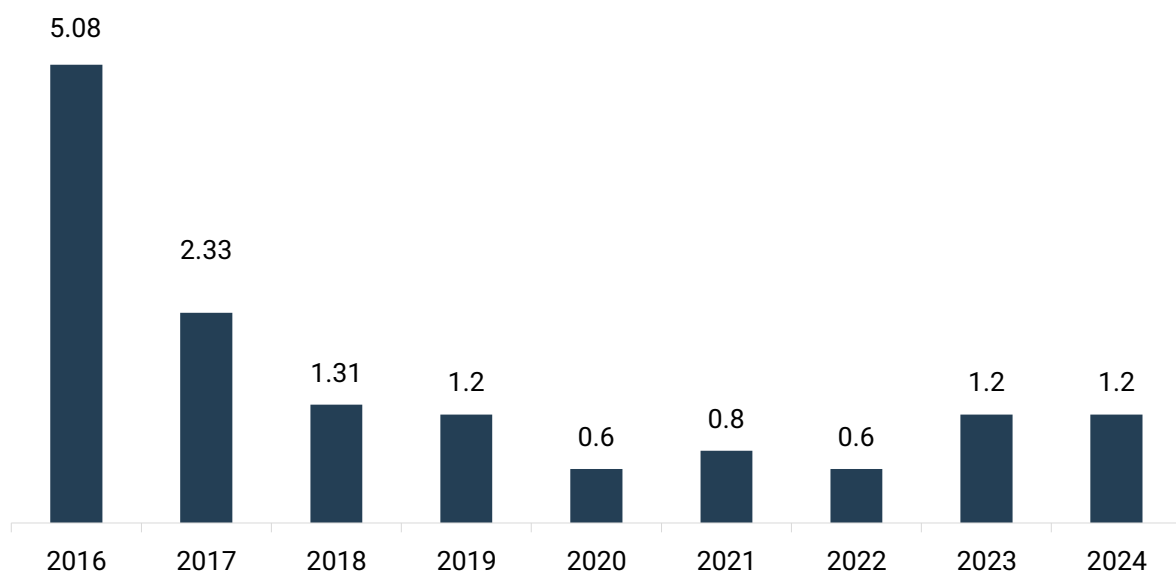
סיכום וניתוח נתוני הניטור לשנת 2024

גופרית-דו-חמצנית SO₂

טבלה מספר 3 מציגה מדידות גופרית-דו-חמצנית - תרכובת גזית הנפלטת לאוויר משריפת דלקים שמכילים גופרית (פחם, מזוט, סולר) בתעשייה ובתחנות כוח לייצור חשמל וכן מתהליכי ייצור שונים בתעשייה. האפקטים השליליים של המזהם כוללים פגיעה במערכת הנשימה, הפיכה באטמוספירה לאירוסול חומצה גופרתית וחלקיקי גופרה שניוניים (קטנים מ-1 מיקרון), הגורמים להשפעות בריאותיות חמורות, לצד תופעות של אובך וירידה בראות, גשם חומצי ונזק לצמחייה ולמבנים (שיש, ברזל).

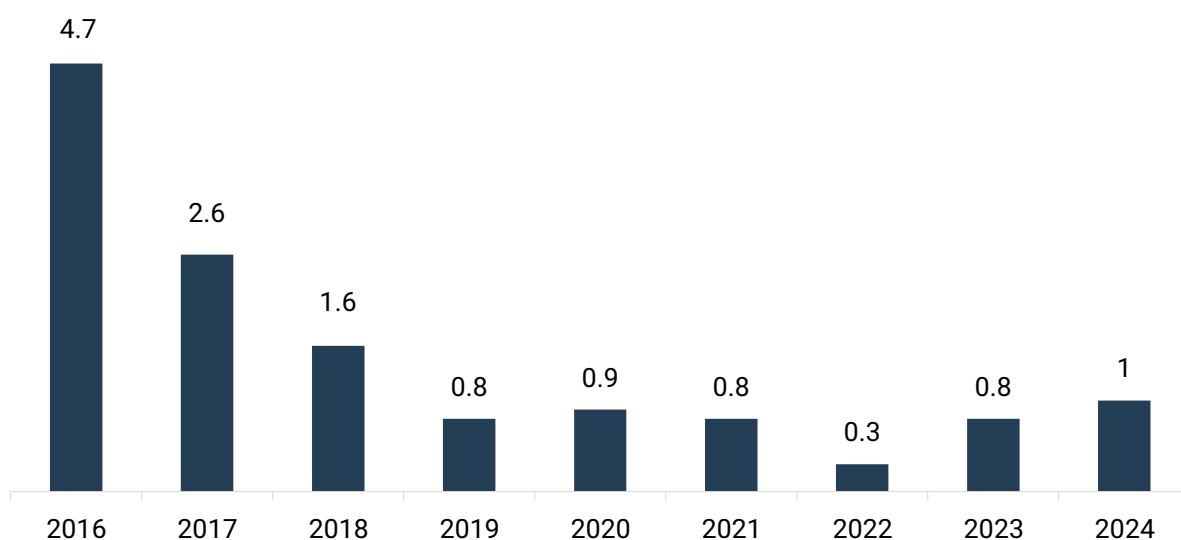
טבלה 3: ערכי הגופרית-דו-חמצנית שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2024 (מיקרוגרם למ"ק)

תחנה	ממוצע שנתי	ריכוז שעתי מרבי	ריכוז יממתי מרבי
ארז	1.1	31	4.8
אשקלון שמשון	1.3	29	9.3
אשקלון-גן הוורדים	1.1	23.8	4.4
גברעם	1.3	30	6.4
כפר מנחם הרחבה	1	24	5
כרמיה	1.3	39.7	6.5
מבקיעים	1	62.8	5.4
ניר ישראל	0.3	14.2	2.7
קריית גת	1.2	17.4	5
קריית מלאכי	1.9	53.1	12.9
שדה יואב	1.5	40.3	7.7
שדרות	1.5	27.8	4.7
ערן סביבה	20	350	50
מספר ערכים מותר מעל התקן		8	4

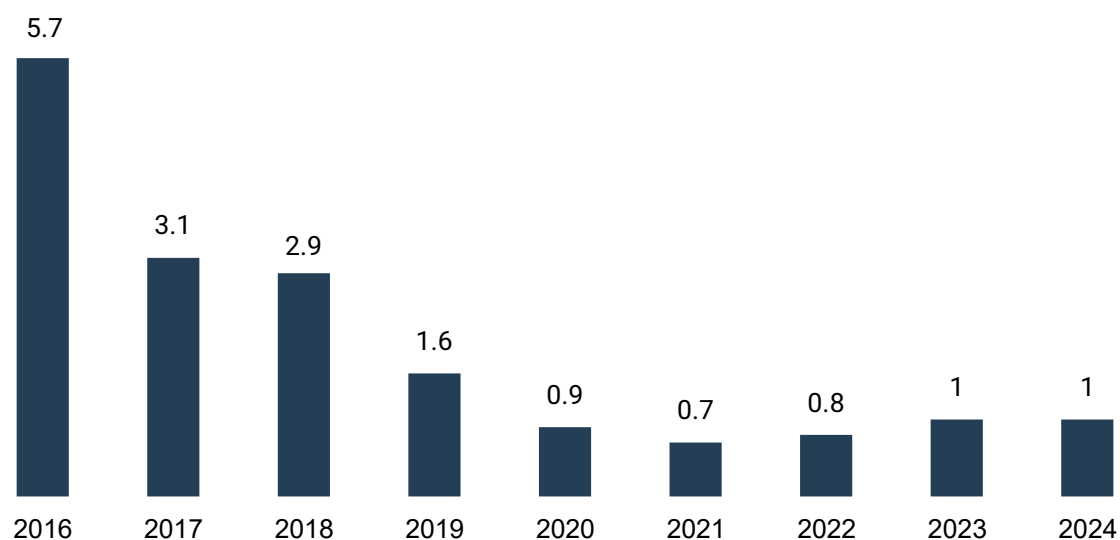

תרשים 3 - ריכוז גופרית דו-חמצנית בממוצע שנתי בכל תחנות האיגוד (מיקרוגרם למ"ק)

בתרשים לעיל ניתן לראות את מגמת הירידה בריכוזי הגופרית הדו-חמצנית, ככל הנראה בשל מעבר של הדרגתי של התעשייה ותחנות הכח לגז מחצבים במקום דלקים עתירי גופרית.

תרשים 4 - ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית באשקלון (מיקרוגרם למ"ק)

תרשים 5 - ממוצעים שנתיים של ריכוזי גופרית דו-חמצנית בתחנת הניטור במבקיעים, מועצה אזורית חוף אשקלון (מיקרוגרם למ"ק)

בתרשימים לעיל ניתן לראות שבשנים האחרונות חלה מגמת ירידה בממוצעים השנתיים לגופרית דו-חמצנית באשקלון ובמועצה אזורית חוף אשקלון.

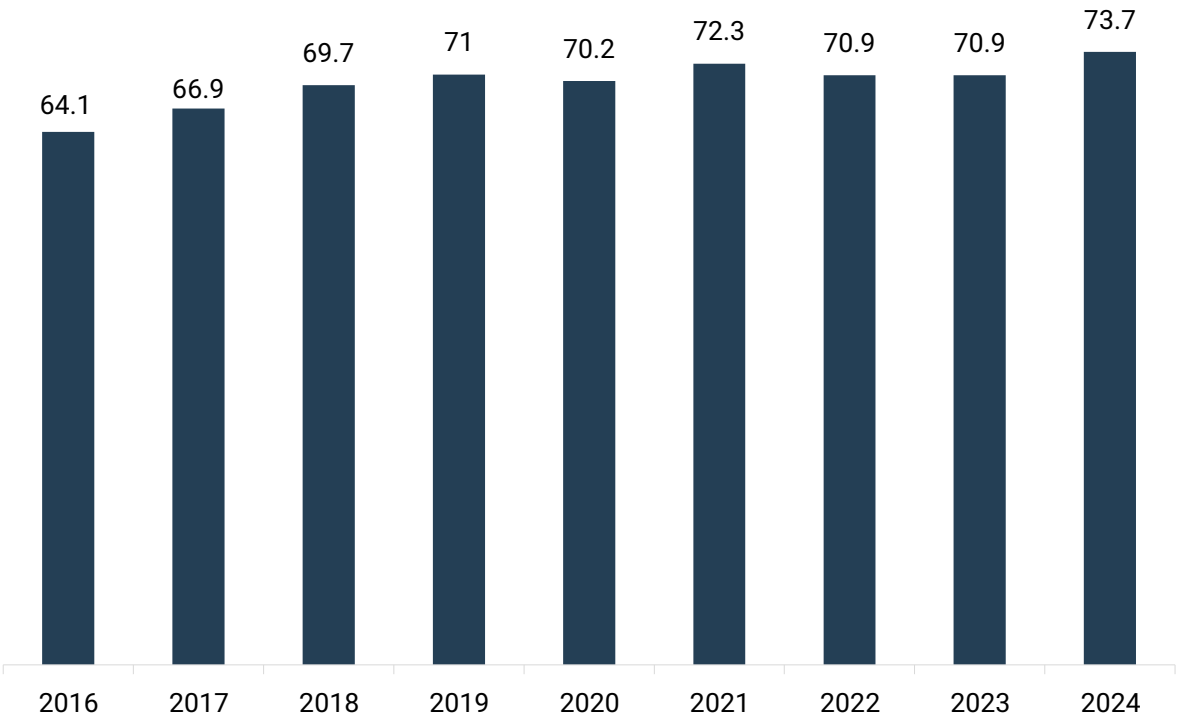
בשנת 2024 לא נמדדו חריגות מערכי הסביבה לגופרית דו-חמצנית.

ערכי אוזון O₃

אוזון הינו מזהם שניוני, כלומר מזהם שאינו נפלט ישירות מתהליכי שריפה, ייצור וכדומה, אלא נוצר בריאקציות כימיות ופוטוכימיות באטמוספירה. שינוי בריכוז האוזון מצביע על שינוי בריכוז תחמוצות החנקן ובריכוז החומרים האורגניים שבאוויר, שמהווים מזהם בסיס ליצירת האוזון.

טבלה 4: ערכי האוזון O₃ שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2024 (מיקרוגרם למ"ק)

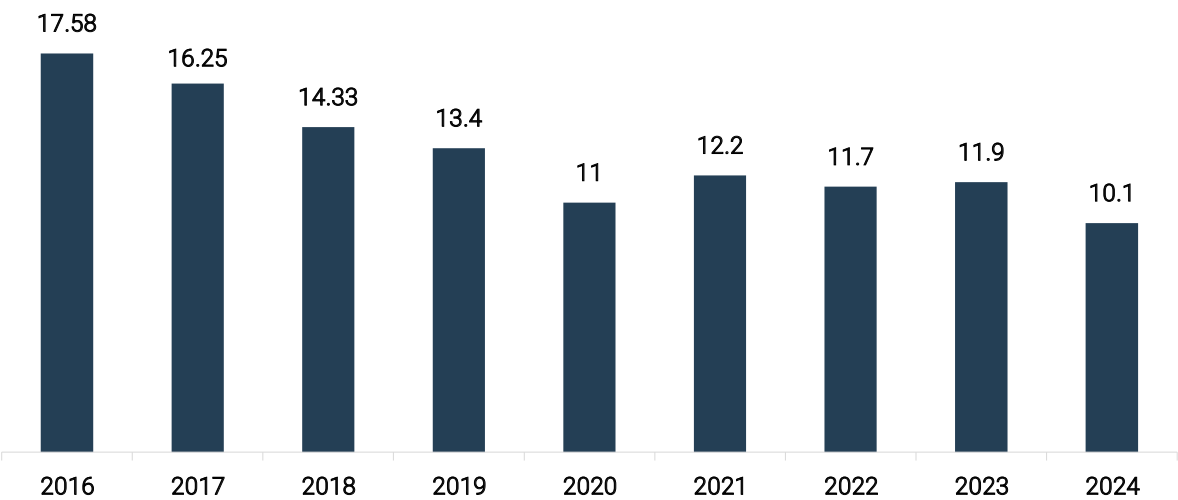
תחנה	ממוצע שנתי	ריכוז 8 שעתי מרבי
ארז	65.1	142.4
אשקלון שמשון	79.7	153.2
אשקלון גן הוורדים	73	159.4
גברעם	77.5	160.8
דליה	70.6	142.7
כרמיה	59.4	132.8
מבקיעים	69.3	134.2
קריית גת	74	152.6
קריית מלאכי	68.1	132
שדרות	81.6	157.6
ערך סביבה		140
מספר ערכים מותר מעל התקן		10

תרשים 6 - ריכוז אוזון בממוצע שנתי בתחנות האיגוד (מיקרוגרם למ"ק)

ערכי כלל תחמוצות החנקן NOX

תחמוצות חנקן נוצרות בשריפת של דלקים, בתהליכי ייצור בתעשייה וכן בשריפת דלק במנועי כלי רכב. עיקר הסובלים מתחמוצות אלו הם תושבי המרכזים העירוניים המתגוררים סמוך לצמתים מרכזיים.

תרשים 7 - ריכוז של כלל תחמוצות חנקן בממוצע שנתי בתחנות האיגוד (מיקרוגרם למ"ק)

טבלה 5: ערכי כלל תחמוצות החנקן שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2024

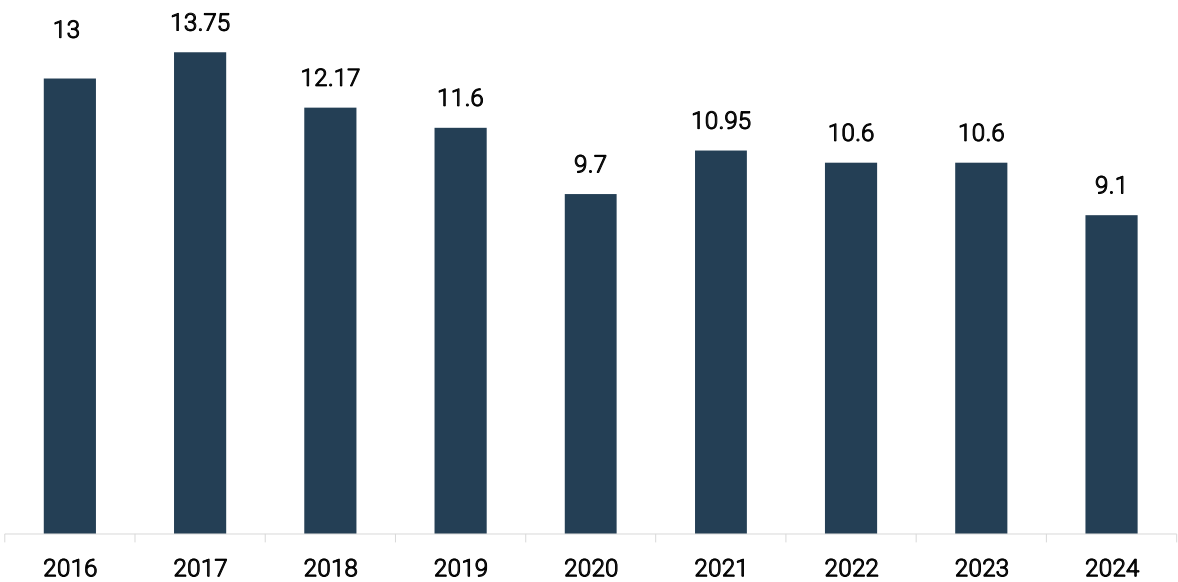
תחנה	ממוצע שנתי	ריכוז חצי שעתי מרבי	ריכוז יממתי מרבי
ארז	8.5	128	36.1
אשקלון שמשון	8.4	143.4	35.1
אשקלון גן הוורדים	14.3	374.4	77.9
גברעם	6.5	67.8	19.9
כפר מנחם הרחבה	6.5	99.5	22.6
כרמיה	14.7	247.5	62.9
מבקיעים	9.3	170.1	32.9
ניר ישראל	7	105.2	24.8
קריית גת	12.2	144.1	41.7
קריית מלאכי	13.6	269.5	49.7
שדה יואב	7.3	65.2	28.9
שדרות	10.2	221.4	55.6
עוך סביבה		940	560

בשנת 2024 לא נמדדו חריגות מערכי הסביבה של תחמוצות חנקן.

חנקן דו-חמצני NO₂

טבלה 6: ערכי תחמוצות החנקן הדו-חמצני שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2024 (מיקרוגרם למ"ק)

תחנה	ממוצע שנתי	ריכוז שעתי מרבי
ארז	7.9	54.4
אשקלון שמשון	8.2	72.8
אשקלון - גן הוורדים	11.9	93.9
גברעם	5.9	41.5
כפר מנחם הרחבה	6.3	47.9
כרמיה	13.2	145
מבקיעים	8.3	62
ניר ישראל	6.9	54.3
קריית גת	11.2	77.6
קריית מלאכי	12.1	85
שדה יואב	7.1	50.2
שדרות	9.1	89.6
ענן סביבה	40	200
מספר ערכים מותר מעל התקן		8

תרשים 8 - ריכוז חנקן דו חמצני בממוצע שנתי בתחנות האיגוד (מיקרוגרם למ"ק)

בשנת 2024 לא נמדדו חריגות מערכי הסביבה של חנקן דו-חמצני.

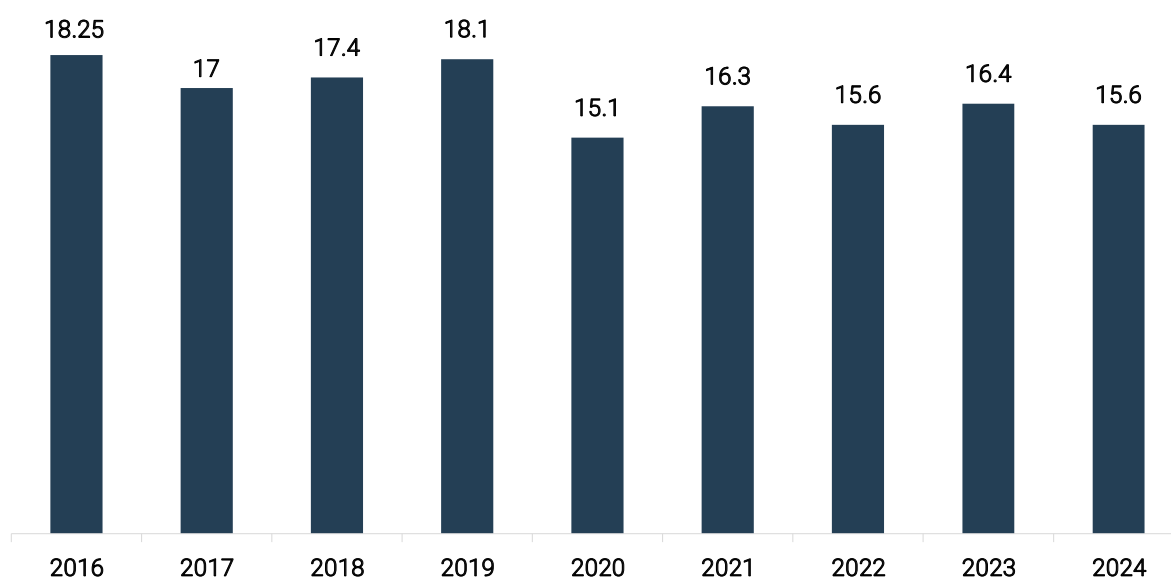
חלקיקי אבק דק PM2.5

במרחב האיגוד קיימים כמה מקורות לחלקיקי האבק. מקורות טבעיים (חלקיקי אבק המדבר, חלקיקי מלח מהים) ומקורות מעשי ידי אדם (תעשייה, שינוע מחצבים, סלילת כבישים, עבודות בנייה, מפעלי בטון, מתקני טיפול לפסולת בניין, עיבוד חקלאי וכדומה).

על פי הנחיות הממונה במשרד להגנת הסביבה לגבי הערך היממתי, מותרות חריגות בשל סופות אבק, ולכל היותר 18 יממות בשנה.

טבלה 7: ריכוז PM2.5 שנמדדו בתחנות השונות בשנת 2024

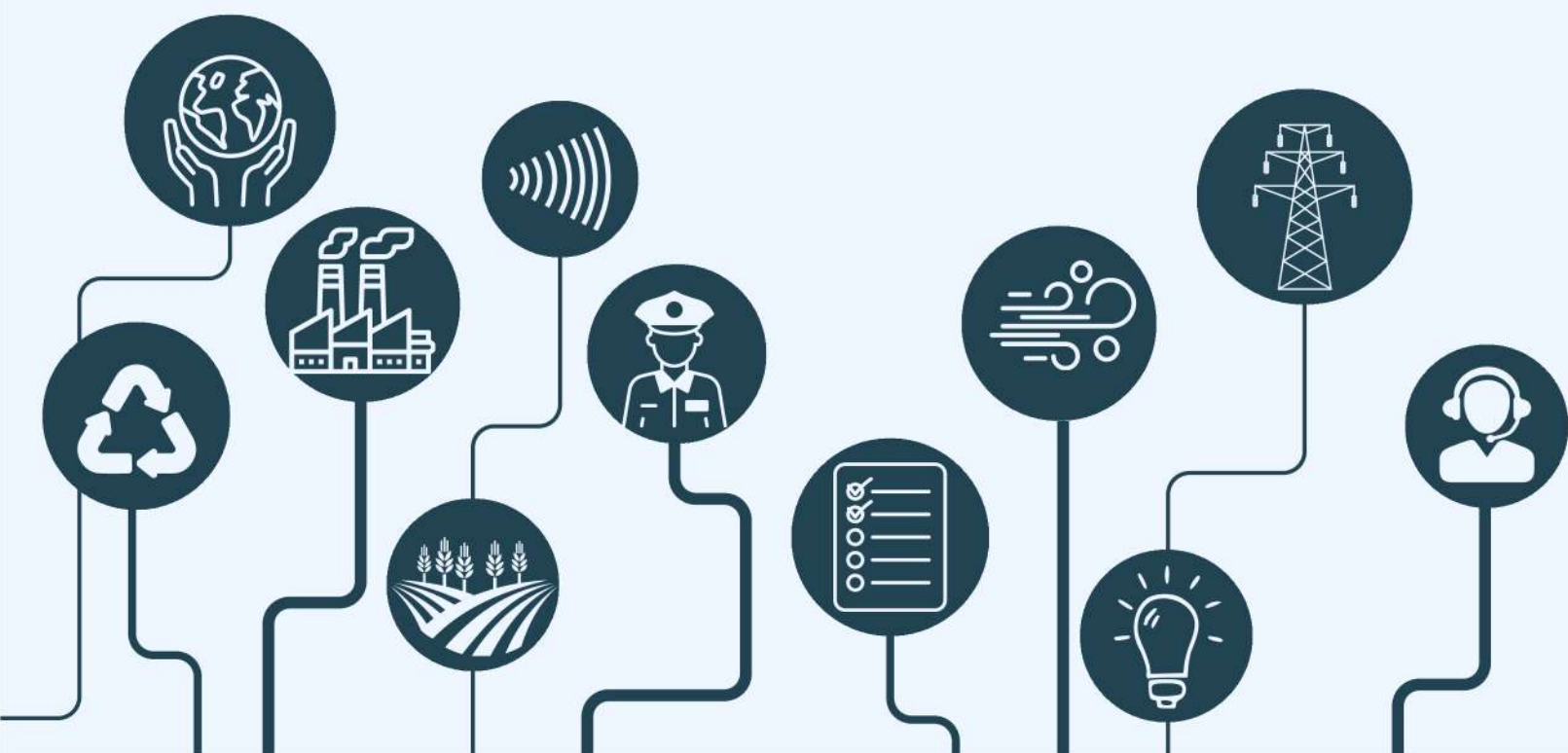
מספר חריגות מעל הערך היממתי	ריכוז יממתי מרבי	ממוצע שנתי	תחנה
3	65.57	15.13	ארז
7	79.21	14.65	אשקלון שמשון
6	88.41	15.53	אשקלון גן הוורדים
5	59.31	14.6	כפר מנחם הרחבה
8	68.03	17.29	כרמיה
6	51.44	14.96	מבקיעים
3	65.41	15.26	ניר ישראל
7	105.09	17.37	קריית גת
4	72.58	16.22	קריית מלאכי
4	57.38	15.5	שדה יואב
8	134.64	15.13	שדרות
	37.5	25	ערך סביבה
18			מספר ערכים מותר מעל התקן

תרשים 9 - ריכוז PM2.5 בממוצע שנתי בתחנות האיגוד (מיקרוגרם למ"ק)

בשנת 2024 לא נמדדו יותר מ-18 חריגות בריכוזי PM2.5 באף אחת מתחנות הניטור.

מחלקת קרינה בלתי מייננת

קרינה בלתי מייננת

סקירה כללית

קרינה היא צורה של אנרגיה הנעה באמצעות גלים או חלקיקים. קיימים סוגים שונים של קרינה, הנבדלים זה מזה ברמת האנרגיה שלהם ובהשפעתם הפוטנציאלית על הבריאות. קרינה בלתי מייננת היא קרינה המתפשטת בצורת גלים בלבד ואינה מכילה מספיק אנרגיה כדי לגרום ליינון. כלומר קרינה בלתי מייננת אינה יכולה להסיר אלקטרונים מאטומים או מולקולות. בשל כך, פוטנציאל הנזק הבריאותי שלה נמוך משמעותית בהשוואה לקרינה מייננת, כגון קרינת רנטגן או קרינה רדיואקטיבית.

מקורות לקרינה בלתי מייננת

הקרינה הבלתי מייננת נפלטת ממקורות טבעיים ומלאכותיים. להלן מספר דוגמאות למקורות נפוצים:

בתחום הרדיו (RF - Radio Frequency)

- מכשירים משדרים: טלפונים סלולריים, אנטנות סלולריות, נתבי אינטרנט אלחוטי, ממסרים, אנטנות שידור רדיו וטלוויזיה, מכשירי קשר ותנורי מיקרוגל.
- מכשירים קולטים בלבד (שאינם פולטים קרינה): מקלטי רדיו, טלוויזיות.

בתחום האלקטרומגנטי (ELF - Extremely Low Frequency)

- תשתיות חשמל: קווי מתח גבוה, שנאים, ארונות חשמל וכיו"ב.
- מכשירים חשמליים ביתיים: מזגנים, מכונות כביסה, מדיחי כלים, מייבשי שיער, שואבי אבק, מחשבים, מדפסות וטלוויזיות.
- מנועים חשמליים: מתקנים תעשייתיים ומכשירים מבוססי מנועים חשמליים.

חקיקה ורגולציה בתחום הקרינה הבלתי מייננת

החקיקה העיקרית המסדירה את התחום כוללת:

- חוק הקרינה הבלתי מייננת, תשס"ו-2006 - קובע את מסגרת הפיקוח על מקורות קרינה, כולל חובת רישוי ואחריות למניעת חשיפה בלתי מבוקרת.
- תקנות הקרינה הבלתי מייננת, תשס"ט-2009 - מסדירות את התנאים להיתרים, מדידות קרינה, חובות דיווח, דרישות מקצועיות ממודדי קרינה וערכי הסף המותרים לחשיפה.

פעילות האיגוד לצמצום החשיפה לקרינה בלתי מייננת

האיגוד פועל במספר מישורים להפחתת החשיפה ולוודא עמידה בדרישות הרגולציה:

- מתן מענה מקצועי לפניות הציבור - כולל ביצוע מדידות קרינה בשטח, בחינת תוצאות המדידה ומתן המלצות לצמצום חשיפה במקרים שבהם נמצאו ערכים חריגים.
- פיקוח על תכנון והיתרי בנייה - מתן תנאים סביבתיים בהיתרי בנייה עבור מתקנים פולטי קרינה, ופיקוח מדגמי על ביצועם בשטח.
- הדרכה והסברה - מתן הרצאות והדרכות למורים, סטודנטים, אנשי מקצוע והציבור הרחב בנושא צמצום החשיפה לקרינה.
- הכשרת מודדי קרינה ואנשי מקצוע - ארגון קורסים מקצועיים למודדי קרינה, קורסי ריענון למנהלי מחלקות איכות הסביבה ברשויות האיגוד, ולרכזי קרינה באיגודי ערים, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה.

טיפול בפניות הציבור באיגוד

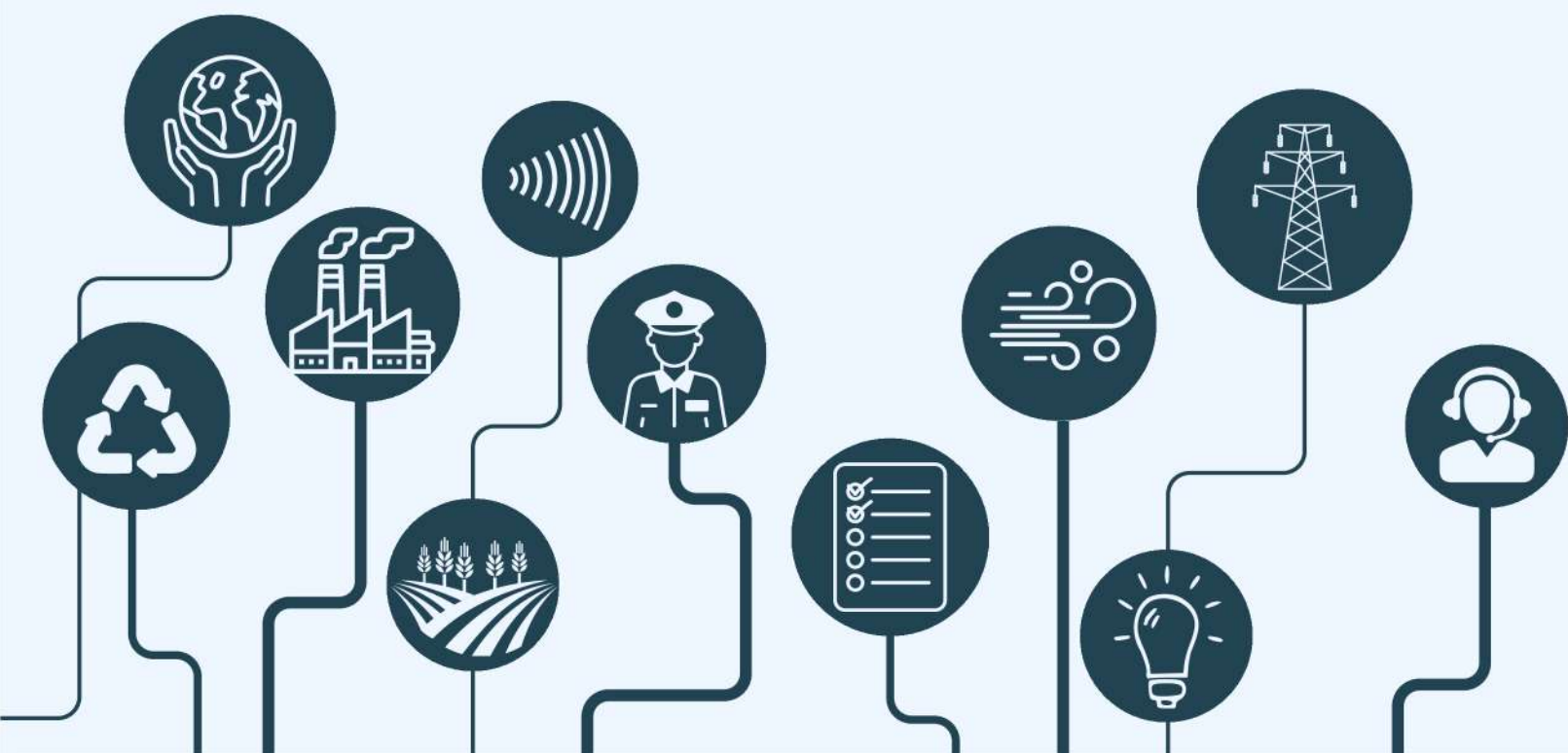
בשנת 2024 טיפל האיגוד ב-7 פניות ציבור בנושא קרינה בלתי מייננת, בחלקן בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה.

דרכי הטיפול כללו:

- ביצוע מדידות קרינה במוקדים מדווחים ובחינת עמידתם בתקני החשיפה המותרים.
- מתן המלצות והתוויית פתרונות לצמצום החשיפה במקרים שבהם נמצאו ערכים חריגים.
- ליווי מקצועי למתן הנחיות לגורמים הרלוונטיים כגון בעלי עסקים, מוסדות חינוך ותשתיות חשמל.

הטיפול בפניות הציבור מסייע להבטיח עמידה בתקנות ולהפחית חשיפה פוטנציאלית למקורות קרינה בלתי מייננת, תוך מתן מידע מקצועי אמין לציבור.

מחלקת רעש

רעש

חקיקה ותקנות בתחום הרעש

חקיקה עיקרית:

- חוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961;
- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), תש"ן-1990;
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), תשנ"ג-1992.

חקיקה נוספת בתחום הרעש:

- תקנות הטיס (רעש כלי טיס), תשל"ז-1977;
- תקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר מצידוד בניה), תשל"ט-1979;
- תקנות למניעת מפגעים (מניעת זיהום אוויר ורעש ממחצבה), תשנ"ח-1998;
- תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש באולם שמחות ובגן אירועים), תשס"ו-2006;
- תקנות רישוי עסקים (התקן מד-רעש בדיסקוטק), תשע"ד-2014;
- תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (אקוסטיקה), תש"ף-2019.

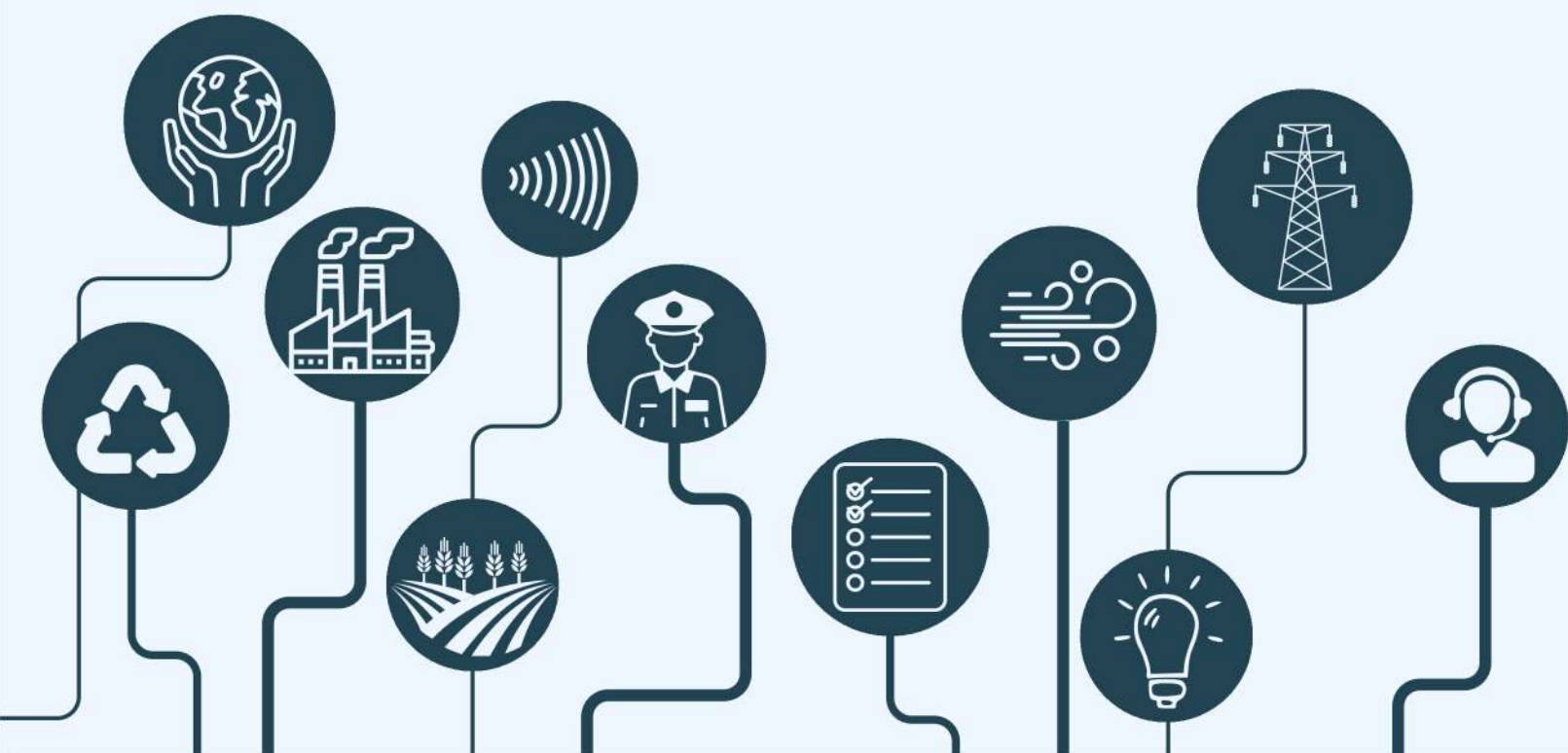
פעילות האיגוד בתחום האקוסטיקה ומניעת מטרדי רעש

- בדיקת סקרים ונספחים אקוסטיים – במסגרת בקשות להיתרי בנייה, האיגוד בוחן את הנספחים האקוסטיים כדי לוודא עמידה בתקנות ולמנוע מפגעי רעש עתידיים.
- פרסום מסמך הנחיות לדוחות אקוסטיים – בשנת 2023 פרסם האיגוד באתר האינטרנט מסמך "הנחיות להכנת דו"ח אקוסטי" שמטרתו לייעל את הליך הבדיקה והגשת הדוחות. המסמך מפרט את הדרישות להכנת דוחות אקוסטיים עבור יזמים ומגישי בקשות להיתרי בנייה.
- העברת חוות דעת מקצועיות - חוות הדעת האקוסטיות מועברות לוועדות התכנון והבנייה, בליווי תנאים סביבתיים פרטניים לכל בקשה.

טיפול בפניות הציבור באיגוד

בשנת 2024 טיפל האיגוד ב-31 פניות ציבור בנושא מפגעי רעש. הטיפול בפניות התבצע באמצעות מגוון אמצעים, בהתאם לאופי הפנייה ולנסיבות המקרה. במקרים מסוימים בוצעו מדידות רעש בפועל, ולאחריהן הופק דו"ח מדידות מפורט, שהועבר לרשות המקומית ולגורמי האכיפה הרלוונטיים. פניות אחרות טופלו בדרכים חלופיות, כגון מתן הנחיות ליועצים האקוסטיים של הפרויקט, יום שיח מול הגורם האחראי למפגע, או מתן המלצות לצמצום הרעש באמצעים מתאימים.

מחלקת פניות ציבור

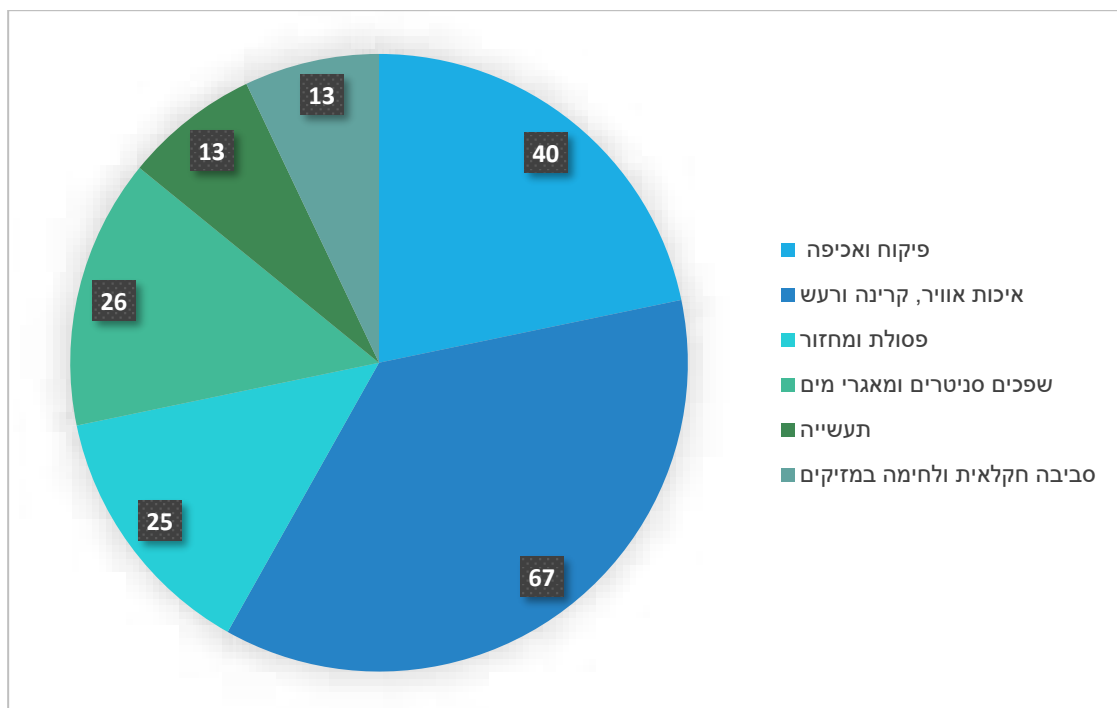

פניות הציבור

רקע ואופן הטיפול בפניות ציבור

איגוד הערים נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה בקרב 10 רשויות מקומיות, שבהן מתגוררים כ-360 אלף תושבים, האיגוד פועל בשקיפות ועל פי עקרון שיתוף הציבור. כל פנייה שמתקבלת באיגוד מסווגת על-פי תחום הפעילות ומתועדת במערכת מידע פנימית. המערכת מאפשרת לבצע ניהול דינמי ושליפת נתונים עדכניים, טיפול ומעקב יעיל אחר סטטוס הטיפול בפניות הציבור ומתן מענה מקצועי ומהיר לתושבי נפת אשקלון. כל פנייה מטופלת לפי נוהל פנימי הכולל מעורבות של מנהל המחלקה הרלוונטית באיגוד הערים ועד לעדכון הפונה באופן הטיפול בפנייתו. כמו כן, בכל תחילת חודש מופק דו"ח מרכז לטיפול בפניות הציבור הפתוחות מתחילת השנה. הפניות לאיגוד נעשות דרך אתר האיגוד, במייל, בטלפון ובאמצעות מוקד פניות הציבור במחוז דרום. בשנת העבודה 2024 התקבלו וטופלו 184 פניות ציבור בנושאי איכות הסביבה מתושבי נפת אשקלון, אשר בהן טיפלו מנהלי המחלקות השונות באיגוד הערים.

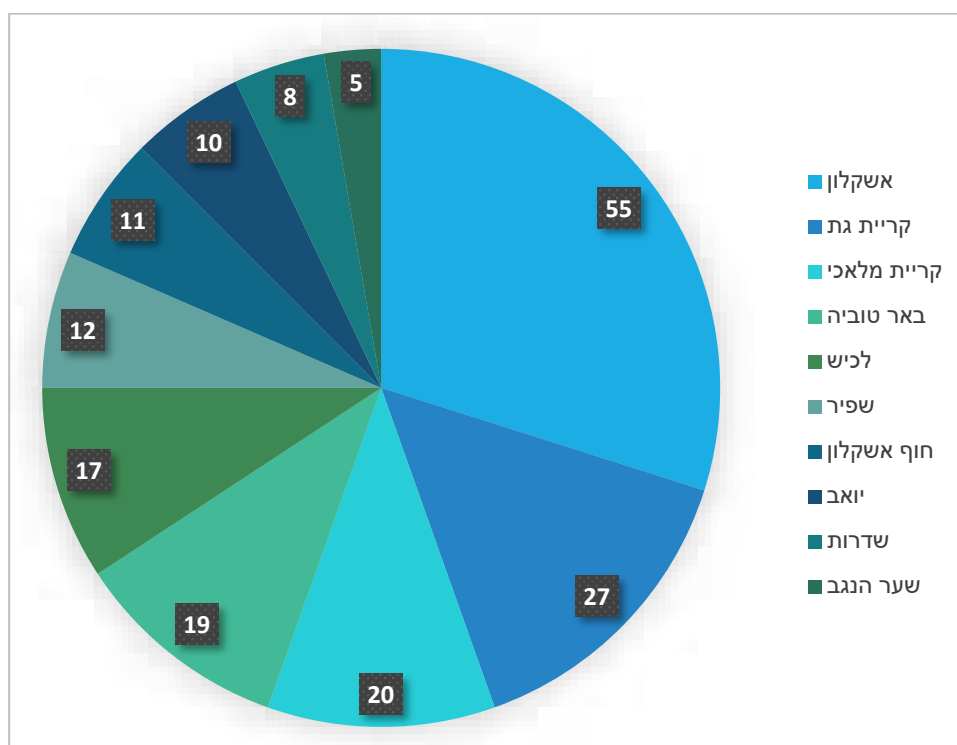
פניות ציבור שהתקבלו בחלוקה לפי נושאים:

תרשים 10 - פניות ציבור שהתקבלו בשנת 2024 בחלוקה לפי נושאים

טיפול בפניות ציבור לפי רשויות

בשטח נפת אשקלון ישנם 4 ערים ו-6 מועצות אזוריות, לכל רשות בנפה מאפיינים ייחודיים לה וכמות שונה של תושבים. לפיכך האיגוד מטפל במגוון רחב של פניות ציבור בהתאם לאופי והמאפיינים של כל אחת מהרשויות. ישנן רשויות שכוללות בשטחן שטחים חקלאיים, פניות הציבור ברשויות אלה מתייחסות ברובם למטרדים סביבתיים שמקורם בפעילות חקלאית ופסולת. לעומת זאת, ברשויות אחרות המטרדים הסביבתיים נובעים בעיקר משימושים מעורבים. האיגוד משקיע מאמצים רבים על מנת לטפל בפניות אלו בצורה מקצועית, יעילה ומהירה בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה.

תרשים 11 - טיפול בפניות שהתקבלו באיגוד בשנת 2024 בחלוקה לפי רשויות

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

חוק חופש המידע נחקק בשנת 1998 ומטרתו לאפשר לכל אזרח או תושב לקבל מידע המצוי בידי רשויות ציבוריות. החוק קובע כי הכלל הוא שהרשות צריכה להיענות בחיוב לבקשה לקבלת מידע, אלא אם כן יש חשש שחשיפת המידע תפגע באינטרס ציבורי חשוב. החוק מגדיר מספר עילות סירוב, ביניהן: ביטחון המדינה, יחסי חוץ, פגיעה בפרטיות, פגיעה בשלום הציבור, פגיעה בהליך משפטי, פגיעה בזכויות קניין, פגיעה בסוד מסחרי וחיסיון עורך דין-לקוח. במקרה בהם יש התנגשות בין חוק חופש המידע לבין חוק הגנת הפרטיות, יגבר חוק הגנת הפרטיות.

תקנות חופש המידע, תשנ"ט-1999

תקנות חופש המידע מרחיבות את הוראות חוק חופש המידע וקובעות הוראות ספציפיות בנוגע לאופן הגשת בקשות לקבלת מידע, אופן הטיפול בבקשות, זמני טיפול בבקשות, אגרות שיש לשלם ועוד. עוד קובעות התקנות, הוראות בנוגע להגנה על מידע רגיש כמו מידע ביטחוני, מידע פוגעני או מידע חסוי.

סקירת יישום חוק חופש המידע ברשות

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מייחס חשיבות רבה לשיתוף הציבור במידע הסביבתי המצוי ברשותו ופועל ליישום הוראות חוק חופש המידע מתוך שקיפות ומתוך השאיפה להגברת מעורבות התושבים, המודעות והעשייה הסביבתית.

הממונה על העמדת מידע לציבור באיגוד מרכז את הפעילות הנוגעת להנגשת מידע אודות האיגוד, פעולותיו, דרכי ההתקשרות עמו ונתונים ביחס למצב הסביבתי בשטח האיגוד. כמו כן אחראי הממונה על מענה לבקשות מידע המוגשות בהתאם לסעיף 7 לחוק.

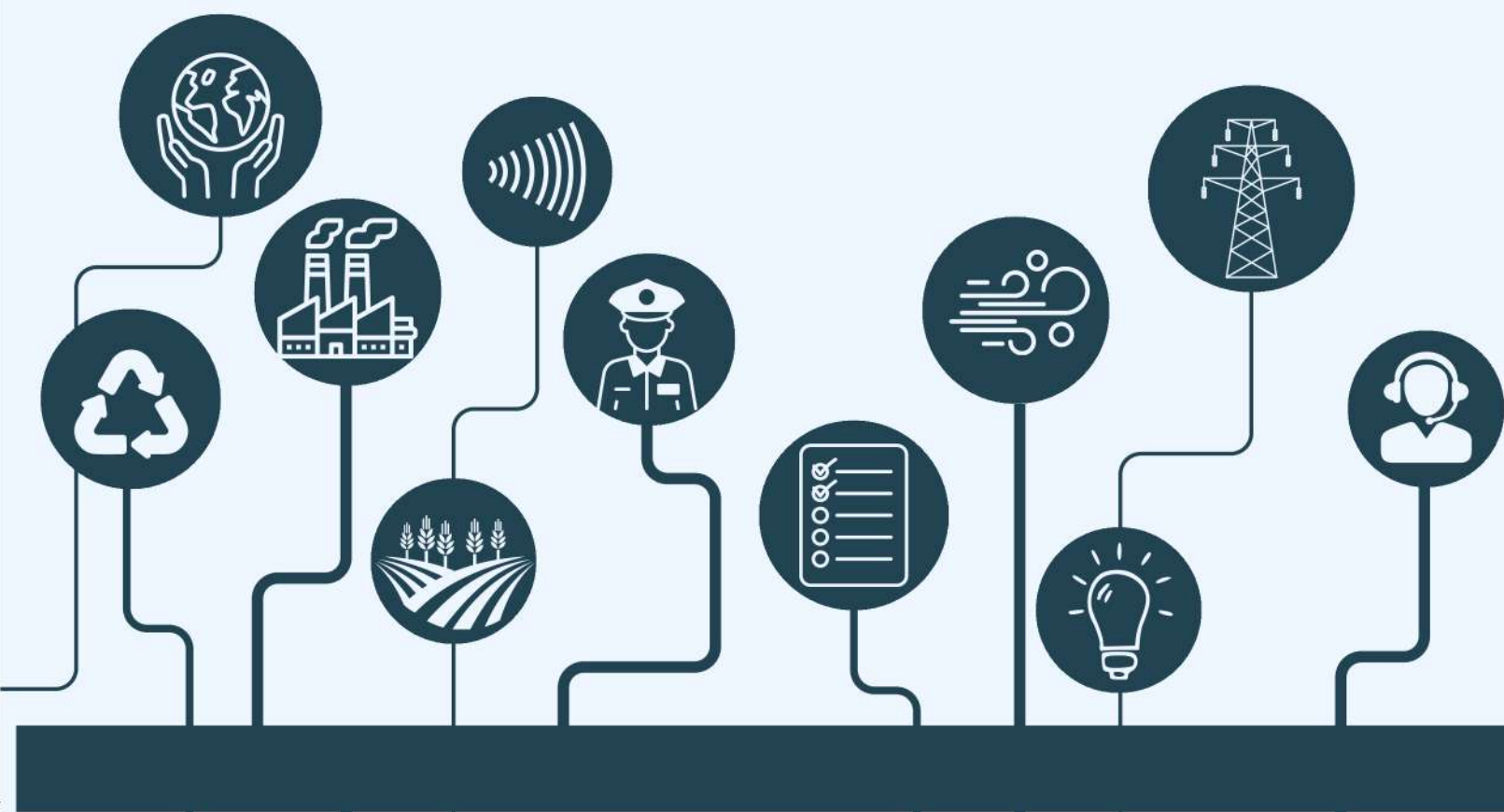
סקירה זו נערכה בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק חופש המידע ותקנה 7 לתקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999.

בקשות לחופש מידע מהאיגוד ניתן להגיש באמצעות אתר האינטרנט של האיגוד או באמצעות היחידה הממשלתית לחופש המידע במשרד המשפטים.

הממונה על העמדת מידע לציבור במועד פרסום הדוח הוא מר אורן עג'מי, אשר דרכי ההתקשרות עמו הן: בדואר אלקטרוני – oren@e-a.org.il; בטלפון - 08-86766010.

בשנת 2024 הוגשו לאיגוד 4 בקשות למידע על פי חוק חופש המידע. עבור 2 בקשות נמסר כל המידע המבוקש. עבור פנייה אחת נמסר מידע חלקי ופנייה נוספת, נכון ליום 31/12/2024 טרם הסתיים הטיפול.

מחלקת פסולת ומחזור

פסולת ומיחזור

רקע

בתחום הפסולת והמיחזור, האיגוד מסייע ומלווה מקצועית את הרשויות בקידום מערכי איסוף והקמת אתרים לטיפול בפסולת, קידום החלטות ממשלה בנושא פסולת בניין, פסולת ביתית וגזם עירוני, תכנון והקמת מרכזי מיחזור ועוד. בנוסף אנו מבצעים סיורי פיקוח למיפוי מפגעים והשלכות פיראטיות של פסולת ברחבי נפת אשקלון בכדי למצוא פתרונות למניעת הישנות המפגעים בשיתוף עם הרשויות. מחלקת פסולת ומיחזור מלווה את הרשויות בניהול הפסולת והגדלת אחוזי המיחזור, לרבות ניהול תמיכות ממשלתיות והגשת קולות קוראים ליישום התקציבים מול משרדי הממשלה.

נתונים כמותיים:

- כ-5.8 מיליון טונות של פסולת עירונית מיוצרת בישראל בשנה.
- כ-6 מיליון טונות של פסולת בנייה מבנייה חדשה ושיפוצים מיוצרות בישראל בכל שנה.
- אדם ממוצע בישראל מייצר כ-1.7 ק"ג פסולת בממוצע בכל יום (642 ק"ג בכל שנה).

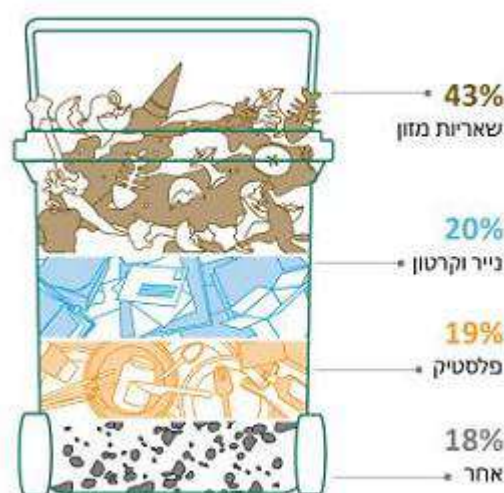
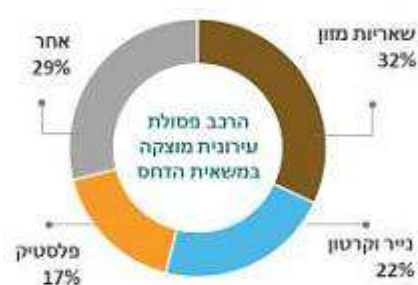
כאשר עוסקים בניהול פסולת, המטרה העיקרית היא לצמצם את הכמויות, והדרך הטובה ביותר לעשות זאת היא על ידי הפחתה במקור וצריכה נבונה, בשלבים הבאים של הטיפול בפסולת אנו מתייחסים למיחזור. כמות הפסולת המועברת למתקני המיחזור נאמדת על ידי הלמ"ס בכ-700 אלף טון בשנה (כולל גזם), המדידה מתייחסת לפסולת המועברת ישירות למתקני מיחזור וכן לפסולת המועברת למתקני המיחזור לאחר מיון.

טבלה 8: כמות פסולת המועברת למיחזור בישראל

זרם פסולת	כמות מועברת למיחזור (אלפי טון לשנה)
גזם	368
קרטון	184
נייר	72
זכוכית	39
פלסטיק	29
מתכת	25
אחר (אלקטרונית, צמיגים וכו')	106

פסולת עירונית

בישראל מיוצרות מדי שנה כשישה מיליון טונות פסולת עירונית מוצקה, אשר רובה מועברת לאתרי הטמנה, האחריות לאיסוף הפסולת ולפינויה חלה על הרשויות המקומיות לרבות שלב האצירה עד לתחנת המעבר/מיון או מתקני הקצה. במצב שבו לא ייעשו פעולות לצמצום כמות הפסולת ובהערכה שכמות הפסולת הממוצעת שמייצר אדם בישראל תישאר דומה למגמה בשנים האחרונות, מוערך כי כמות הפסולת העירונית בישראל בשנת 2025 תהיה 6.6 מיליון טון לשנה ובשנת 2030 קרוב ל-7.5 מיליון טון פסולת עירונית מוצקה בשנה.

תמונה 6 - הרכב פסולת עירונית מוצקה (בסיס משקלי)

במסגרת החלטת ממשלה 658 - תוכנית לחיזוק העיר אשקלון, האיגוד מלווה ומסייע בבדיקת היתכנות להקמת מיתקן קליטה ומיון פסולת עירונית בעל יכולת טיפול מינימלית של 600 טון ליום פסולת מעורבת ובעל יכולת הפרדה לארבעה זרמים שונים לפחות, במטרה לתת מענה רוחבי למיון וטיפול של פסולת עירונית בהתאם לקריטריונים שנקבעו.

פסולת אלקטרונית

החוק לטיפול סביבתי בצידוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-2012 נכנס לתוקף במרץ 2014. על-פי הוראות החוק לטיפול בפסולת אלקטרונית, מחויבת כל רשות מקומית להסדיר את הטיפול בפסולת אלקטרונית בתחומה ולחתום על הסכם עם גוף יישום מוכר לנושא זה. לצד הסדרת וקידום התקשרות הרשויות עם הגופים המוכרים על פי חוק, הגיש האיגוד עתירה לבג"צ בנושא אי מניעת שריפות פסולת אלקטרונית במזרח לכיש. העתירה הוגשה על ידי האיגוד, יישובי לכיש והמועצה האזורית לכיש. למעלה מעשור מתבצעות באופן לא חוקי שריפות של פסולת אלקטרונית בשטחי איו"ש, המשפיעות באופן ישיר על איכות חייהם של תושבי לכיש. השריפות מביאות למפגעי ריח וזיהום אוויר מהם סובלים התושבים שנים רבות. כל זאת במטרה לטפל בבעיה מן השורש בצורה מערכתית ולא בצורה נקודתית וחלקית ולהביא לפתרון הבעיה. בעקבות העתירה שהוגשה, הוחלט על הקמת ועדה בין משרדית בנושא זיהום חוצה גבולות שתיתן המלצות לטיפול בנושא. בשנת 2024 השתתפנו בדיונים בכנסת שהתקיימו בנושא ונפגשנו עם התושבים הסובלים מזיהום האוויר ועם אנשי הצוות שנתנו את המלצותיהם. ראש הצוות ונציגים מטעמו הציגו את פעילותם ואת מרבית ההצעות שהם מתכוונים להעביר לוועדה, והביעו פתיחות לשמוע רעיונות נוספים ולקיים דיון פתוח יחד עם התושבים, שהעלו רעיונות משמעותיים וקיבלו היענות חיובית מטעם הצוות. האיגוד ימשיך לפעול יחד עם התושבים ובשיתוף פעולה עם אנשי הצוות עד להשגת פתרון מיטבי לבעיית שריפת הפסולת האלקטרונית ולשמירה על איכות הסביבה במזרח לכיש.

תמונה 7 - דיון שנערך בכנסת בנושא יישום מסקנות דוח מבקר המדינה בנושא זיהום האוויר שמקורו בשריפת פסולת אלקטרונית באזור איו"ש.

פסולת בניין

לפי נתוני המשרד להגנת הסביבה בשנה נוצרים כ-6.2 מיליון טון פסולת בניין בישראל, מתוכם כ-2 מיליון טון מסולקים באופן לא מוסדר תוך יצירת מפגעים סביבתיים. בפסולת בניין יש חומרי גלם יקרי ערך הניתנים לשימוש חוזר לאחר טיפול נכון בחומר, אך עם זאת ישנם גם חומרים מסוכנים היכולים לגרום לזיהום סביבתי. בשטח נפת אשקלון אנו נתקלים לא פעם בהשלכות פיראטיות בשטחים פתוחים, הגורמות למפגעים סביבתיים, לרבות פיזור פסולת בניין בשבילים חקלאיים. כחלק מטיפול כולל למניעת השלכת פסולת בשטח הרשויות ובשטחים הפתוחים יש צורך בביצוע פעולות רוחביות הכוללות קידום מערכי ניהול אזוריים לטיפול ומיחזור של פסולת בניין לרבות הקמת אתרי קצה. חלק מתפקידי האיגוד הינו לבצע מיפוי ופיקוח על מפגעים בשטחים הפתוחים ולסייע ולקדם יחד עם הרשויות בקבלת תמיכות ממשלתיות לטיפול בפסולת בניין תוך איתור פתרונות קצה ומניעת הישנות המפגעים.

במסגרת החלטות ממשלה 4865 ו-658 – הוקצה תקציב לעיריית אשקלון עבור הקמה והפעלה של מערך לניהול פסולת הבנייה בעיר, לרבות טיפול במפגעי פסולת בניין. בשנת 2024 קידמנו וליווינו יחד עם הרשות את התוכנית שאושרה על ידי המשרד להגנת הסביבה, תוכנית מקצועית להקמת מערך לטיפול בפסולת בניין בעיר הכוללת מיפוי מפגעים, קידום חוק עזר עירוני, מעקבי GPS אחר קבלני פינוי הפסולת ועוד.

גזם עירוני וחקלאי

פסולת הגזם העירוני לרוב אינה מופרדת במקור, היא נאספת יחד עם פסולת גושית ורק לאחר מכן עוברת מיון וקיצוץ. בישראל חל איסור על הטמנת גזם שאינו מקוצץ ושריפת פסולת גזם ללא אישור מראש מרשות הטבע והגנים. קשה להעריך מהו שיעור שריפות הפסולת החקלאית מתוך כלל השריפות, אולם ההנחה היא כי מדובר בשיעור רב משמעות וכי בשנים האחרונות התגברה התופעה, אשר גורמת למפגעים קשים של זיהום אוויר וריח. כחלק מתוכנית העבודה השנתית האיגוד פועל בשטח לאיתור ולמניעת שריפות גזם בשטחים פתוחים ובשטחים חקלאיים. ראוי לציין כי מועצות אזוריות נבדלות מרשויות בעלות אופי עירוני באפיון וטיפול בגזם בשני היבטים משמעותיים – שטח גדול יחסית היוצר באופן טבעי כמות גדולה יותר של גזם ביתי. בנוסף, במועצות האזוריות לרוב ישנה כמות משמעותית של גזם שמקורו בפעילות החקלאית של התושב. ולכן הרבה פעמים נראה שוני באופן הטיפול בגזם ברשויות עירוניות לבין מועצות אזוריות.

קול קורא 14407 להקמה ולשדרוג של מרכזי מיחזור

במסגרת קול קורא שפרסם המשרד להגנת הסביבה להקמה ושדרוג של מרכזי מיחזור ברשויות המקומיות - במטרה לעודד הפרדה במקור ולהגדיל את שיעורי המיחזור בתחומי הרשות המקומית. הכין האיגוד את המסמכים המקצועיים עבור הרשויות וסייע בהגשה הכוללת אל מול המשרד להגנת הסביבה. בשנת 2024 בוצעו השלמות בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה ולתוכניות שהוגשו והתקבלו 4 התחייבויות מהמשרד להגנת הסביבה לטובת יישום הקול הקורא ויציאה לביצוע.

סביבה חקלאית

תחום הסביבה החקלאית באיגוד ערים לאיכות הסביבה – נפת אשקלון, כולל קידום פתרונות לטיפול בפסולת חקלאית, מניעת מפגעים סביבתיים, טיפול בפניות ציבור, מתן התייחסות סביבתית במסגרת בקשות להיתרי בנייה, פיקוח על פי תנאים ברישיון העסק ופיקוח על פיזור פרש בעלי חיים בשטחים החקלאיים בנפת אשקלון. בתחום איגוד הערים נפת אשקלון 6 מועצות אזוריות, שתיים מהן ממוקמות בעוטף עזה: חוף אשקלון ושער הנגב. במועצות מתקיימת פעילות חקלאית ענפה ודרכים שונות לטיפול בפסולת, לפי אופי המועצה והיישובים בה. חשוב להדגיש כי מתן פתרון מונגש לטיפול בפסולת החקלאית באזורינו, חשוב ודורש טיפול מיידי לאור המצב הבטחוני הקשה שחושף את אזורינו לסכנה ברורה וממשית להתלקחות שריפות וירידת תפוקת הקרקע.

המערך לטיפול בפסולת חקלאית

הפעילות החקלאית הענפה בנפת אשקלון מייצרת פסולת חקלאית אשר חלק גדול ממנה אינו מטופל ועלול להוות מפגע ומטרד סביבתי ובריאותי. תכליתו של המערך לטיפול בפסולת חקלאית, הפועל במסגרת החלטת ממשלה 4328 לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי עוטף רצועת עזה, הינו יצירת מסגרת תכנונית ותוכנית תפעולית בה יימצאו פתרונות ברי קיימא ישמים, המטפלים בפסולת חקלאית על זרמיה השונים, ויישומם של פתרונות אלו בשטחים החקלאיים בנפה תוך בחינת חלופות ושיתוף הציבור, על מנת למנוע ולצמצם מפגעים סביבתיים ובריאותיים הנגרמים מחוסר הטיפול הראוי בפסולת החקלאית. המערך פועל בהתאמת הטיפול לכל ישוב ואתגריו הייחודיים ומלווה את הגורמים המטפלים בפסולת חקלאית ברשויות החברות וביחד יוצרים תמהיל טיפולי ייעודי. המערך לניהול הפסולת החקלאית עמל על מציאת פתרונות מקומיים, פתרונות ביניים וקצה, הפעלת מערך פיקוח ואכיפה ייעודי וייחודי לשטחים החקלאיים, התאמת חוקי עזר ועוד. בשנת 2024 קידם האיגוד באמצעות המערך יישום פתרונות לטיפול מקומי, וטיפול ביניים באמצעות כתיבת קולות קוראים והסכמים מול הרשויות החברות, העמקת ההסברה מול החקלאים וקידום ההגדלת ההקצאות הכספיות לטובת רכישת מתקני טיפול מקומיים ופינוי מפגעי עבר של פסולת חקלאית במרחב תקומה.

פסולת חקלאית

פסולת חקלאית היא פסולת מוצקה הנוצרת כתוצאה מפעילות חקלאית. בישראל ענף החקלאות מייצר מדי שנה כ- 1.4 מיליון טונות פסולת צמחית (גזם ושאריות גידולים) וכ- 40 אלף טון פסולת פלסטיק. ברחבי המועצות האזוריות החברות באיגוד קיימים אזורי חקלאיים פעילים אשר מייצרים כמויות משמעותיות של פסולת חקלאית מדי שנה, בהתאם לסוגי הגידול. המערך מתמקד בשני זרמי פסולת עיקריים שהמענה להם מהווה אתגר טיפולי לחקלאים:

פסולת צמחית (גזם ושאריות גידולים) – כולל גזם ממטעים וכרמים, שאריות ירקות משדות פתוחות ועיקר הפסולות מצוי בפסולת מבני צמיחה (חממות). כמות הפסולת בשטחי הטיפול נאמדת כ- 5,000 טון בשנה.

היעדר טיפול בפסולת והשארת ערמות גזם בשטח לאורך זמן, מלבד היותו מפגע נופי, מהווה זיהום קרקעות ומקורות מים בנוסף שהדבר מהווה כר פורה לריבוי מזיקים. שריפה אסורה לא מבוקרת של גזם, נפוצה ומהווה כ- 70% משיטות טיפול אסורות בהם נוקטים החקלאים – שיטת טיפול שיוצרת מפגע בריאותי מוכח שכן כרבע מחלקיקי זיהום האוויר הזעירים שנפלטים לאוויר בישראל מגיעים משריפת פסולת.

פסולת פלסטיק חקלאי – בשטחי העיבוד החקלאי, מצטברת פסולת פלסטיק ממקורות כמו ניילונים של חממות ומנהרות גידול, יריעות כיסוי קרקע, צינורות השקיה, שקי דשן ומכלי חומרי הדברה ריקים. כמות הפסולת הפלסטית החקלאית במרחב האיגוד מוערכת בכ- 2,000 טון בשנה, פלסטיק זה מגיע בעיקר מהחממות.

מרבית הפסולות אינן מטופלות, נערמות ביחד עם פסולות נוספות ומושלכות בצדי השטחים החקלאים. יובהר כי, האחריות לאיסוף וטיפול בפסולת על זרמיה שונים חלה על החקלאים.

האיגוד מודע לכך שהטיפול בפסולת החקלאית הוא אתגר סביבתי לא מבוטל, אך רואה בכך הזדמנות, הזדמנות להפוך את האתגר למשאב כגון יצירת דשן, קומפוסט, מטייב קרקע, רפד לולים ויצירת אנרגיה מתחדשת ולחומרי גלם נוספים. באמצעות כספי התמיכה מהחלטת ממשלה 4328 להם זכה איגוד, עומל המערך על יישום שיטות טיפול מתאימות לכל זרם פסולת במטרה להפחית את השריפות הפיראטיות, את זיהומי הקרקע והאוויר, ולשמור על הסביבה כפרית נקייה ובריאה יותר.

להלן עיקרי הפעולות שביצע המערך בשנת 2024:

- ביצוע בחינת שימוש ואיכות החומר בחוטי הדליה מתכלים בסיוע מו"פ דרום – מטרת הבחינה היא עידוד שימוש בחוטים המתכלים שיכולים לסייע לחקלאי בחסכון בהקצאת משאבים להפרדת זרמי הפלסטיק מהחומרים האורגניים ויצירת חומרי גלם חדשים לשימושים שונים כגון קומפוסט, מטייב קרקע, רפד לולים ועוד.

- תכנון והגשה לאישור בוועדות התכנון השונות לטובת הקמת ארבעה מפח"קים במועצה אזורית שער הנגב.
- ביצוע ניתוחים כלכליים ליישום פתרונות ישימים וכלכליים.
- ביצוע פיילוט במשאית קיצוץ ניידת לטיפול בכמויות קטנות של גזם.
- ביצוע פיילוט למיחזור יריעות וצנרות השקיה עם מפעל "אקופט" בשדרות.
- סקירה, מיפוי וניתוח הפעילות החקלאית ומקורות הפסולת בשטחי תקומה.
- מיפוי מפגעי פסולת חקלאית עיקריים במרחב תקומה בתקופה של לחימה עצימה.
- הגדלת התחייבות כספית למימון פתרונות מקומיים לטיפול בפסולת חקלאית במסגרת קול קורא 17088 של המשרד להגנת הסביבה.
- הגדלת התחייבות כספית למימון פינוי מפגעים לטיפול בפסולת חקלאית במסגרת קול קורא 17088 של המשרד להגנת הסביבה.
- העמקת ההסברה מול החקלאים לשיטות טיפול קיימות בטיפול בפסולת.
- פגישות עם נציגי המועצות האזוריות, חקלאים וסוירים נרחבים בשטח לטובת התאמת הפתרונות המיטביים לטיפול במקור בפסולת החקלאית.

תמונה 9 - פיילוט משאית לקיצוץ גזם ניידת

תמונה 8 - פיילוט חוטי הדלייה מתכלים

תמונה 11 - מיפוי מפגעי פסולת חקלאית בשטחים
החקלאיים בחוף אשקלון

תמונה 10 - פיילוט מיחזור צינורות השקיה

טיפול בפניות ציבור בתחום הסביבה חקלאית

האיגוד נותן מענה לפניות הציבור בנושאי איכות הסביבה שמקורם בפעילות חקלאית, ביניהם: מטרדי ריחות שמקורם בפעילות חקלאית (לולים, רפתות, מפטמות, אתרי קומפוסט ועוד), תשטיפים, מטרדי ריחות וזבובים שמקורם בפיזור פרש בעלי חיים בשטחים חקלאיים. מקור נוסף לפניות רבות הינו מטרדי ריחות מזיבול שטחים חקלאיים; במרחב הנפה קיימים שטחים חקלאיים נרחבים הגובלים ביישובים ושכונות עירוניות. מה שגורם למטרדי ריח שלרוב קשים לזיהוי וסיווג. בשל קרבה זו בזמן זיבול השדות בפרש בעלי חיים (זבל עופות ופרות), התושבים עלולים להיחשף למטרדי ריחות. על-מנת לצמצם את תופעת המטרדים באזורים ובשכונות הסמוכים לשדות החקלאיים, איגוד הערים מבצע פיקוח בשטח בשיתוף פעולה עם רשות הטבע והגנים, ומקדם את הנושא מול הגורמים הרלוונטיים במשרד להגנת הסביבה ליישום צעדים אופרטיביים לשיפור המצב. בנוסף, האיגוד שם דגש על אחריות החקלאים לעקוב אחר הנחיות המשרד להגנת הסביבה ומשרד החקלאות.

פיקוח בתחום הסביבה החקלאית

נציגי האיגוד ביצעו בשנת 2024 בשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה מבצע אכיפה ופיקוח ייעודי בבתי הבד בשטח הנפה. במהלך המבצע בוצעו ביקורות בבתי הבד, סיורי פיקוח בזמן פיזור מי תסנין בשטחים חקלאיים ואיסוף מידע על השטחים החקלאיים בהם יתבצעו פיזורים. בשנת 2024 ערכנו מפגש מקצועי במועצה האזורית חוף אשקלון מטרת המפגש הייתה להיערך לקראת הקיץ ולהסביר כיצד ניתן למנוע מפגעים סביבתיים. הנושא בהרצאה המרכזית היה הגדרות בחוק שמירת הניקיון, וכן התקיים דיון על מקרה בוחן שהוצג מתחום האכיפה על פסולת חקלאית ממגדלי בעלי חיים. במהלך הכנס ניתנה לחקלאים הזדמנות להעלות קשיים שעולים מהשטח ולקבל הצעות לנושאים שמעניינים אותם לשמוע בכנס הבא בנושא פיקוח על הסקטור החקלאי.

הדברה ולחימה במזיקים

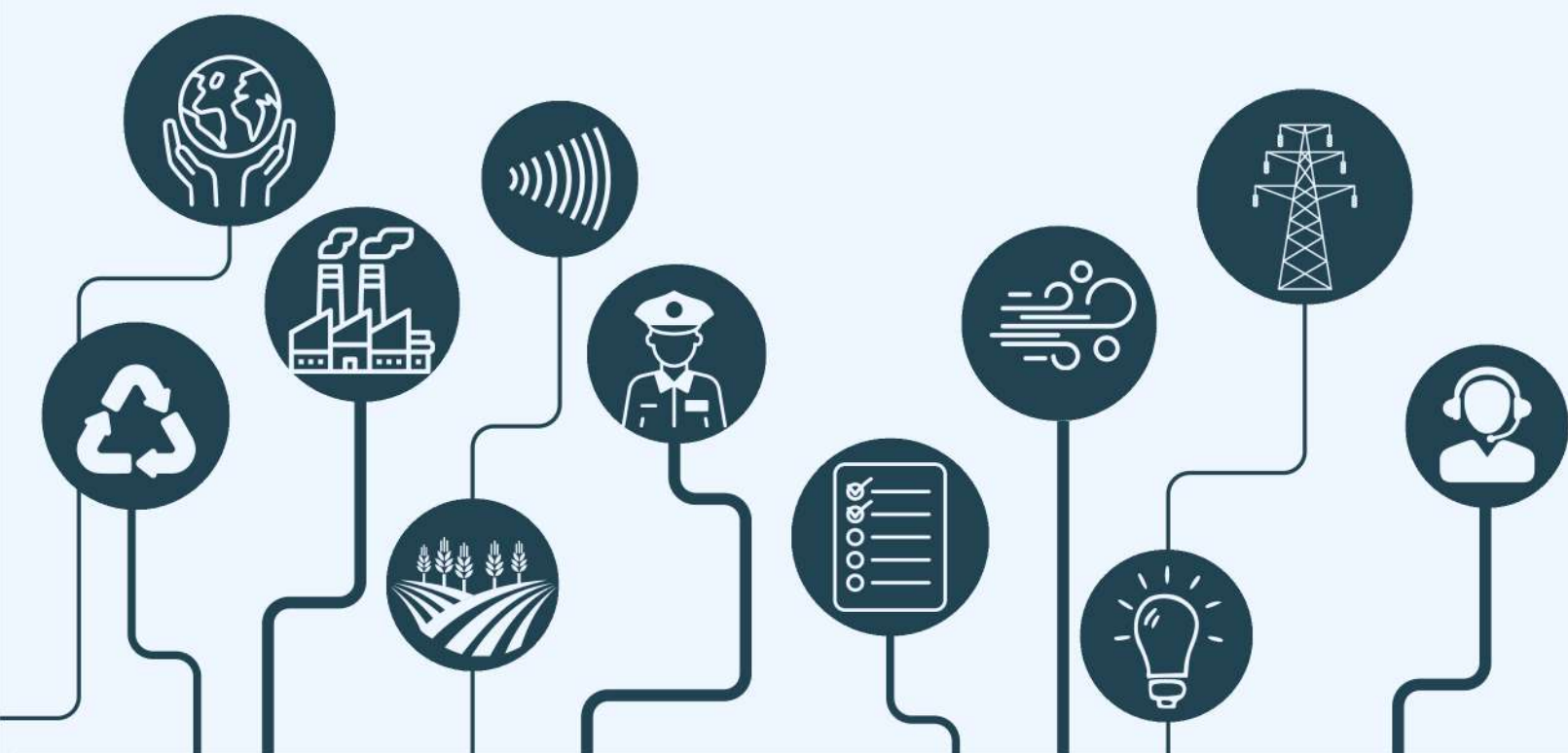
כיום מדיניות האיגוד היא לאפשר חקלאות בקרבת מגורים תוך כדי התחשבות מרבית מצד החקלאי בשימוש בחומרי הדברה המורשים על פי חוק, שמירת מרחקי בטיחות, כיווני רוח ועוד, כל זאת תוך יישום הנחיות המשרד להגנת הסביבה ורשות הטבע והגנים בנושא. התייחסות האיגוד לנושא מתבצעת בגיבוש מתן תנאים סביבתיים להיתרי בנייה, מענה לפניות ציבור ובדיקה ופיקוח בשטחים החקלאיים. בשנת 2024 קיים האיגוד שלוש השתלמויות ארציות ייעודיות למדבירים, אשר הוכרו על ידי המשרד להגנת הסביבה. כ-800 מדבירים מכל רחבי הארץ השתתפו בהן, במטרה להעמיק את הידע המקצועי שלהם ולקבל כלים מעשיים לביצוע עבודתם באחריות ובמקצועיות. ההשתלמויות עסקו בין היתר בדרכים לטיפול בחרקים ובמכרסמים, העלולים לפגוע

בבני האדם ובסביבה, באמצעות השיטות הידידותיות ביותר לאדם ולבעלי חיים אחרים, תוך הפחתת היקף השימוש בחומרי הדברה מסוכנים.

תמונה 12 - כנס מדברים ארצי, שדרות

מחלקת חינוך וקהילה

חינוך וקהילה

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון פועל לקידום המודעות לנושאי איכות הסביבה, להטמעת אורח חיים מקיים ולעידוד עשייה סביבתית בקרב תלמידים, תושבים ועובדים ברשויות המקומיות החברות באיגוד. האיגוד מסייע בהגשה ובמימוש של קולות קוראים לחינוך סביבתי במערכת החינוך ובקהילה, מפתח ותומך בתוכניות חינוכיות וביוזמות סביבתיות ברשויות הנפה ומעניק ליווי מקצועי לבתי ספר בתהליך הסמכה כמוסדות חינוך ירוקים.

ליווי בהגשה ובמימוש קולות קוראים והחלטות ממשלה של המשרד להגנת

הסביבה

סיוע לרשויות המקומיות בפעילויות לקידום חינוך בנושא סביבה במערכת החינוך ובקהילה במסגרת הקולות הקוראים של המשרד להגנת הסביבה. גם בשנת 2024, סייענו בניצול תקציבי התמיכות במסגרת הקול קורא בנושא משבר האקלים במערכת החינוך והקהילה של המשרד להגנת הסביבה. במסגרת מימוש התמיכה, מתקיימות ברשויות תוכניות עשירות ומגוונות לחינוך סביבתי. כל תוכנית כוללת הדרכה לצוותי ההוראה ובין 10 ל-20 מפגשים לגני הילדים ו/או בתי הספר. כמו כן, נבחרו ותוקצבו יוזמות סביבתיות שהוגשו על ידי קהילות מקומיות במסגרת פרק ג' של הקול הקורא שעסק בקהילה.

ועדות איכות הסביבה

ועדת איכות הסביבה ברשויות היא ועדת חובה על-פי חוק ותפקידה ליזום ולתכנן פעילות בכל התחומים הנוגעים לשמירה על איכות הסביבה ולהבטחת פיתוח ושימוש בני קיימא של הסביבה: בנייה, גינון, תעשייה, תחבורה, מים, ביוב, פסולת, חינוך, תעסוקה, פיתוח קהילתי ומנהל. לפי נוסח החוק, הרכב הוועדה כולל ארבעה חברי מועצה, נציג השר להגנת הסביבה, שני נציגי ציבור של ארגוני סביבה מקומיים, וכן נציג ארגון הגג של ארגוני הסביבה. במהלך שנת 2024 השתתפו נציגי האיגוד בוועדות איכות הסביבה שהתקיימו ברחבי הנפה.

החלטת ממשלה 566 – לחיזוק החוסן האזרחי ביישובי שדרות ועוטף עזה בנושא

חינוך סביבתי

במסגרת החלטת הממשלה 566 לחינוך סביבתי בעוטף עזה, מבוצעות תוכנית חינוכית סביבתית מבוססת מקום בהתאם למודל ייחודי שפותח באיגוד. התוכנית פועלת בקרב רשויות העוטף במרחב האיגוד (שדרות, שער הנגב וחוף אשקלון) במטרה להעמיק את החיבור ריגשי של התושבים עם הטבע, הסביבה, הקהילה וההיסטוריה המקומית. מהלכים אלו מחזקים את הזיקה החיובית של התושבים אל המקום בו הם חיים וכתוצאה מכך מבססים את החוסן האישי והקהילתי הנדרש במצבי משבר ומלחמה. לכל אחת מרשויות האיגוד בעוטף נבנתה תוכנית ייחודית בהתאם ליעדים מקומיים ותנאים משתנים. התוכניות מאושרות ומנוהלות על ידי וועדות היגוי רשותיות.

שנת 2024 אופיינה בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל שפגעה אנושות באזור ובתושביו. עם חזרתם המדורגת של רוב תושבי העוטף לביתם לאחר הפינוי הממושך לכלל חלקי הארץ, התקיימו וועדות היגוי שעדכנו את התוכניות החינוכיות בהתאם למצב הביטחוני ולצורכי התושבים במהלכי ריפוי בעקבות המלחמה הקשה ושיקום הקשר והחיבור למקום.

במועצה האזורית שער הנגב לאחר פעילות חינוכית קהילתית מוצלחת לאורך שביל במ"ה, הוחלט כבר בשנת 2023 על החלת תפיסת ה"חינוך מבוסס מקום" בכלל מערכות החינוך במועצה מגני הילדים דרך בתי הספר היסודיים ועד החטיבה והתיכון. בזכות הקמת צוות פדגוגי מקצועי בשיתוף אנשי המקצוע מהאיגוד ובראשות מנהל מחלקת החינוך שהמשיך לפעול גם במהלך חודשי הלחימה בשנת 2024 ונבנתה תוכנית כוללת לחינוך מבוסס מקום הנקראת "מקומי" ומיושמת ברבדים שונים בכלל מערכות החינוך במועצה.

חינוך יער

בתוך כלל המרחבים שתלמידי שער הנגב חווים במסגרת תוכנית "מקומי" פעילות האיגוד מתמקדת בתחום חינוך היער השאפתני ופורץ הדרך. במסגרת התוכנית התלמידים הצעירים מכלל בתי הספר במועצה מגיעים לחלקת יער טבעית ושוהים שם בצורה הרמונית ומחוברת לטבע במהלך כל יום הלימודים. הפעילות מתרחשת אחת לשבוע בקבוצות קבועות וקטנות לאורך כל עונות השנה ומנוהלת על ידי צוות מיומן ומקצועי ובליווי הצוות החינוכי של בתי הספר. הפעילות בטבע מספקת לילדים ולמבוגרים חוויות מעצבות שתורמות באופן משמעותי לתהליך הריפוי והתמודדות עם טראומת המלחמה. במסגרת התוכנית התקיימו הכשרות לצוות החינוכי ופעילויות וסדנאות קהילתיות ביער המיועדות לחשיפת התוכנית ולריפוי במסגרת בוגרת לכלל הקהילה.

בשדרות, לאורך שנות פעילות הפרויקט הוביל האיגוד בשיתוף העירייה והמשרד להגנת הסביבה פיתוח של אתרי טבע ופעילויות חינוכיות וקהילתיות שהתקיימו מרחבים פתוחים אלו. אם חזרת

התושבים לעיר ובעקבות המצב הביטחוני, הגבלות פיקוד העורף ותחושת חוסר המוגנות סובייקטיביים ואובייקטיבית קיימו השנה לקיים את כלל הפעולות בתוך או בקרבת מרחבים מוגנים. התוכנית שעודכנה אם חזרת התושבים התמקדה בחידוש החיבור לעיר ובמגע הישיר עם חומרים מהטבע כאלמנט שמעודד ריפוי ריגשי והתמודדות עם השלכות המלחמה.

הפעילויות התקיימו גם במוסדות החינוך וגם במרחבי הקהילה השכונתיים תחת כמה כותרות:

1. **טבע מרפא** – הדרכות בנושאי טבע וסביבה שהתקיימו בתוך בתי הספר וגני הילדים בהתאם להוראות פיקוד העורף לא לצאת ממבנים ממוגנים: בנייה ופיסול בבובות, התבוננות בציפורים בחצר בית הספר, מלאכות קדומות ומלאכות יצירה מהטבע במרחבים המוגנים.
2. **פעילויות קהילתיות בחגי ישראל** – לטובת חיבור מחודש למקום ולבית: פלייסמקינג – בנייה של פינות ישיבה וערוגות פרחים, ציור קיר המספר את הסיפור ההיסטורי והקהילתי של שדרות, יצירה מהטבע וסיורים ערכיים ברחבי העיר. הפעילויות שמתקיימות בקבוצות קהילה קטנות בתוך השכונות במרחבי טבע בקרבת מרחבים מוגנים מאפשרות ריפוי וחיבור לחומרים מהטבע ולחברים בשכונה.
3. **מעמיקים שורשים** – פרויקט עירוני לנטיעת חורשות קהילתיות בשכונות ברחבי העיר. בתהליך עירוני מוסדר ומעמיק שכולל את מחלקת הנדסה, שפ"ע, החברה הכלכלית והיחידה הקהילתית במתנ"ס נבחרו ברחבי העיר מספר מוקדים שבהם תוכנן חורשה קהילתית הכוללת נטיעת עצים מקומיים / עצי מאכל בניית פינות ישיבה, זריעת פרחי בר ושתילת צמחי תבלין והקמת אלמנטים קהילתיים נוספים בהתאם להחלטת הקהילה. שכונת נאות השקמה נבחרה להיות השכונה הראשונה שתהווה פיילוט לתכנון ולפעילות עם התושבים. לאחר מפגשי התכנון והסיורים הרבים שהתקיימו גם במוסדות התכנון העירוני וגם עם הקהילה המקומית, הוצגה תוכנית אדריכלית מוסכמת. פעילות הנטיעות התקיימה בספטמבר 2024 כהפנינג מרשים במעמד ראש העיר עם הקהילה שחזרה לאחר הפינוי ובשיתוף הוועד האולימפי והאלופים האולימפיים שחזרו עטורי מדליות מהאולימפיאדה ונטעו עם הקהילה ביחד. המפגש היה מרגש לשני הצדדים שהעמיקו את השורשים שלהם בעיר שדרות.
4. **אומנות של תקווה** – פסיפס של אריחי קרמיקה המיוצרים בתהליך קהילתי חינוכי מעמיק בסדרת סדנאות "הדפסה מהטבע". הסדנאות מועברות לתלמידים וקבוצות קהילה שונות וכוללות:
 - סיורים בשכונות העיר וליקוט צמחים מקומיים (גם צמחים יבשים) / צמחי תבלין / צמחי תרבות).
 - איסוף הצמחים, שיח, חקר ושיתוף הממצאים מהסיור בין חברי הקבוצה.
 - סדנה ריגשית למציאת המילים שמחזקות ומרימות אותנו והפקת יצירת ביניים משותפת.
 - עבודה עם חימר ליצירת האריח האישי + הטבעת הצמח שנבחר והטבעת המילה שנבחרה.
 - סיום בתהליך של עיבוד וסיכום.

אריחי הקרמיקה האלו ישרפו בסטודיו המשותף של אומני שדרות "אום קולטור" ויצבעו על ידי האומנים המקומיים ובשלה השני יוזמנו התלמידים והקהילה להרכבת היצירה במרחב הציבורי על גבי מקלט שהיה מוזנח ושופץ כחלק מהפרויקט.

בחוף אשקלון, התקיים שינוי מהותי במיקוד התוכניות שעד לפני המלחמה עסקו בסיורי גני ילדים אל יישובי העוטף שכמובן לא יכלו להתקיים במצב מלחמה מתמשך.

על כן הוחלט בוועדת ההגוי שתהליך הריפוי והחיבור מחדש למקום של הקהילות שהחלו לחזור ליישובי העוטף יכול להתחיל משיקום הגינות הקהילתיות שנזנחו ונהרסו במהלך חודשי הלחימה הרבים. הוקצה תקציב שווה לכל גינה ונבנתה תוכנית שיקום ופיתוח ייחודית לכל קהילה שחזרה ליישוב. הפעילויות כללו הכנות של פסלים סביבתית בשיתוף גני הילדים והגיל השלישי, גיוס מתנדבים מכל רחבי הארץ וחיבורם עם התושבים המקומיים, הכשרת ובניית פינות מפגש וכינוס בטבע לנוער שחוזר ומתגבש לאחר פנוי ופיצול וחגיגות ראשונות של עשייה ובנייה מרגשת לכלל הקהילה שזה עתה חזרה לביתה.

בנוסף הוקצו משאבים לחיבור מחודש והכשרה מקצועית של כלל פעילי הגינות הקהילתיות התפזרו לכל עבר וכעת חוזרים לקבל הכשרות מקצועיות בנושא גיזום, שתילה וזריעת פרחי בר בסתיו.

תמונה 14 - מתוך פעילות בניה מבוץ טבע מרפא, שדרות

תמונה 13 - סיורי מורשת והיסטוריה לתושבי שדרות
ששבו אל ביתם

תמונה 15 - מעמיקים שורשים, נטיעת חורשות קהילתיות, שדרות

תמונה 16 - פלייסמקינג, ציור קיר המבטא את המורשת, ההיסטוריה והקהילה בשדרות מתצלומי המעברה - ועד אומנות
עכשווית ומוזיקה, שדרות

תמונה 17 - חינוך יער, הכשרת צוות מדריכי יער, שער הנגב

תמונה 18 - חינוך יער, שער הנגב

תמונה 19 - פעילות לשיקום גינות קהילתיות, הדרכות וסדנאות מקצועיות לפעילים בגינות הקהילתיות, חוף אשקלון

תמונה 20 - עבודת מתנדבים ותושבים בשיקום הגינות הקהילתיות, חוף אשקלון

מרכז החינוך הסביבתי

מרכז השתלמויות סביבתי לעובדי הוראה

באיגוד קיים מרכז הדרכה מוכר למתן גמול השתלמויות לכלל האוכלוסיות של עובדי ההוראה והמגזר הציבורי. מרכז ההדרכה מאפשר הרחבת מעגל ההשפעה לציבור עובדי ההוראה ולבעלי תפקידים ברשויות. זהו האיגוד היחיד המוכר כמוסד למתן גמול השתלמות.

במרכז מועברים קורסים היברידיים, סמינרים וסיורים. בהשתלמויות משתתפים משתלמים מכל רחבי הארץ, עובדי הוראה בפועל ובשבתון, המורים וארגון המורים, וכן עובדי המגזר הציבורי.

עיקרי הפעילות בשנת 2024 (שנת הלימודים תשפ"ד)

השתלמויות המורים בשנת שבתון

בשנת 2024 שנה מאתגרת לצד מלחמת חרבות ברזל החלטנו שאנו מקיימים סמינר מורים באילת. בסמינר זה לקחו חלק מעל 30 משתתפים.

תמונה 21 - השתלמות מורים, אילת

כנס מדבירים: השנה האיגוד הפיק שלושה כנסים ארציים למדבירים במרכז הכנסים ביד בנימין, בחסות המשרד להגנת הסביבה. בכל אחד מהכנסים שהתקיימו השתתפו מעל 200 מדבירים מכל רחבי הארץ, שלמדו על ההשפעות של חומרי ההדברה על הסביבה ועל המגוון הביולוגי.

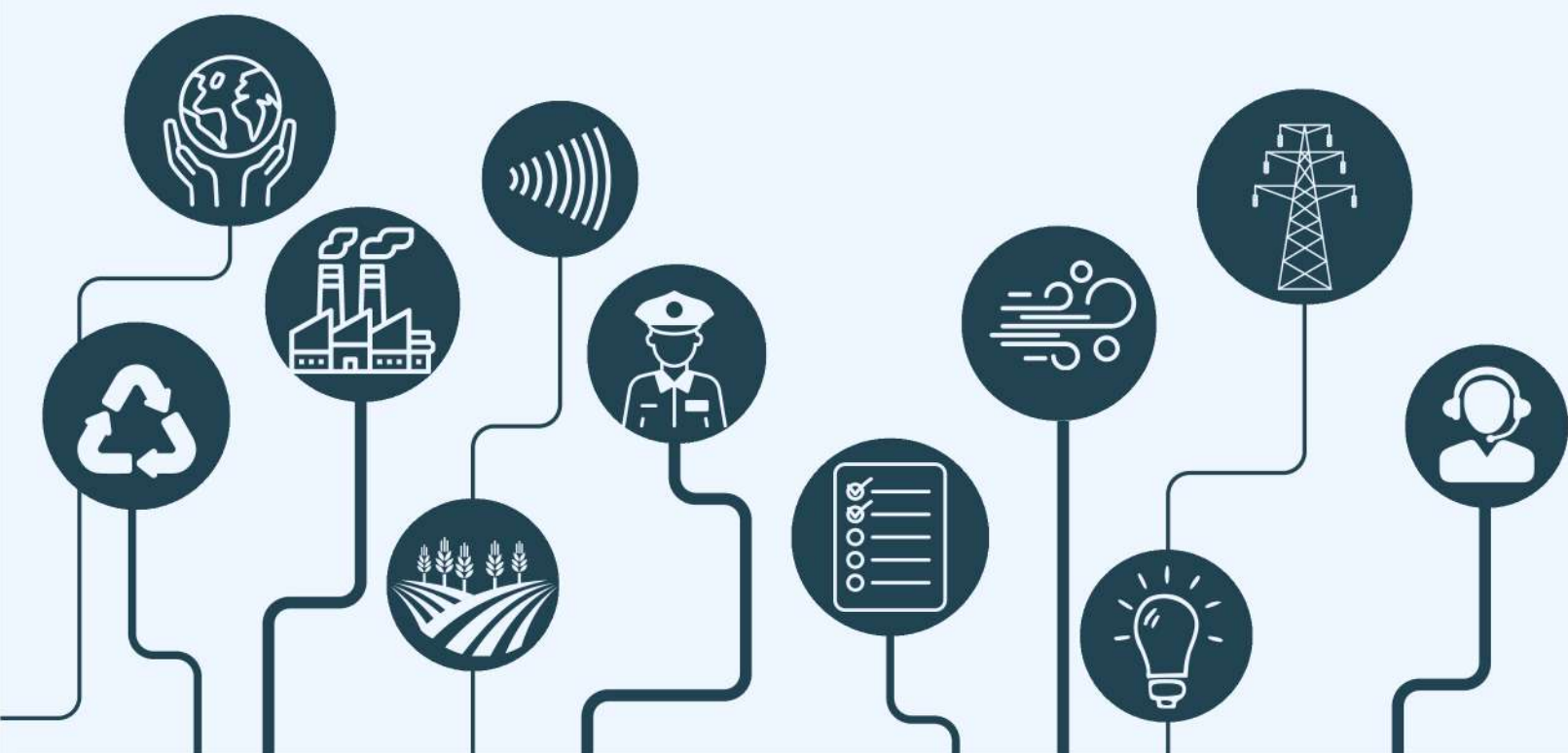
תמונה 22 - כנס מדבירים ארצי, יד בנימין

קורס פקחי סביבה: השנה לראשונה, האיגוד יזם והפיק לראשונה קורס הכשרה ייחודי לפקחי סביבה לעובדי רשויות מקומיות ברחבי הארץ. הקורס שילב למידה עיונית מעמיקה לצד התנסות מעשית בשטח, וכלל שני סיורי שטח ייעודיים להקניית הכלים המקצועיים הנדרשים. בעקבות ההיענות הגבוהה והביקוש שעלה לאחר המחזור הראשון, האיגוד פתח מחזור נוסף במהלך השנה. בכל אחד מהמחזורים השתתפו למעלה מ-15 עובדי רשויות מקומיות מכל רחבי הארץ, מה שמעיד על הצורך הגובר בהכשרה מקצועית בתחום ועל חשיבות היוזמה.

תמונה 23 - קורס פקחים, 2024

מחלקת תעשייה

תעשייה

בנפת אשקלון מתקיימת פעילות תעשייתית נרחבת ומגוונת בעלת היבטים סביבתיים משמעותיים. האיגוד מטפל במפגעים סביבתיים מתעשיות, עסקים ומוסדות, בשיתוף עם מחלקות שונות ברשויות המקומיות, וכן עם המשרד להגנת הסביבה. מעורבות האיגוד מתמקדת בכלל ההיבטים הסביבתיים הכרוכים בפעילות המפעלים ובתי העסק, לרבות נושאי איכות האוויר, מפגעי ריח, חומרים מסוכנים, פסולת ושפכים תעשייתיים. הפעילות מתבצעת בין היתר על ידי מתן תנאים סביבתיים להיתרי בנייה, מתן תנאים סביבתיים ברישיון עסק, בחינת נהלים סביבתיים פנימיים, פיקוח על יישום החובות הסביבתיות, וככל הנדרש, המלצה למשרד להגנת הסביבה לביצוע אכיפה.

הטיפול במפגעים סביבתיים ומניעתם מתבסס על חוקים ותקנות הקיימים ברמה המקומית והארצית כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים והתקנות מכוחו, החוק למניעת מפגעים, חוק אוויר נקי, חוק חומרים מסוכנים, חוק שמירת הניקיון ועוד רבים.

חומרים מסוכנים

האיגוד פועל לצמצום ולמניעה של אירועי חומרים מסוכנים באמצעות תוכנית פיקוח על המפעלים ושיתוף פעולה עם הרשויות המקומיות, כיבוי אש, משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה. האיגוד מפעיל מערך כוננות סביבה ומתפקד כמגיב שני באירועי חומרים מסוכנים, 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע באמצעות שימוש במכשירי ניטור, גילוי וזיהוי ובעזרת כל אמצעי המיגון הנדרשים לטיפול באירועים אלו. נוסף לכך, האיגוד מנהל את תהליכי המוכנות של הרשויות לחירום על ידי השתתפות בתרגילים, בניית תרחישים ובחינת סקרי סיכונים מפעליים.

תחנות הכוח שבפיקוח האיגוד

האיגוד מפקח על תחנות הכוח הן בשלבי התכנון והן בשלבי ההפעלה של תחנות הכוח בנפת אשקלון. לצורך כך האיגוד פועל בכמה מישורים:

- בחינה וניתוח של נתוני הפליטה מהארובות של 9 תחנות הכוח שבתחומי נפת אשקלון שמועברים למרכז הבקרה באיגוד.
- השתתפות נציגי האיגוד בוועדות ההיגוי המחוזיות והארציות.
- פיקוח בשיתוף המשרד להגנת הסביבה על עמידה בתנאי היתר הפליטה של תחנות הכוח בתחום נפת אשקלון.

טבלה 9: רשימת תחנות הכוח בנפת אשקלון אשר ברשותם היתר פליטה לאוויר

רשות מקומית	שם התחנה	הספק חשמלי (מגה-וואט)
אשקלון	רוטנברג	2,300
אשקלון	תחנת הכוח במתקן ההתפלה אשקלון	82
אשקלון	דוראד אנרגיה	840
מ.א. באר טוביה	IPM	450
מ.א. יואב	צפית	590
מ.א. יואב	דליה אנרגיות	870
קריית גת	אלון מרכזי אנרגיה גת	70
מ.א. שפיר	איתן	40
מ.א. שפיר	צומת אנרגיה	400

פיקוח ואכיפה

כדי לבחון אם המפעלים עומדים בתנאים הקבועים בתנאי רישיון העסק, היתרי רעלים, היתרי פליטה והוראות דין אחרות, מחלקת תעשייה מבצעת סיורי פיקוח במפעלי תעשייה.

בנפת אשקלון יש יותר מ-1,000 עסקי C (בעלי השפעות מקומיות בעיקר) וכ-1,300 מפעלי A ו-B (בעלי השפעות סביבתיות רוחביות יותר מעסקי C).

הטיפול במפגעים סביבתיים מתבסס על חוקים סביבתיים ותקנות הקיימים ברמה המקומית וברמה הארצית, כגון חוקי עזר עירוניים, חוק רישוי עסקים ותקנות מכוחו של החוק למניעת מפגעים התשכ"א-1961.

אסבסט

האיגוד מקבל פניות ציבור בנושא אסבסט, שבמרבית המקרים מתייחסות לגגות או סככות במבנים פרטיים, מבני לולים, רפתות ומבני ציבור שנפגעו או נשרפו. כמו כן, פניות ציבור ופניות מרשויות בנוגע למפגעי אסבסט המושלכים בשטחים פתוחים. הפניות מטופלות לפי הוראות החוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

מפגע אסבסט מוגדר כאשר מתקיימים אחד או יותר מהמקרים הבאים:

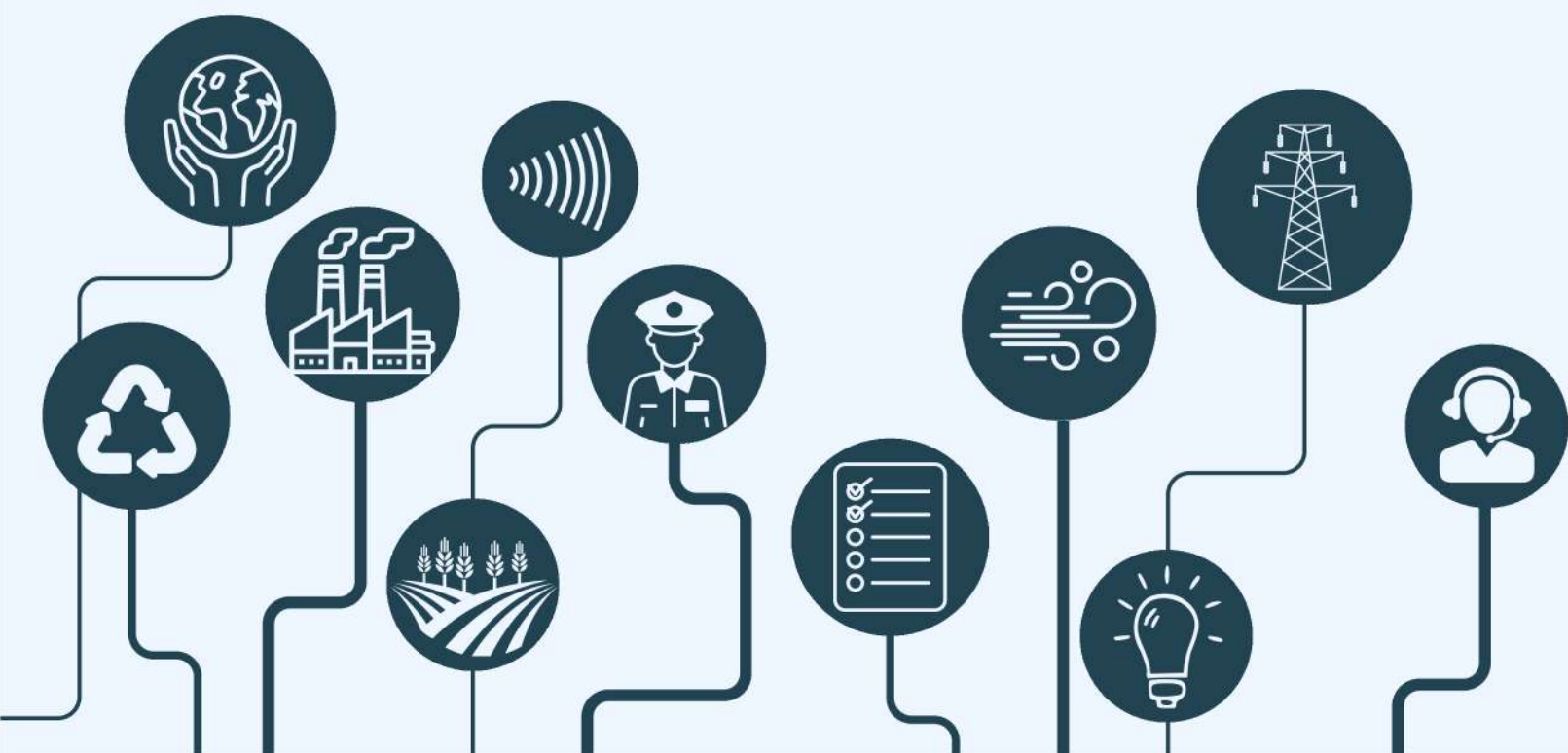
- פליטה של אבק נראה לעין הנגרמת מעבודת אסבסט.
- אסבסט צמנט שרוף או מרוסק וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת.
- אסבסט פריך חשוף לאוויר.
- מצבור של פסולת אסבסט חשוף לאוויר.

במקרה של אירוע או פנייה הנוגעת למפגע אסבסט, האיגוד מסייע לרשויות ולבעלי השטח במתן הנחיות לפינוי האסבסט על-פי הוראות החוק. כמו כן, האיגוד מבצע סיורי פיקוח לבדיקת הטיפול במפגעים אלו.

תמונה 24 - מפגע אסבסט בקריית גת

מחלקת רישוי עסקים

רישוי עסקים

האיגוד פועל בתחום רישוי עסקים מתוקף חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 והסמכת עובדים כנותני אישור ברישוי עסקים ומפקחי רישוי עסקים. האיגוד פועל מול 10 רשויות הרישוי בנפה, בתיאום ובשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה לפי הצורך.

נכון לסוף שנת 2024, באיגוד 3 עובדים המוסמכים כנותני אישור ברישוי עסקים ו-2 מוסמכים כמפקחים.

חוק רישוי עסקים קובע שלושה סוגי תנאים:

- תנאים מוקדמים - תנאים אותם העסק נדרש לקיים לפני שיינתן הרישיון.
- תנאים ברישיון - תנאים אותם העסק נדרש לקיים במסגרת הרישיון.
- תנאים נוספים ברישיון - תנאים שהוספו לתנאים ברישיון או למפרט האחיד.

טבלה 10: הפריטים להם קיימת הסמכה והינם בטיפול של האיגוד

מספר קבוצת רישוי	קוד פריט	שם הפריט
2 – דלק ואנרגיה	א2.1	מילוי מכלים ומכליות
	ב2.1	אחסון, למעט במיתקן גז לצריכה עצמית כהגדרתו בחוק הגז
	ה2.1	תיקון מכלים
	ז2.1	תחנת תדלוק בגז
	ח2.2	שינועו במכליות
3 – חקלאות, בע"ח	3.1	בית מטבחים, בית נחירה, בית שחיטה
	ב3.3	הדברה חקלאית בין בכלי טיס ובין בכלים אחרים וניקויים
	ג3.4	מכירתם של חומרי הדברה, חומרי רעש לשימוש חקלאי
4 – מזון	א4.3	בית קירור לבשר, דגים, עופות, ביצים ומוצריהם
	ב4.3	בית קירור למזון אחר ומרכיביו
	ז4.4	טיפול בבשר גולמי ואריזתו – ביכולת ייצור שאינה עולה על 5 טונות ליום
	14.6	מזון ומרכיביו לרבות משקאות וחומרי גלם - ייצורו, עיבודו, אריזתו – מחומרי גלם מן החי ביכולת ייצור שאינה עולה על 5 טון ליום;

ייצור, עיבוד, אריזתו – מחומרי גלם שאינם מן החי ביכולת ייצור העולה על 5 טונות ליום ושאינה עולה על 50 טונות ליום		
אשפה ופסולת, למעט פסולת חומרים מסוכנים - איסופה, הובלתה	ב5.1	5 – מים ופסולת
שפכים וקולחין - הובלתם במכליות	ב5.3	
מכבסה, ניקוי יבש, לרבות הפעלת מכונות כביסה וייבוש אוטומטיות שלא בבניין מגורים לשימוש הדיירים	6.4	6 - מסחר ושונות
בית מלון, פנסיון, אכסניה וכיו"ב	א7.1	7 – עינוג ציבורי
בית אבות	ג7.1	
כלי שיט המשמש לעינוג ציבורי	ח7.7	
הסעת נוסעים וכן מקום המשמש לניהול העסק או לשליטה בו	א8.4	8 – רכב ותעבורה
חניון מקורה או תת-קרקעי, ששטחו מעל 500 מ"ר שהוא בתשלום או פתוח לקהל הרחב, למעט חניון המשמש את עובדי או דיירי הבניין בלבד	ז8.6	
כלי רכב, ציוד מכני הנדסי (צמ"ה) – חלקים משומשים - פירוקם מהרכב	ב8.7	
כלי שיט - השכרתם, אחסונם	א8.8	
מוסך - מכונאות כללית, פחחות וצביעה (לרבות כלי רכב המונעים בגז)	א8.9	
אבני חן, יהלומים – ליטושם, עיבודם	10.1	10 – תעשייה, מלאכה, כימיה ומחצבים
דשנים – אחסונם	ב10.6	
הכנתם, ייצורם, עיבודם של אבן ושיש	ג10.7	
הכנתם, ייצורם, עיבודם של בלוקים	ד10.7	
חומרי חיטוי או ניקוי - אחסונם שלא לצורך מכירה במקום, למעט בעסק שיכולת האחסון המרבית שלו היא עד 5 טונות	ב10.8	
חומר גלם, מוצר, מכשיר או חלקיו שאינם טעוני רישוי לפי פרט אחר בתוספת זו – ייצור, עיבוד, צביעתו, הרכבתו, ציפוי, השחזתו, הדפסה עליו, תיקונו	10.9	
חומרים מסוכנים, כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, לרבות חומרים רדיואקטיביים ופסולת חומרים מסוכנים - אחסונם	ב10.10	
חומרים מסוכנים, כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, לרבות חומרים רדיואקטיביים ופסולת חומרים מסוכנים - מכירתם	ג10.10	

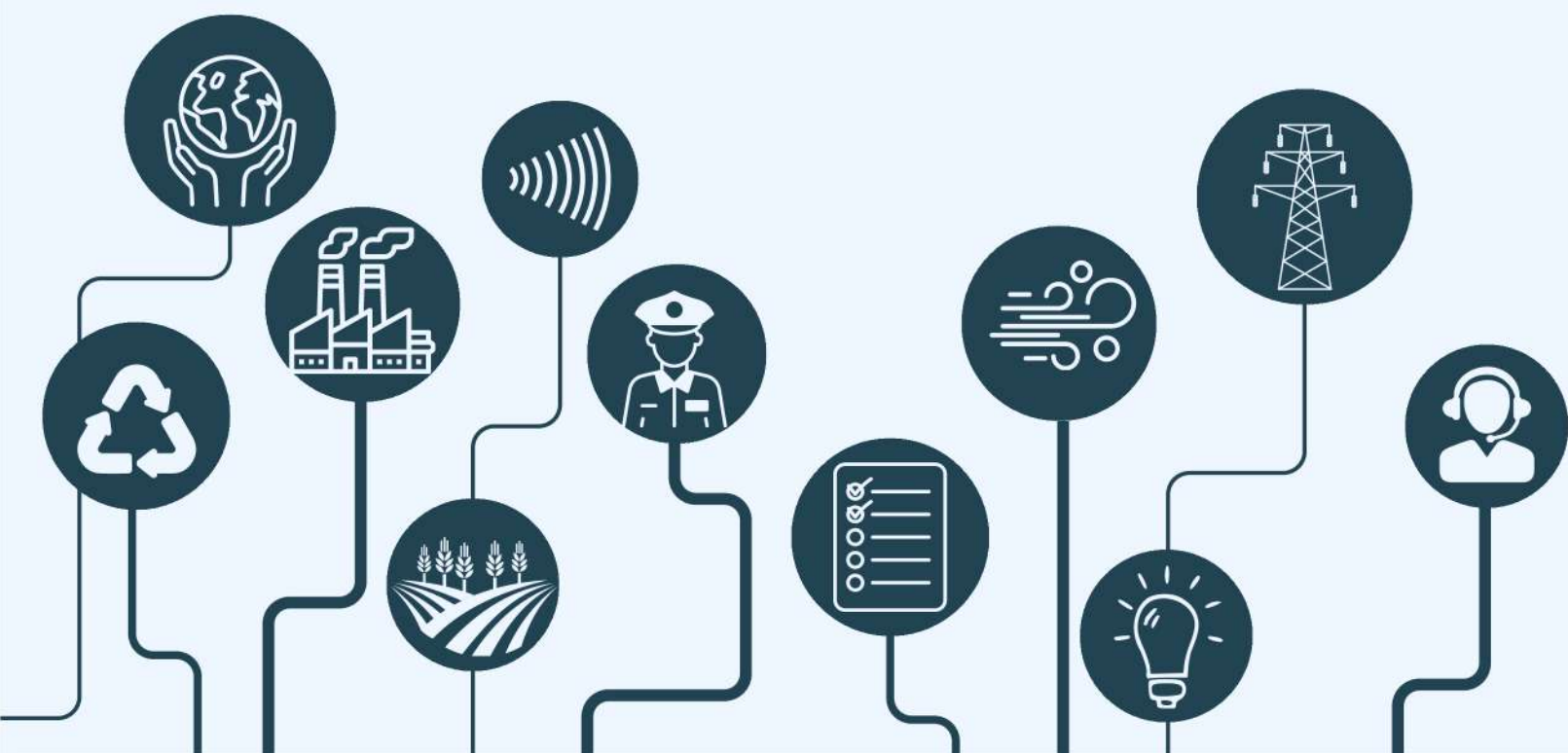
חומרים מסוכנים, כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, לרבות חומרים רדיואקטיביים ופסולת חומרים מסוכנים - איסופם, שינועם	10.10ד	
מתכת, מוצריה, מוצרים בעלי מרכיב מתכתי, גרוטאות מתכת - מסגריה	10.14ג	
מתכת, מוצריה, מוצרים בעלי מרכיב מתכתי, גרוטאות מתכת - גריטטם	10.14ז	
עץ ומוצרי - ייצור רהיטים	10.16ב	

בנוסף, לעיתים נדרש האיגוד על ידי רשויות הרישוי במתן תנאים סביבתיים לעסקים המתקיימים מהם מפגעים סביבתיים ושאינם טעוני רישוי על פי צו רישוי עסקים או שאינם נדרשים בתנאים סביבתיים על פי צו רישוי עסקים, כגון מכוני שטיפת רכב ומסעדות.

רישוי

בקשות רישוי מתקבלות באיגוד בתיבת מייל ייעודית לתחום רישוי עסקים. בקשות מתקבלות ממחלקות רישוי עסקים של הרשויות בנפה. במהלך שנת 2024 טיפל האיגוד ב-25 בקשות רישוי. מהן, 24 – נשלחו תנאים ברישיון לרשות הרישוי, 1 – נשלחו תנאים מוקדמים לרשות הרישוי.

מחלקת תכנון סביבתי

תכנון סביבתי

פעילות איגוד ערים לאיכות הסביבה בתחום התכנון הסביבתי מתמקדת בעבודה מול עשר הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה, הוועדות הן:

- 4 ועדות עירוניות באשקלון, קריית גת, קריית מלאכי ושדרות.
- 5 ועדות מקומיות במועצות אזוריות יואב, באר טוביה, שפיר, לכיש וחוף אשקלון.
- ועדה מרחבית נגב מערבי, העוסקת בנושאים תכנוניים של המועצה האזורית שער הנגב.

נציגי האיגוד משתתפים בישיבות הוועדות המקומיות והמרחביות כיועצים סביבתיים של הועדה המקומית ומעבירים את התייחסות האיגוד בכל נושא בעל היבטים סביבתיים. תפקידנו ליעץ לוועדות התכנון, לשמור ולהגן על האינטרסים הסביבתיים כפי שהם באים לביטוי בתוכניות מתאר, תוכניות מפורטות ובתוכניות להיתרי בנייה של אזורי תעשייה, מפעלים, מחסנים, מתקנים הנדסיים, מבני משקי בעלי-חיים, מבני ציבור ומגורים.

כל תוכנית בנייה באזורי תעשייה או של מתקני תשתיות או כל תוכנית אחרת שוועדת התכנון סבורה שעשויה להשפיע על הסביבה או בעלת השפעה סביבתית במקומות רגישים סביבתיים, נבדקת על-ידי אנשי המקצוע באיגוד ומקבלת התייחסות סביבתית כתנאי לקבלת היתר בנייה.

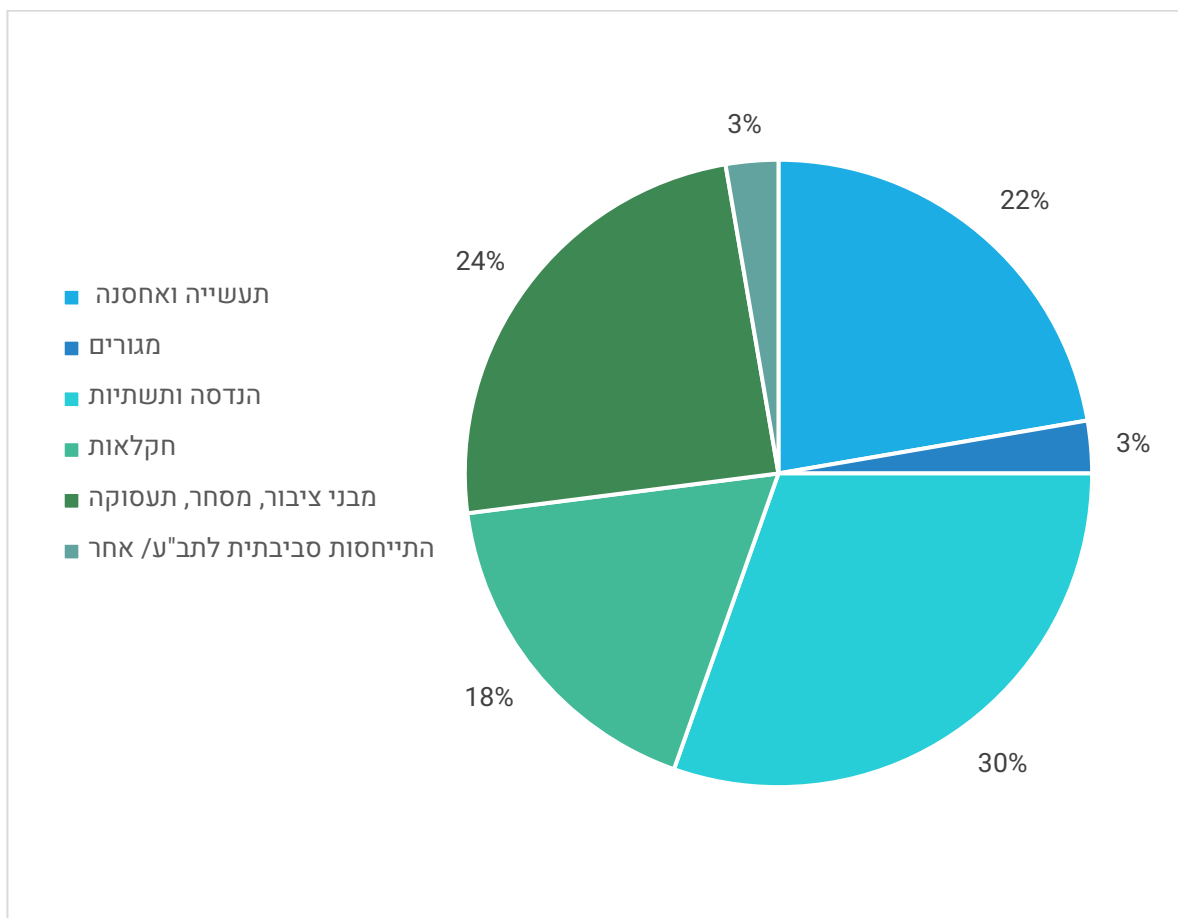
בנפת אשקלון קיימים 17 אזורי תעשייה. כל מפעל המבקש לקום, לבצע שינוי תפעולי או להרחיב את פעילותו, נדרש להשתמש באמצעים הטכנולוגיים הזמינים הטובים (BAT) על מנת לעמוד בדרישות הסביבתיות.

במקרים מסוימים, פרויקטים בעלי פוטנציאל השפעה ניכרת על הסביבה נדרשים בהכנת "מסמך סביבתי" או "תסקירי השפעה על הסביבה" או "חוות דעת סביבתית". המטרה של הכנת מסמכים אלו היא הערכת ההשלכות הסביבתיות של הפרויקט בשלב תכנוני מוקדם.

פעילות איגוד הערים לאיכות הסביבה בתחום התכנון הסביבתי כללה השנה:

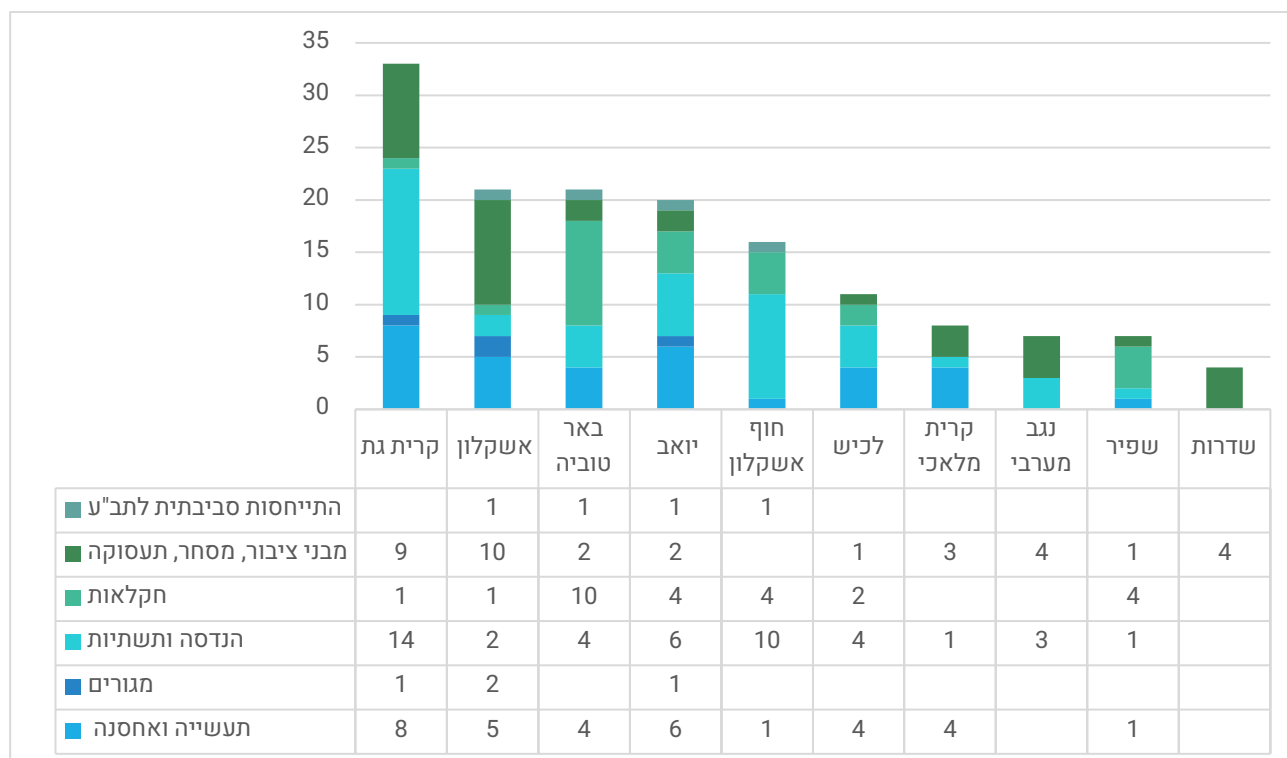
- עבודה מול 10 הוועדות המקומיות לתכנון ובנייה;
- השתתפות בוועדות תכנון נושאיות (כדוגמת הוועדה הסטטוטורית של מנהלת מרחב שקמה);
- השתתפות בישיבות הוועדה המחוזית וועדות הנוגעות לשטחי האיגוד.
- מתן חוות דעת סביבתית לתוכניות, היתרי בנייה, תעודות גמר וכל הליך סטטוטורי-תכנוני רלוונטי אחר.
- מעורבות בגיבוש תוכניות אב.
- סיוע וקידום תוכניות פיתוח עירוניות ואזוריות-כפריות.
- מתן ייעוץ סביבתי וליווי הליכי הגיבוש של תוכניות מתאר עירוניות כוללניות.

במהלך שנת 2024 נבדקו וניתנו התייחסויות סביבתיות ל-148 היתרי בנייה.

תרשים 12 - מספר בקשות להיתרי בנייה בשנת 2024 בנפת אשקלון על פי נושאים

מתרשים לעיל ניתן לראות כי רוב ההתייחסויות הסביבתיות להיתרי בנייה אשר הוצאו בשנת 2024 היו עבור הנדסה ותשתיות (30%) בעיקר עקב ריבוי הקמת חוות פוטו-וולטאיות בנפת אשקלון וכן שדרוג מתקני קידוח מי שתייה. בנוסף התייחסויות רבות עסקו גם בבקשות של מבני ציבור מסחר ותעסוקה (24%). ניתן לראות כי חלה ירידה במספר ההתייחסויות הסביבתיות לתעשייה ואחסנה (22%). מס' הבקשות בתחום החקלאות הינו (18%) בדומה לשנה שעברה. במתן התייחסויות להיתרים למגורים חלה ירידה משמעותית (3%). בשנה זו גם נתנו התייחסויות וחוות דעת לתב"עות בשיעור של 3%.

תרשים 13 - מתן התייחסות סביבתית להיתרי בנייה בשנת 2024 בנפת אשקלון בפילוח לפי רשויות ונושאים

רוב מספר ההתייחסויות סביבתיות להיתרי בנייה בקרית גת ניתנו לתחומי הנדסה ותשתיות בנוסף ישנו מספר זהה של התייחסויות למבני ציבור, מסחר ותעסוקה וכן למטרות תעשייה ואחסנה. באשקלון יש מס' גבוה של התייחסויות למבני ציבור, מסחר ותעסוקה. במועצה אזורית באר טוביה ניתנו התייחסויות בעיקר לחקלאות בשטחה. עבור מועצה אזורית יואב רוב ההתייחסויות עסקו בפרויקטים של הנדסה ותשתיות וכן של תעשייה ואחסנה. במועצה האזורית חוף אשקלון רוב ההתייחסויות אשר ניתנו היו לטובת מבני הנדסה ותשתיות. במועצה אזורית לכיש ישנו מס' זהה של התייחסויות עבור תעשייה ואחסנה והנדסה ותשתיות. בקרית מלאכי רוב ההתייחסויות הוצאו לטובת תעשייה ואחסנה ומבני ציבור, מסחר ותעסוקה. במועצה האזורית נגב מערבי רוב ההתייחסויות הוצאו למבני ציבור, מסחר ותעסוקה וכן להנדסה ותשתיות. במועצה אזורית שפיר ניתנו בעיקר בקשות בנושא חקלאות, בשדרות עבור מגורים.

מעורבות האיגוד במספר תחומים

בבדיקת תוכניות וקידומן, השתתפות בוועדות תכנון נושאים, מתן ייעוץ סביבתי וליווי הליכי הגיבוש של תוכניות מתאר עירוניות כוללניות.

כחלק מתפיסת תפקיד האיגוד בסיוע בקידום תוכניות הפיתוח העירוניות והאזוריות-כפריות, אנו שואפים לפעול בגישה יוזמת ולהרחיב את מעורבותנו בתהליכי התכנון המוקדמים בשלבי ההבנה. מעורבות זו מסייעת לנו בשילוב ההיבטים הסביבתיים בתוכניות הבינוי והפיתוח באופן המיטבי והיעיל ביותר למען תושבי נפה והמערכות האקולוגיות בה.

נושאים תכנוניים עיקריים בשנת 2024

מנהלת שקמה והוועדה הסטטוטורית של נחל שקמה

מזה מספר שנים האיגוד לוקח חלק במנהלת נחל שקמה המופקדת על יישום ובקרת ביצוע תכנית האב לשימור השטחים במרחב נחל שקמה והנחיותיה. במהלך שנת 2024 השתתף האיגוד בוועדות התכנון בממשקים שונים לשמירה על השטחים הפתוחים, וכן השתתף ובחן תוכניות והיתרי בנייה במסגרת וועדת משנה סטטוטוריות של פארק שיקמה.

פרויקט פתחת נחל שקמה

במסגרת הפרויקט בוצע שיקום ופיתוח למרחב שפך נחל שקמה בחוף זיקים לרבות טיפול במינים פולשים ופיתוח מסלול טיול מעגלי – "שביל הנדודים" הכולל בחלקו גם טיילת מונגשת.

עבודות אלו נעשו כחלק מפרויקט שביל שיקמה בניהול איגוד ערים ובשיתוף המועצה האזורית חוף אשקלון ורשות ניקוז שקמה- בשור. שיקום אזור זה חיוני ביצירת מרקם מוגן לכל אורך נחל שיקמה בשתי גדותיו, תוך פיתוח תשתית המשתלבת בנוף הטבעי לטובת הנגשה פעולות חינוך והסברה לציבור.

לקראת סוף שנת 2023 הסתיימו רוב עבודות הפיתוח למעט השילוט, אך בעקבות מלחמת חרבות ברזל הוכרז האזור כ'שטח צבאי סגור' והעבודות הוקפאו. פיתוח הנחל הינו חלק ממטרות האיגוד לתת מענה לבעיות סביבתיות ולמפגעים הקיימים בשטח והמהווים מטרד עבור המערכת האקולוגית ועבור תושבי האזור.

מנהלת תקומה

במסגרת החלטת הממשלה מס' 980, הוחלט על הקמת מנהלת לשיקום ולפיתוח פיצוי וסביבתי של חבל התקומה והיישובים שנפגעו בו. במהלך השנה איגוד ערים לקח חלק בפורום זה לאור החשיבות להיות חלק מתהליך השיקום הפיזי והקהילתי של חבל ארץ זה לאחר האירועים שהתרחשו. מטרת המנהלת היא לתת מענה להיבטים הסביבתיים תוך שימת דגש על פיתוח מקיים, ניהול שטחים פתוחים ושיקומם.

אקו-ספורט

מתחם האקו ספורט ובריכת החורף נמצאים מדרום לשכונת אגמים מערב. מתחם זה נותן מענה למי הנגר של שכונת אגמים תוך שמירה של הפרדה בין שני גופי מים - אגם קבע לאיסוף מי נגר עירוניים ובריכת חורף עונתית, שאוספת נגר מרחוב בן יהודה ובעיקר משטח שכונת אגמים מזרח ויער קוממיות. בריכת החורף הינה מערכת אקולוגית עונתית וייחודית במישור החוף הדרומי ועל כן מושם דגש רב לגיבוש ממשק יעיל ומשמר של הפארק המתוכנן בהיבטי השימור, הניטור והנגישות הציבורית הכה חשובה בפרויקט ייחודי מעין זה, הן בשלבי ההקמה והן בשלבי התפעול. במנהלת שותפים האיגוד, קק"ל, רט"ג, מחוז דרום במשרד להגנת הסביבה ומחלקות העירייה הרלוונטיות. במהלך שנת 2024 בוצעו עבודות הפיתוח של מתחם האקו ספורט לצד שמירת בריכת החורף ופיתוחה. התקיימו פגישות סדורות לקראת פתיחת מתחם האקו ספורט ותפעול המתחם בהתייחס לממשקים סביבתיים. האיגוד רואה במתחם האקו ספורט ובריכת החורף פרויקט חינוכי ייחודי באשקלון, המהווה

מוקד טבע עירוני לקהל גדול ובכללם בתי הספר. האיגוד לוקח חלק בקידום הפרויקט ובחשיבה על ההיבטים החינוכיים, התפעוליים והתכנוניים.

אזור תעשייה דרומי אשקלון

במסגרת החלטת עיריית אשקלון להמליץ לוועדה המחוזית על הכנת תכנית מעודכנת לאזור תעשייה דרומי אשקלון נתבקש האיגוד להעביר חוות דעת סביבתית וללוות את הצוות בעירייה בהתנעת התהליך.

ביוני 2023 פורסמה הודעה בהתאם לסעיף 77-78, במסגרתה נקבעו מגבלות על הוצאת היתרי בנייה באזור התעשייה הדרומי כך שלא יוקמו תעשיות עם פוטנציאל זיהום סביבתי משמעותי. האיגוד רואה בעדכון התוכנית לאזור התעשייה הזדמנות לשפר את המצב הקיים ולייצר אבחנה בין תעשייה מזהמת לתעשייה זעירה ובכך לצמצם את המטרדים הקיימים בו כיום. בדגש על איכות אוויר וכן שמירה על מרחקים נדרשים מאתר הקידוח שיקמה לאור התרחבות אזור התעשייה לכיוון דרום מערב ככל שאזור התעשייה יגדל ויתאכלס במפעלים נוספים.

תת"ל 141 מיתקן התפלה אשקלון

תת"ל 141 להרחבת מתקן התפלה אשקלון, הינה תכנית חדשה המאפשרת שדרוג, הרחבה ושיפוץ של מתקן ההתפלה הקיים. מיתקן ההתפלה באשקלון הוקם בשנת 2005, הספק המיתקן הקיים עומד על כ- 120 מלמ"ק בשנה, התוכנית הנידונה מבקשת הגדלת כושר הייצור של המיתקן הקיים לכ- 220 מלמ"ק בשנה על ידי הרחבה ושיפוץ של מיתקן ההתפלה הקיים עם פתרון עצמאי להזרמת מי הרכז במוצא הימי והתאמת איכות המים לדרישות העדכניות של משרד הבריאות ורשות המים. במהלך שנה זו ביצעה רשות המים הליך בחינת חלופות להרחבת המתקן. האיגוד ימשיך ללוות את התוכנית על כל היבטיה הסביבתיים עם התקדמות התכנון.

תמ"א 75 חלופת שינוע ביטומן וקונדנסט במכלל אתר קצא"א, אשקלון

לפי הצעת ועדת העורכים לתמ"א/75, בעקבות התוכנית להפסיק את זיקוק הנפט ופעילות התעשייה הפטרוכימית במפרץ חיפה, נבחנת חלופה לאחסון ביטומן חם ולשינוע ואחסון קונדנסט ממאגר לווייתן, במכלל קצא"א באשקלון.

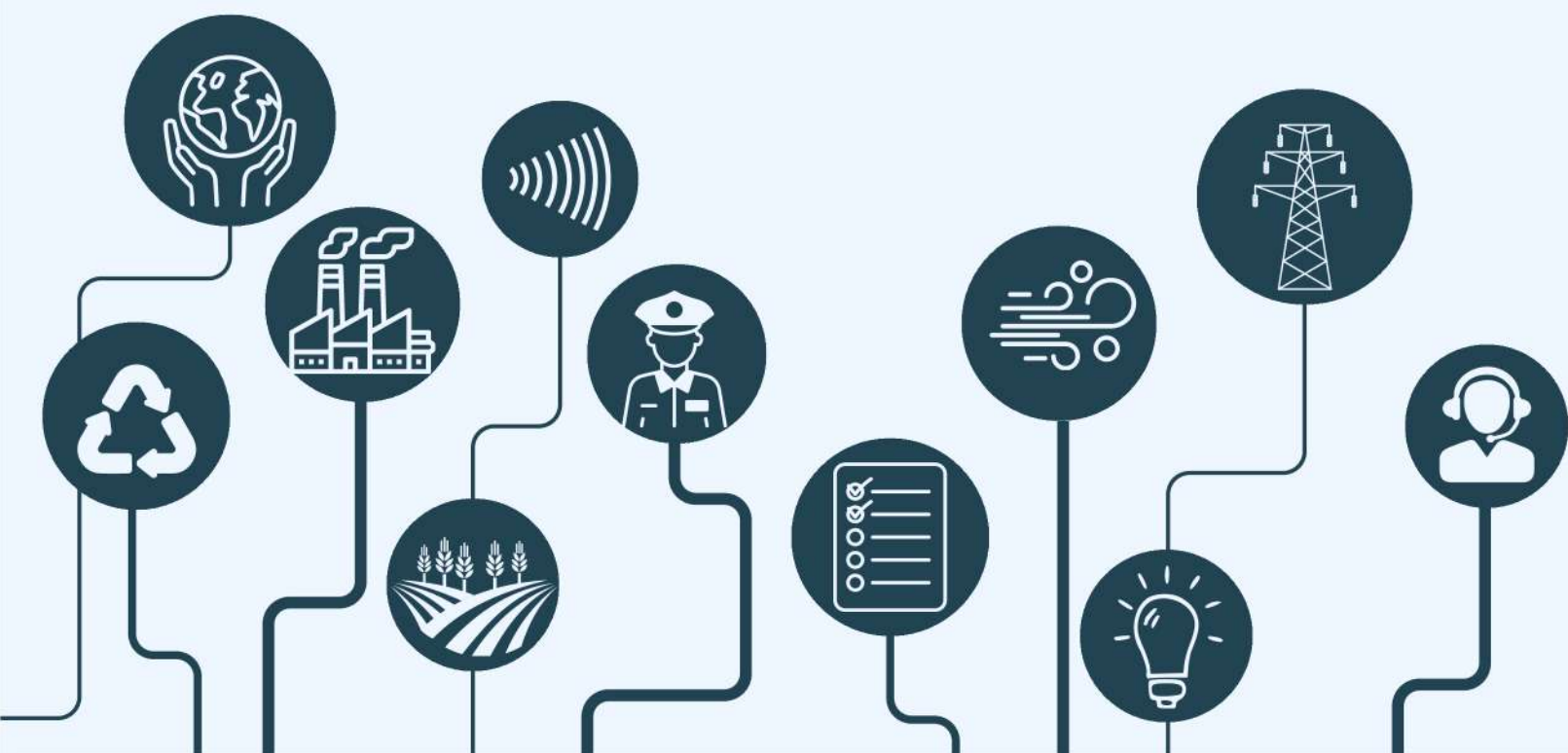
איגוד הערים ועיריית אשקלון הביעו התנגדות נחרצת לבחינת אתר קצא"א אשקלון כאופציה לאתר לאחסון ושינוע קונדנסט וביטומן. החלופה של אתר קצא"א היא חלק מארבע חלופות שנבחנות על ידי הוועדה. ביוני 2023 התקיים דיון של וועדת עורכי תמ"א 75 בהשתתפות נציגי האיגוד, בעקבות הדיון הוחלט שלא לקדם את אחסון ושינוע ביטומן במכלול קצא"א וכן הוחלט להמשיך לבחון את חלופת קצא"א בנוגע לייבוא הקונדנסט.

לאורך שנת 2024 האיגוד השתתף במסגרת הוועדות השונות. האיגוד ימשיך ללוות אתר החלטות הוועדה על היבטיה הסביבתיים.

תמ"א 76 / ג – קדמה

באוגוסט 2023 במסגרת דיון במועצה ארצית לבחירת חלופת המאקרו הוצגו ממצאי תסקיר השפעה על הסביבה פרקים א-ב, שנערכו לחלופות 'קדמה ו'רבדים' בהתאם להחלטה קודמת וח"ד המשרד להגנת הסביבה לתסקיר. לאחר בחינת כלל השיקולים והמלצת ועדת העורכים החליטה המועצה הארצית על חלופת קדמה להמשך תכנון במסגרת התוכנית. תמ"א 76/ג- "מסוף מטענים קדמה" מיועד לשמש כאחד ממסופי המטענים הראשיים בארץ וצפוי לתת מענה לחומרי גלם שישונעו למרכז הארץ וכולל אפשרות להובלת פסולת לדרום הארץ במכולות החול בכיוון ההפוך. האיגוד לאורך הוועדות השונות הביע התנגדות לבחירת מיקום זה, מאחר והפעילות בעלת פוטנציאל גבוה לפגיעה בסביבה וגרימת מטרדים רבים של רעש ואבק, הכוללת הטענה ואחסון חומרים מסוכנים בסמיכות גבוהה למגורי תושבים ובקרבת כפר הנוער.

מחלקת פיקוח ואכיפה

פיקוח ואכיפה

בשנת 2024 בהמשך לשנת לקודמתה ומלחמת חרבות ברזל ניתן דגש לנושא החירום שכלל את שיגרת החירום היומיומית. המחלקה שבשגרה מהווה את הזרוע הביצועית של האיגוד בנושא פיקוח, אכיפה והרתעה בתחומים סביבתיים, מחזקת את העבודה בשטח בדגש על סיורים לאיתור השלכות פסולת והזרמות תשטיפים בכל אחד מ-17 אזורי התעשייה של האיגוד. בנוסף לאור הבניה הגדלה בערי הנפה נערכים סיורים גם באזורי המתנה הענפה וזאת לאתר השלכות פסולת בניין הזרמות תשטיפים ופסולת נזלית ממשאיות בטון ומשאבות. בנוסף המחלקה אמונה על מתן מענה לכלל מחלקות האיגוד, על מנת להגן ולשמור על הסביבה לרווחת תושבי הנפה בטווח הזמן המידי ובעתיד להלן הפעילויות המרכזיות שבוצעו במחלקת פיקוח, אכיפה וחירום באיגוד בשנת העבודה 2024:

- מתן מענה להחלטות ממשלה בנושאי פיקוח, אכיפה וחירום
- מתן מענה לפניות ציבור בנושאים סביבתיים
- סיוע לרשויות במתן מענה לטיפול במטרדים ובמפגעים סביבתיים
- שיתוף פעולה עם גורמי האכיפה מתוך הרשויות למיקסום המענה המקצועי.
- שיתוף פעולה במבצעי אכיפה עם המשטרה הירוקה של המשרד להגנת הסביבה
- סיוע לרשויות בתרגילי הערכות לקראת חירום והכנה לביקורת של פקע"ר ורח"ל
- חיזוק מתווה עבודה משותפת עם כלל גורמי האכיפה הממשלתיים בשטח הנפה
- חיזוק וביסוס של פרויקט רשת קורים
- חיזוק והפצת תו"ל של האכיפה הסביבתית לגורמי השת"פ
- סיוע לרשויות במוכנות לנושא זיהום ים משמן
- הפעלת מערך אכיפה באיגוד ומתן ברירות משפט בעבירות סביבתיות
- בניית תיקי חקירה לבתי משפט
- ייזום מבצעי אכיפה ממוקדים לנושא מוסכים, פנצ'ריות ומכוני שטיפת רכבים בשיתוף מדורי רישוי עסקים בתחנת המשטרה בערים
- סיורים שוטפים באזורי תעשייה לאיתור ואכיפת מפגעים סביבתיים
- השתתפות בתרגילים ייעודיים לנושא אירועי חומ"ס

תמונה 25 - שת"פ תרגיל חירום שולחן עגול

סיוע למחלקות האיגוד ועבודה משותפת עם גורמים סביבתיים

- סיוע למחלקת תעשייה בסיורי פיקוח במפעלים בשטחי הנפה.
- סיוע למחלקת רישוי עסקים ותכנון סביבתי בסיורים לבדיקת סטטוס לפני מתן היתרי בנייה ותנאים למתן רישיון עסק.
- סיוע למחלקת תשתיות בסיורי פיקוח בנושא אגרואקולוגיה, שפכים ופסולת.
- סיוע למחלקת איכות אוויר, קרינה ורעש בטיפול במפגעי אבק וריח.
- סיורים משותפים עם גורמי המקצוע והרכזים המקצועיים במחוז דרום של המשרד להגנת הסביבה.
- שיתוף פעולה עם איגודים וגורמי סביבה מקבילים בפתרון מטרדים חוצי גבולות.
- סיוע לרשויות האיגוד במוכנות לשעת חירום.
- מתן מענה למפקחי המשטרה הירוקה בזמינות לאירועים ואיתור מפגעים סביבתיים

תמונה 26 - תרגיל זיהום ים בשמן קצא"א

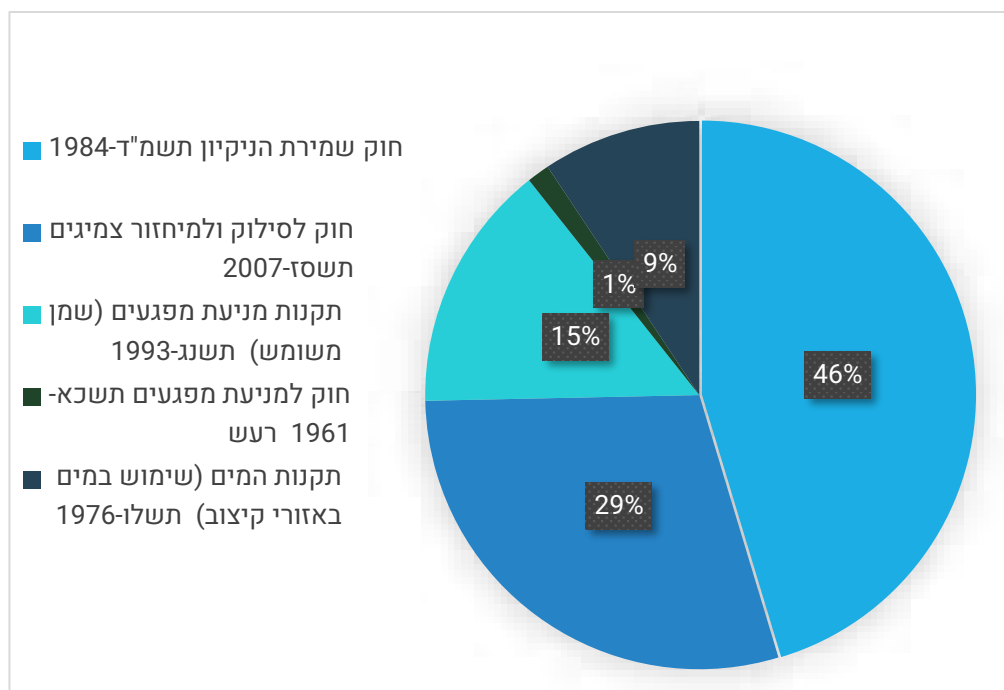
תמונה 27 - איתור פסולת ציוד אלקטרוני בתחנת מעבר לברזל

ביצוע מבצעי אכיפה משותפים עם המשטרה הירוקה וגורמי האכיפה

קיום פעילויות אכיפה ומבצעים משותפים לפי מועדי ישראל ועונות השנה:

1. פעילות פיקוח ואכיפה למשחטות ברחבי הנפה (כארבע משחטות) לפני חגי תשרי, חג הפסח ויום העצמאות.
2. פעילות פיקוח ואכיפה לפני ל"ג בעומר, הכוללת קבלת נתונים על מערומי פסולת / גזם המיועדים לשריפה, איתור בעלים וטיפול במפגע.
3. מבצע אכיפה לתקופת פעילות בתי הבד בשטח הנפה, בדיקה על פעילות תקינה וטיפול בנושא עקר.
4. סיוע למבצע איסוף חומרי הדברה ברשויות של המשרד להגנת הסביבה.
5. סיוע למשטרה הירוקה בפעילות בנושא אתרי פסולת פיראטית ומיחזור במטרה למניעת זליגה של פסולת אלקטרונית לשטחי הרשות הפלסטינאית ושריפתה שם.

ניתן סיוע מלא למפקחי המשטרה הירוקה בבניית תיקי חקירה בשטחי הנפה. במהלך השנה נערכו מבצעי אכיפה משותפים של מחלקת פיקוח ואכיפה באיגוד עם המשטרה הירוקה ושוטרי מג"ב. בהמשך לשנה שעברה, הוגדלו כמותית מבצעי האכיפה המשותפים עם מערך המש"קים במג"ב של המועצות האזוריות לכיש, שפיר, שער הנגב, חוף אשקלון, יואב ובאר טוביה. מבצעים אלו כללו טיפול משותף בפניות ציבור, במפגעים בנושא השלכת פסולת, השלכת פסולת חקלאית, שריפות, זיבול שדות וזיהום אוויר.

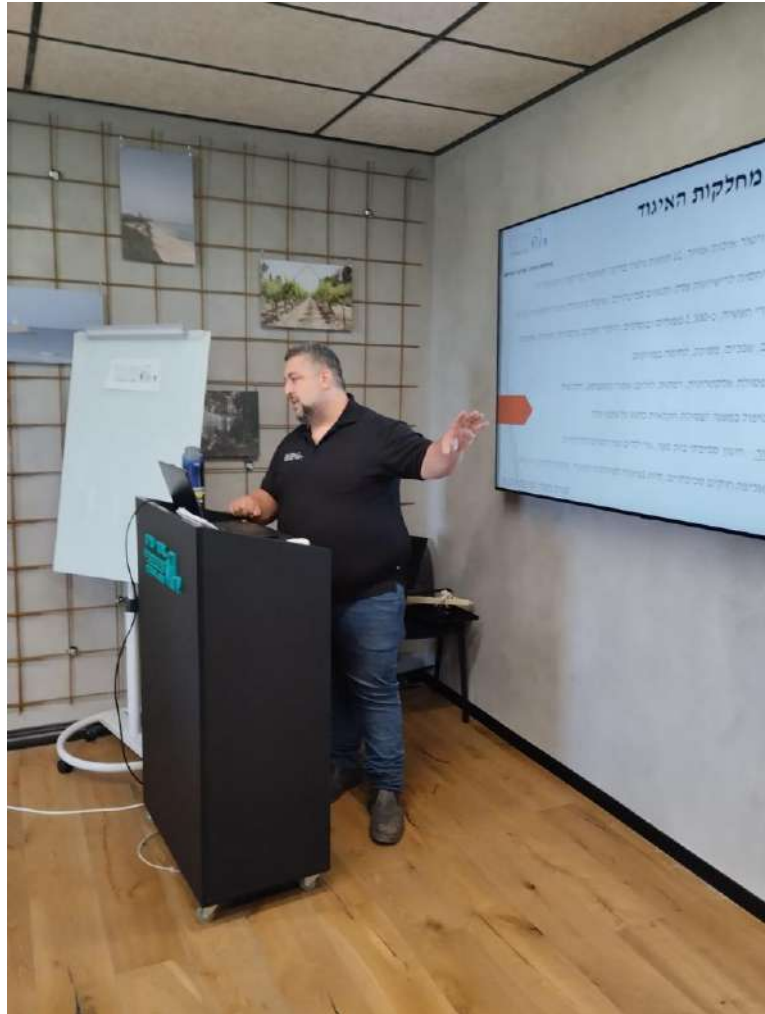
תרשים 14 - פירוט סעיפי ברירות המשפט שנמסרו במהלך שנת 2024

תמונה 28 - הרצאה בפני חקלאים בנושא הכרות האיגוד ואכיפה סביבתית

תמונה 29 - מבצע אכיפה בנושא שמן משומש במוסכים

תמונה 30 - הרצאה לקורס פקחי סביבה

תמונה 31 - בקרה על פינוי תחנת דלק

שפכים

שפכים כוללים תוצרי פסולת נוזליים ביתיים, עירוניים, חקלאיים או תעשייתיים ועלולים להכיל מספר רב של מזהמים. במטרה לשמור על איכות הסביבה, הוגדרו תקנות לטיפול בשפכים המגדירות את אופן הטיפול בהם במטרה להגן על בריאות הציבור ולמנוע זיהום מקורות מים וקרקע. 86% משפכי התעשייה והשפכים הביתיים הנוצרים בישראל מושבים להשקיה חקלאית. ברחבי הנפה מספר רשויות מתמודדות עם הצורך לתת פתרונות לנושא זה ולהבטיח תחזוקה הולמת של תשתיות השפכים הסניטריים.

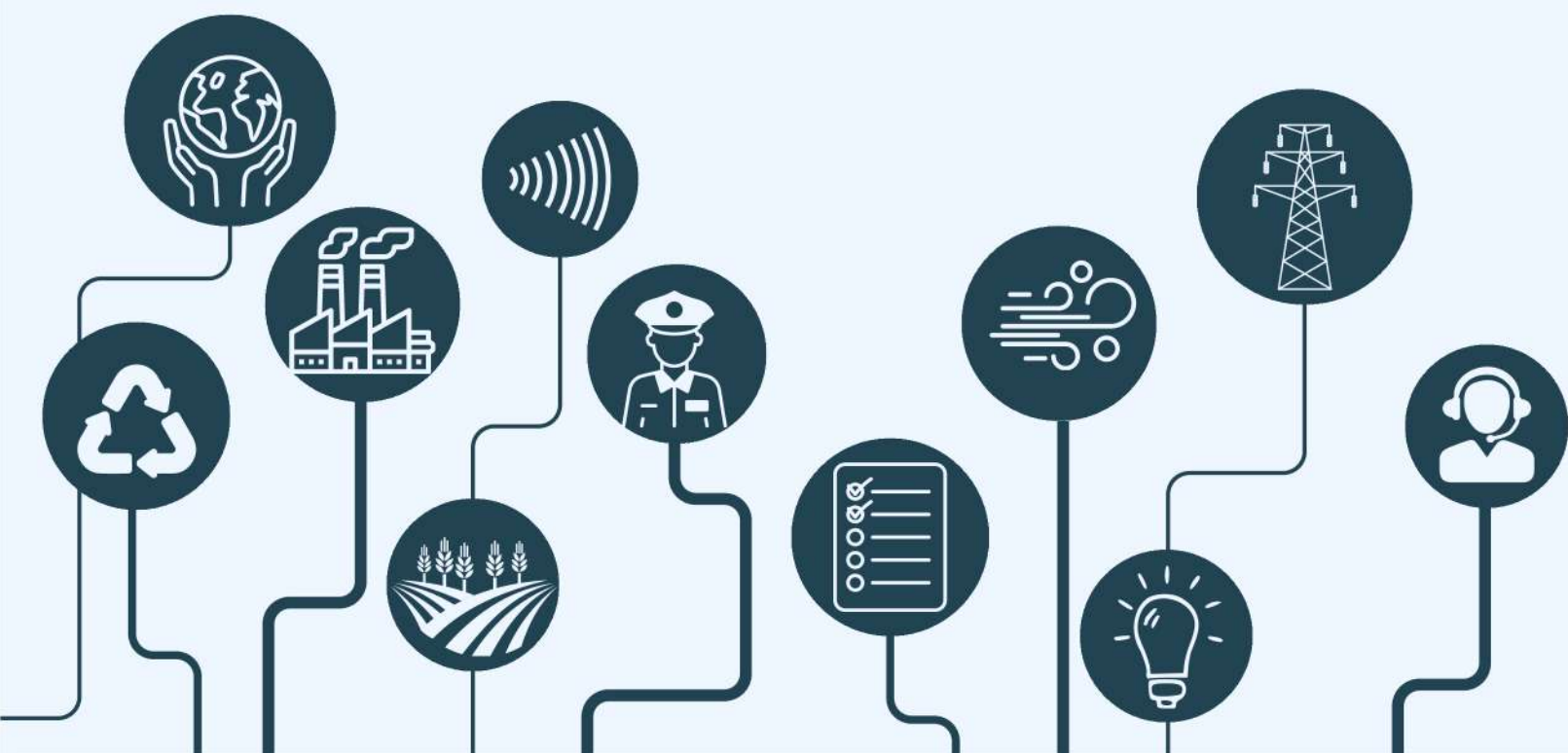
איגוד הערים, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות, מבצע סיורי ביקורת במט"שים האינטנסיביים מתוך מתן דגש למניעת מטרדי ריחות. האיגוד מפקח אחר הזרמות לנחלים של קולחין, בהיתר ולא בהיתר, ומשתתף בשימועים בעקבות הזרמות לא חוקיות. ברחבי הנפה נמצאות כמה רשויות המתקשות ביישום פתרונות ובתחזוקת תשתיות השפכים הסניטריים, ברשויות אלו התרחשו אירועי הזרמת שפכים למרחב הציבורי ולנחלים אשר מזהמים את הסביבה.

נחלים

בשטח האיגוד עוברים מספר נחלים. העיקריים הם נחל שקמה, נחל לכיש, נחל האלה, נחל חנון ועוד. האיגוד משתתף בוועדת ההיגוי לאגן שקמה מטרות וועדת ההיגוי, בין היתר, לתת מענה לבעיות סביבתיות ולמפגעים הקיימים בשטח ומהווים מטרד עבור המערכת האקולוגית ותושבי האזור. האיגוד פועל למניעת זיהום הנחלים על-ידי שפכים ופסולת מסוגים שונים ומניעת המלחת קרקעות. כמו כן, האיגוד מנהל אירועי חירום של הזרמות לנחלים, מסייע לרשויות במציאת פתרונות לאירועי הזרמה לא חוקיים החוזרים על עצמם ומנחה את התאגידים והרשויות בדיווח על אירועי הזרמה וביצוע תחקיר אירוע. ככלל, הזרמה לנחלים (לרבות מי קולחין, מי רכז ושפכים) אסורה על פי חוק המים, התשי"ט - 1959, אלא אם כן מנהל רשות המים שוכנע אחרת, לאחר קבלת המלצה מהוועדה המייעצת לעניין צווי הרשאה להזרמה לנחלים.

קטעי עיתונות

2024

בתאריך - 07/02/2024

"בהתחלה המלחמה, במיוחד בשדרות וכארז, הייתה בעיה להגיע אל המכשירים", מספר אורן עגמי, מנהל מחלקת איכות אוויר באיגוד ערים סביבה נפת אשקלון. "בכרמיה נשבר לנו הגג בגלל הדף ואנחנו הובעים את מס רכוש. בשדרות בסופו של דבר אנחנו פותחים תחנת ניטור חדשה במקום התחנה שהתיישנה.

"יכולנו להגיע אל המקומות האלה רק בתיאום עם הצבא לטיפולים הכי דחופים, אבל דאגנו לעשות את זה והנתונים מתוקפים. אין ספק שלמלחמה יש אימפקט. אני מקווה שיבדקו גם את מצב זיהום הקרקע, הרי יש כאן המון שטחים חקלאיים".

"יכולנו להגיע אל המקומות האלה רק בתיאום עם הצבא לטיפולים הכי דחופים. אין ספק שלמלחמה יש אימפקט. אני מקווה שיבדקו גם את מצב זיהום הקרקע, הרי יש כאן המון שטחים חקלאיים"

אביב לבוא - חליש הירוק

בשלושת החודשים הראשונים למלחמה חלה עלייה ניכרת בזיהום האוויר בעוטף עזה

הנתונים ממכשירי הניטור מלמדים: זיהום האוויר בעוטף עזה עלה בחדות לאחר פרוץ המלחמה • זה לא מפתיע לנוכח העובדה שבשבועות הראשונים למלחמה ענן בלבד של אבק וחול כיסה את האזור • הנתונים מתייחסים לשוליים הצפוניים של העוטף והרצועה, משום שבאזורים הדרומיים יותר לא מוצבים מכשירי ניטור

חליש הירוק

בתאריך - 13/02/2024

ראשי רשויות מקומיות שלקצא"א יש מתקנים בתחומן הביעו חשש מפני ההשלכות האפשריות של המשך הפעילות תחת מעטה סודיות. ראש העיר אשקלון חומר גלם אמר כי "לא הגיוני שאנחנו כרשות וכאיגוד לא יכולים לבדוק את הסיכונים הסביבתיים עבור התושבים שלנו". לדבריו, אף שהוא מבין את ההיבטים הביטחוניים שמצדיקים חשאיות מסוימת, "אני מבקש שבחודש הזה יתנו את התשובות הברורות. יש לנו 176 אלף תושבים שכמהים לדעת מה באמת קורה בקצא"א וזה מגיע להם בזכות לא בחסד". ראש מועצת רמת נגב ערן דורון אמר כי יש "למסגר מחדש" את מערכת היחסים בין קצא"א לרשויות שבתחומן היא פועלת, כדי למנוע מהחברה מלפעול ללא הסכמת הציבור.

הארץ | סביבה ואקלים

אדלשטיין: אם קצא"א לא תנמק מדוע היא זקוקה לחיסיון - הוא יפוג בחודש הבא

ועדת החוץ והביטחון סירבה לאשר את החלטת הממשלה להאריך את החיסיון בארבע שנים. האיר אדלשטיין אמר כי פניות מטעם הוועדה לקצא"א ולמשרד האוצר לא נענו

מליט נפס של קצא"א במספר אילת, בשנה שעברה. ראש העיר אשקלון: "לא הגיוני שאנחנו לא יכולים לבדוק את הסיכונים הסביבתיים לתושבים שלנו"

ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סירבה חסם (ערטום) לבקשה להאריך בארבע שנים את החיסיון על פעילות חברת קצא"א - קו ציבורי איומה אסיה - בטענה כי החברה ומשרד האוצר האמזחאו על פעילותה לא נמתקן מחוץ חסם נדרש. הוועדה האריכה את צו החיסיון עד אמצע החודש הבא, והבהירה כי אם עד אז לא יתקבלו תשובות בדבר רצוף

נעה שפינל

התראות בזמן

2024-02-13 13:32:41

וועדת חוץ וביטחון בכנסת: צו החיסיון של קצא"א יפוג בעוד חודש

לאחר שהביעו את התנגדותם במשך זמן רב להארכת תוקף צו החיסיון של קצא"א, ראש העיר תומר גלאם ומנכ"לית איגוד ערים מיטל אמיתי השיגו את מבוקשם, לעת עתה. בוועדת חוץ וביטחון שהתקיימה היום ועסקה בהארכת צו החיסיון, הוחלט כי הוא יוארך בחודש בלבד, במקום בארבע שנים.

מורסם בתאריך: 21:55 13.2.24

מאת: חן מור אטיאס

גלאם: "אשקלון לא תהיה החצר האחורית של מדינת ישראל"

ליזו ללונאשווילי

ראש העיר אשקלון תומר גלאם ומנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מיטל אמיתי, בדיון שהתקיים במשרד רו"מ: מתנגדים נחרצות להגדלת כמות הנפט שתאוחסן בחוות הדלקים של קצא"א

עיריית אשקלון ואיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון הביעו את התנגדותם הנחרצת להגדלת כמות הנפט המאוחסנת והמשונעת בחוות הדלקים של קצא"א באשקלון.

זאת במסגרת דיון רב-משתתפים שקיים משרד ראש הממשלה בבקשה שהגישה קצא"א להגדלת הכמות השנתית.

ראש העיר אשקלון ויו"ר איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, תומר גלאם, ומנכ"לית האיגוד, מיטל אמיתי, הזהירו בדיון כי, הגדלת הכמות המאוחסנת והמשונעת במתחם עלולה להגדיל גם את הסיכונים הסביבתיים, ואת חשיפתם של תושבי נפת אשקלון לזיהום אוויר ומטרדי ריח.

לדבריהם, הדבר חמור שבעתים נוכח העובדה שאשקלון מצויה בטווח ירי הרקטות מרצועת עזה.

במהלך הדיון אמר גלאם: "אשקלון לא תהיה החצר האחורית של מדינת ישראל. הסיכונים בהימצאות של קצא"א בעיר ידועים היטב לכולם לפני השבעה באוקטובר והם קיבלו משנה תוקף אחרי השבעה באוקטובר. אני אומר בצורה ברורה: לאשקלון לא ייכנס גרם נוסף לא של גפ"מ ולא של דלק, גם אם אצטרך לעצור זאת בגופי. נגמר. הופקרנו מספיק. אני אומר לכל מי שבדיון, גם למשרדי הממשלה וגם למשרד ראש הממשלה, אל תנסו אותי. אני אלך עם זה עד הסוף הפעם. כל מה שמגיע לתושבים שלי הם יקבלו, גם הטבות במס".

בנייר עמדה שהגיש האיגוד צוין כי, "צמיחתה המשמעותית של העיר בשנים האחרונות, וקצב הגידול הצפוי בשנים הקרובות, מחייבים את צמצום החשיפה לסיכונים סביבתיים לריכוזי האוכלוסייה הסמוכים. נוכח זאת, קבלת בקשתה של קצא"א, עומדת בסתירה חזיתית למציאות הקיימת והעתידית בעיר אשקלון".

בשנים האחרונות ניבש המשרד להגנת הסביבה הצעת החלטה לקידום תוכנית לטיפול במפגעים הסביבתיים. הממשלה אישרה הצעת החלטה בעניין זה בשנה שעברה. ההחלטה כללה הקמת צוות בין-משרדי שיגבש תוכנית לטיפול בתופעה, כולל מקורות תקציב מתאימים. הצוות היה אמור להגיש את המלצותיו לפני שלושה חודשים, אבל בחודשים האחרונים הוא כמעט ולא פעל.

יניב בלייכר, מנהל עמותת "אזרחים למען אוויר נקי", אמר בתגובה לדו"ח: "המדינה נכשלה בהגנה על הסביבה והפקירה את בריאותם של תושבי ישראל. המבקר מדגיש את האחריות שיש למשרד להגנת הסביבה, בהיותו מופקד על שמירת איכות האוויר, לצד הכישלון המהדהד של המינהל האזרחי, שירותי הכיבוי ומשטרת ישראל. אנו קוראים להציג תוכניות עבודה הכוללות יעדים, לוחות זמנים ותקציבים כדי למגר את התופעה".

מיטל אמיתי, מנכ"ל איגוד ערים לאיכות סביבה נפת אשקלון, שהגיש עתירה לבג"ץ נגד הממשלה בעניין הטיפול בשריפות פסולת אלקטרונית, מסרה: "הדו"ח מפנה זרקור אל מה שאנו באיגוד זועקים למעלה מעשור. תושבי אזור מזרח לכיש סובלים ממטרדי ריח וזיהום כתוצאה משריפה בלתי חוקית של פסולת אלקטרונית באיו"ש והם חשופים לסיכונים בריאותיים. משרדי הממשלה שבידיהם היכולת לפקח על הנושא ולמזער את הסיכונים טומנים את ראשם בחול. הממשלה הודיעה על הכנת תוכנית אסטרטגית לטיפול במפגעים, אבל לצערנו עד עתה לא הוכנה תוכנית כזאת. אנו קוראים למדינה להתעשת ולפעול בעניין".

בתאריך - 20/03/2024

הממשלה קבעה שב-2029 הפעילות הפטרוכימית במפרץ תופסק, אבל קביעה זו לא עוגנה בהחלטת ממשלה ומידת המחויבות שלה לעמוד בהחלטה נמוכה. מהנתונים שבדוח עולה כי מספר הילדים באזור חיפה שאושפזו בגלל אסטמה ומחלות נשימה גבוה כמעט פי 3 ממספר הילדים שאושפזו מהן בתל אביב או בירושלים.

תגובות

מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מיטל אמיתי: "דוח מבקר המדינה מפנה זרקור אל מה שאנו באיגוד זועקים כבר שנים. זה למעלה מעשור שתושבי אזור מזרח לכיש סובלים ממטרדי ריח וזיהום כתוצאה משריפה בלתי חוקית של פסולת אלקטרונית באזור יו"ש, חשופים לסיכונים בריאותיים, ואילו משרדי הממשלה שבידיהם היכולת לפקח על הנושא ולמזער את הסיכונים טומנים את ראשם בחול. רק לאחר עתירה לבג"ץ, שהגיש האיגוד יחד עם המועצה האזורית לכיש, נגד משרדי הממשלה, על מנת לחייבם להגביר את הפיקוח והאכיפה, הודיעה ממשלת ישראל, כי היא ממנה צוות בין-משרדי שיפעל להכנת תוכנית אסטרטגית לטיפול במפגעי סביבה באזור יהודה ושומרון. לצערנו, עד כה לא הוכנה תוכנית שכזאת. הגיע הזמן שהמדינה תתעשת ותפעל בעניין. אנו נמשיך לפעול בכל הכלים העומדים לרשותנו על מנת להבטיח את זכותם של תושבי לכיש והסביבה לנשום אוויר נקי".

בתאריך - 27/03/2024

גב ומימון ממשלתי

בתוך כך, בימים אלה אחזר משרד ראש הממשלה להחליט אם להיענות לבקשה של חברת קצא"א להגדיל את כמות הנפט שמותר לה לאחסן ולשנע, במסגרת הסכם לשינוע נפט בינה לבין גופים עסקיים באיחוד האמירויות.

במשרד ראש הממשלה הומינו גורמים שונים להביע את עמדתם בנושא, ושמעו מארגוני סביבה על הסכנה של דליפת נפט ליד המתקנים להתפלת מים באשקלון או בשונית האלמוגים באילת. חשש נוסף הוא מפני החמרת מפגעי הריח ואיכות האוויר שאשקלון כבר סובלת מהם, בגלל אחסון כמויות גדולות של נפט. איגוד ערים לאיכות סביבה של נפת אשקלון מתנגד באופן נחרץ להגדלת היקף אחסון הנפט ליד העיר, לאור ריבוי מקרי עבר של דליפות ומפגעי ריח שמקורם בפעילות קצא"א.

התמיכה הממשלתית בניצול דלקים פוסיליים נמשכת גם בזכות סבסוד נרחב של השימוש בהם. כפי שנכתב בדו"ח המבקר, מדובר בעיקר בהקלות במיסוי על שימוש בדלקים או הפחתה בתמלוגים מהרווחים של מכירת משאבים אלו. בעשר השנים האחרונות, היקף הסבסוד הזה הוכפל כמעט. "תמיכות אלו פועלות כתמריץ כלכלי ומגבירות את הביקוש לדלקים פוסיליים, במקום להסיט את הביקוש לחלופות אחרות או לטובת התייעלות אנרגטית" נכתב בדו"ח. וכאשר יש גב ממשלתי למימנים חדישים וסבסוד נדיב לשימוש בדלקים, אפשר להעריך מה יהיו מסקנותיו של דו"ח המעקב הבא על הטיפול במשבר האקלים.

בתאריך - 27/03/2024

ראש העיר וי"ר איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, חומר גלם, השתתף היום (שלישי) בוועדת חוץ וביטחון שנערכה בכנסת בנושא הארכת צו החיסיון של קצא"א.

בדיון השתתפו גם מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מיטל אמיתי, בדיון הם הביעו את התנגדותם הנחרצת להארכת צו החיסיון.

מסור, בשנה שעברה, בעקבות התנגדותם הנחרצת של ראש העיר ואיגוד ערים לאיכות סביבה נפת אשקלון הוארך החיסיון בשנה אחת בלבד במקום בחמש שנים. בשנה החולפת פנו העירייה והאיגוד לא אחת בדרישה כי העירייה והאיגוד יוחרגו מהחיסיון כדי לאפשר להם פיקוח סביבתי מלא על קצא"א.

במהלך הדיון היום אמר גלם לחברי הוועדה: "אני מצפה שהבקרה על קצא"א תהיה בקרה מלאה. לא יסול להיות שבתוך הבית שלי בעיר אשקלון יהיה מתקן שהוא כל כך מורכב ולא נדע הכל לגביו. אין מצב שראש העיר לא יידע מה קורה בעיר שלו. אני לא צריך את החסידים לא של הוועדה ולא של ראש הממשלה, לא של חברי הכנסת ולא של הי"ר עם כל הכבוד, אתם חייבים להבין שאני צריך את זה עבור התושבות והתושבים שדי, כי אני זה שנמצא פה בכל סיטואציה גם בדחימה וגם בשגרה, אני זה שצריך לתת את התשובות לתושבות ולתושבים. כולכם מכירים את ההיבט הביטחוני הכל כך מורכב של העיר אשקלון, ועדיין המדינה לא נחנה תשובות לא לעניין המיגון ולא לעניין ההטבות במס לתושבות ולתושבים וגם על זה אני ממשיך להיאבק".

מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מיטל אמיתי, אמרה: "צו החיסיון יצר מצב מעוות. אנחנו, האיגוד, הקו הראשון לפיקוח על קצא"א, לא מקבלים בגלל החיסיון את המידע המלא כדי לבצע את הפיקוח בצורה טובה. זה לא הגיוני ולא סביר. אין סיבה שהאיגוד לא יקבל את המידע הדרוש לוכפי שהוא מקבל מכל המפעלים המפוקחים בנפה. הפתרון הוא לא למנוע מהאיגוד לפקח, אלא לתת סיווג ביטחוני לעובד איגוד שיוכל להפעיל את סמכויותיו. אנחנו האחראים שנפגע בביטחון המדינה".

אמיתי ציינה כי ברקע מתקיימים במשרד רו"מ דיונים להגדלת כמויות הנפט במסגרת הסכם Red-Med והזהירה: "אשקלון היא העיר המטווחת ביותר בישראל. מיכלי הדלק הם מטרה ופגיעה בהם היא סכנה אמיתית ומוחשית לתושבי אשקלון והנפה. לכן אנו מבקשים להחריג את האיגוד מצו החיסיון על מנת לבצע פיקוח אמיתי ומקצועי לטובת תושבי אשקלון והנפה".

פורסם ב - ידיעות אשקלון

בתאריך - 29/03/2024

הארכת החיסיון לקצא"א: מונעים פיקוח חשוב

ראש העירייה ומנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה התריעו בפני ועדת הכנסת: "פגיעת רקטה במתקנים תסכן חיים"

שמוליק חדד

ראש עיריית אשקלון תומר גלאם השתתף השבוע בדיון בהארכת צו החיסיון של קצא"א שקיימה ועדת חוץ והביטחון בכנסת. "אני דורש בקרה מלאה על קצא"א", אמר גלאם. "לא ייתכן שראש העירייה לא יידע מה קורה בתוך העיר שלו".

גלאם דרש להחריג את העירייה ואת איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון מהחיסיון שניתן לחברה. "כולכם מכירים את המצב הביטחוני המורכב של אשקלון", אמר גלאם לחברי הוועדה. "הפיקוח על פעילותה של קצא"א הוא הכרחי על מנת לצמצם נזקים לסביבה ואולי אף למנוע אסון כבד במקרה של נפילת רקטה".

מנכ"לית איגוד ערים לאיכות הסביבה מיטל אמיתי, אמרה: "צו החיסיון יצר מצב מעוות. אנחנו כאיגוד משמשים הקו הראי שון לפיקוח על קצא"א, אך לא מקבלים מידע מלא כדי לבצע את העבודה בצורה מיטבית. אין סיבה שהאיגוד לא יקבל את

אמיתי: "הפתרון הוא לא למנוע את הפיקוח אלא לתת סיווג ביטחוני לעובדי האיגוד"

קצא"א. הגורם המקביל נשאר באפלה

המידע הדרוש כפי שהוא מקבל מכל המי פעלים המפוקחים בנפה. הפתרון הוא לא למנוע את הפיקוח אלא לתת סיווג ביטחוני לעובדי האיגוד כך שיוכלו להפעיל את סמל כוונתיהם".

אמיתי ציינה כי ברקע מתקיימים במי שרד ראש הממשלה ריונים להגדלת כמויות הנפט במסגרת הסכם Red-Med, והוועדה: "פגיעת רקטה במיכלי הדלק המאוחסנים בקצא"א תסכן את תושבי אשקלון והסביבה".

פורסם ב - מעריב

בתאריך - 08/04/2024

ראש העיר אשקלון, תומר גלאם בירך על ההחלטה ומסר למעריב: "אשקלון לא תהיה החצר האחורית של מדינת ישראל. הסיכונים בהימצאות של קצא"א בעיר יורעים היטב לכלים לפני השבעה באוקטובר והם קיבלו משנה תוקף אחרי השבעה באוקטובר, נוכח העובדה שאשקלון מצויה בטווח ירי הרקסות מצוועת עזה. עיריית אשקלון והמורמים המקצועיים באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, מתנגדים נחרצות להגדלת כמות הנפט שתאוחסן בחוות הדלקים של קצא"א. הגדלת הכמות המאוחסנת והמשוועת במתחם תגדיל את הסיכונים הבריאותיים, הביטחוניים והסביבתיים, ואת חשיפתם של תושבי אשקלון לזיהום אוויר ומסרדי ריח".

ראש עיריית אשקלון - תומר גלאם (צילום: ראובן קופצ'נסקי)

גלאם הוסיף ואמר כי "כיסיון העבר מלמד על מקרים רבים של אירועי סביבה, סליטות לאויר, דליפות ומסרדי ריח שמקורם בפעילות קצא"א ועל הפחת חוזרת ונשנות של התנאים הסביבתיים מצד קצא"א עד כל המשתמע מכך מבחינת הסכנות לבריאותם של תושבי אשקלון והאזור. אני כראש העיר וי"ר האיגוד אמשיך לשמור על האינטרסים של תושבי אשקלון ולעשות הכור עד מנת להבטיח את שלומם ובריאותם".

"אשקלון לא תהיה החצר האחורית של מדינת ישראל": מכה קשה לקצא"א

ועדת החוץ והביטחון קיבלה החלטה פה אחד בשבוע שעבר לצמצם באופן משמעותי את צו החיסיון על קצא"א. יו"ר הוועדה ח"כ יולי אדלשטיין סיכם: "עלינו להקפיד שלא יעשה שימוש לשווא בסענות לשמירה על ביטחון המדינה"

פלד ארבל
08/04/2024 10:24

ראש עיריית אשקלון תומר גלאם מתפרץ על סמורטיץ' בוועדת הכנסת (צילום: ערוץ הכנסת)

אביב של תקווה: הפריחה חזרה לקיבוץ גבים

איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון יחד עם המועצה האזורית שער הנגב וקהילת קיבוץ גבים יצאו במיזם זריעת פרחי בר, שיפריח את הדרום (ואת העתיד) לנבד האביב המתקרב.

יובל בגנ 10/04/2024 06:00

הפריחה המיוחדת. למען עתיד טוב יותר

הקיבוץ, בשטחים הציבוריים, בגינות מוסדות החינוך, ובגינות פרטיות של התושבים. מבצע הזריעה בגבים התקיים במסגרת מיזם "זרעים למען העתיד".

יובל בגנ

הפרחים בקיבוץ גבים (צילום: ניצן בן טל)

« אביב של תקווה הפריחה חזרה לקיבוץ גבים

לפני בארבעה חודשים דיווחנו על יוזמה מרגשת של איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, אשר יחד עם המועצה האזורית שער הנגב וקהילת קיבוץ גבים, שפתחו אז לקיבוץ מזרע, יצאו למבצע משותף: זריעת פרחי בר בקיבוץ גבים.

חברי קהילת גבים הכינו יחד, בהדרכתה של ניצן בן טל, רבות חינוך סביבתי באיגוד ערים נפת אשקלון, כדורים של זרעו בר העכירי אותם לידהים של חיילי צה"ל ואנשי כיתות הכוננות שנותרו בקיבוץ, ואלה פידור אותם בארמת

צילום: ניצן בן טל

הפריחה המיוחדת. למען עתיד טוב יותר

הקיבוץ, בשטחים הציבוריים, בגינות מוסדות החינוך, ובגינות פרטיות של התושבים. מבצע הזריעה בגבים התקיים במסגרת מיזם "זרעים למען העתיד".

יובל בגנ

9770793998044 15

קצא"א מאבדת עצמאות: יותר סמכויות לעירייה

צו החיסיון של חברת הדלק צומצם: פקחים מטעם הרשויות יוכלו להיכנס למתקן ויפורסמו מידעים בנושאים סביבתיים שהיו מסווגים • גלאל:

קצא"א אשקלון. חשופה יותר לביקורת: צילום: עמרם אביב

שמואל חדר

שביעות רצון בעיריית אשקלון מצו החיסיון המתקן של חברת קצא"א: "יותר פיקוח ושקיפות ציבורית". ועדת החוץ והביטחון של הכנסת צמצמה השבוע את צו החיסיון שני תן לחברת הדלק בשנות ה-70 ולראשונה תתאפשר בניתוח של גורמי פיקוח לטתקן האסטרטגי. הוועדה האריכה את תוקפו של הצו בשנה בלבד לעומת חמש שנים שרדשו במשרד האוצר.

יור הוועדה ח"כ יולי אלדשיץ אמר כי הנוסח המועדן מתאים לעקרונות המוטעם הרטורטי: "הצו שומר על האזון הנכון בין ההגנה על ביטחון המדינה וחסות של הציבור לקבל מידע מרשויות ציבוריות".

הוועדה צרה תקרימים שיקלו מאוד על עבודתם של העירייה ושל איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון. הצו אישר למנות מפקחים על החברה מטעם הרשויות המקומיות ורשות הטבע והגנים להם תינתן גישה למידע מסווג בנושאים שונים. הרי שיות יוכלו להפעיל סמכויות על קצא"א במקרים של פגיעה סביבתית או חריגת אחרות.

אמיתי: "הוועדה קבעה שיש לחייב את קצא"א למסור לאיגוד מידע על מנת להבטיח עמידה בהיבטים הסביבתיים המשמעותיים מהפעילות המתקיימת שם"

המידע שיותר בפרסום יכלול בין היתר אישור על ביצוע בדיקות תקופתיות של ציור, פנקס הדרכות אודות תנאי היתר הרי עלים וזמן אירועים סביבתיים, אישורים ברבר פסולת מסוכנת, מסמכי חירום למתקן, לחירום, תחקירי אירועי חומרים מסוכנים, סקרים גיאולוגיים לבדיקת עמידות המתקן לרעידות אדמה, נהלים למניעת תאונות ודליפות במסופים הימיים ובחזות הטימלים. במשרד האוצר ביקשו לשמור על הנוסח הקודם של הצו בטענה כי הוא בעל חשיבות ביטחונית אסטרטגית. על כך אמר אלדשיץ טיין: "עלינו להקפיד שלא ייעשה שימוש לשווא בטענות לשמירה על ביטחון המדינה בנושאים שאנם קשורים לכך".

ראש העירייה תומר גלאל, ששומר בראש איגוד הערים, אמר כי מדובר בהחלטה היסטורית. מבכילית האיגוד מיטל אמיתי אמרה כי המטרה הישנה: "הוועדה קבעה שיש לחייב את קצא"א למסור לאיגוד מידע, לרבות מידע מסווג, על מנת להבטיח עמידה בכל החובטים המביטניים המטעם מעים מהפעילות המתקיימת שם. זו היתה המטרה שלנו מתחילת הדרך".

בארגון אדם טבע ודין מסרו כי "ישיבו לפעול להסרת החיסיון בכללותו".

חדשות **השבוע**
23/05

במהלך הפעילויות השונות המשתתפים גילו מחדש את העיר שדרות וזאת על-גילוי ההיסטוריה העשירה שלה והספורים שנערכו בעיר. בכל שעה ענולה התקיימו סדנאות מודרכות. כמו כן, המשתתפים נחשפו אל המוזיקה הייחודית שנוצרה בעיר, הם חוו את הפסיפס התרבותי שנוצר בעקבות גל העלויות של כלל התרבויות שהגיעו לשדרות. בנוסף, במיוחד למבוגרים יותר נערכו סדנאות מיוחדות שעסקו במצב הביטחוני ובמלחמת 'חורבות ברזל'. זאת ועוד, התקיימה סדנת ציור קיר קהילתי, סדנת רוקמות, הילדים הכינו תבלינים יריחיים והם נהנו ממגוון סדנאות יצירה והצגות בנושא הטבע, הסביבה וההגדרה.

ראש העיר, אלון דויד: "שמחנו לראות את כל הילדים, ההורים והמבוגרים שהגיעו לבית המיסדים" ונחשפו אל יופייה של העיר שדרות. כמו בכל שנה ובמיוחד השנה, ועל-אף מצב המלחמה והמציאות המתגברת, דאגנו להביא אליכם את מיטב

הפעילויות, הסדנאות וההצגות שמתאימות לכל בני המשפחה. תודה לכל השותפים, לתיירות שדרות, לקרן לפיתוח שדרות, לאיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון ולבנק הפועלים".

השבוע בדיוק: 3.5.24

חדשות **השבוע**
23/05

הפנינג פסח בשדרות

אירועי אביב: כ-2,500 תושבים ואורחים הגיעו להנות בחול המועד פסח מהפנינג אביבי למשפחות בבית המיסדים בשדרות. בין הפעילויות, סדנאות ברחבי העיר, פעילויות טבע וסביבה, הצגות לילדים ועוד.

בשבוע שעבר, עם חופשת חג הפסח יומי חול המועד, התקיים בשדרות הפנינג פסח אליו הגיעו מאות תושבי שדרות ותושבים מכל רחבי הארץ. הפנינג שהתקיים בבית המיסדים היה בשיתוף 'תיירות שדרות' מבית הקרן לפיתוח שדרות, פרויקט 'שדרות הטבע' של עיריית שדרות ואיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון ובנק הפועלים. ההפנינג התקיים בסמך התחדשות ואליו הגיעו כל בני המשפחה על מנת להנות מארבעה ימים של פעילויות בחול המועד.

השבוע בדיוק: 3.5.24

19:44 | 11.7.2024 | איכות הסביבה, חדשות, משרד החגלה, עיריית אילת, עיריית אשקלון

ראש העיר ויו"ר איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, תומר גלאם: יש להסיר את נושא מדיניות "אפס תוספת סיכון למפרץ אילת" מסדר היום

שרון מאירוביץ

"הגדלת היקף הפריקה של דלקים באילת, והגדלת נפח ההורמה מאילת לאשקלון, כרוכה בסיכונים סביבתיים ובריאותיים כבדי משקל. לא מדובר רק בנוק המצטבר המוכח למפרץ אילת ותושבי אילת, או לנוק העצום שעוזר לקרות במקרה של תקלה - אסון סביבתי שעלולו תגיע למיליארדים רבים ולמק שאינו ניתן לתקון" אומר גלאם במכתבו למכבי"ל משרד ראש הממשלה

בתאריך - 12/07/2024

קצא"א אשקלון. "צריכים שני נמלי נפט במלחמה" צילום: צפירי אביב

משבר אנרגיה: הירוקים נגד קצא"א

הממשלה שוקלת לבטל את ההגבלות על שינוע הנפט של החברה • עיריית אשקלון וגופים סביבתיים מתריעים: סיכון לתושבים ולסביבה • קצא"א: מלאי החירום אוחז

שמואל חדד

המאבק הבא נגד קצא"א בפתח: איגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון, המשרד להגנת הסביבה והארגונים הירוקים מתנגדים לכוונתה של הממשלה לבטל את המגבלות שהוטלו על שינוע הנפט של החברה במסגרת טרדיניות "אפס תוספת סיכון". ראש העירייה תומר גלזמן שעומד בראש האיגוד המקומי, אמר: "לא ניתן יד לסיכון התושבים וביטחון חלטה בכל האמצעים העומדים לרשותנו". מדובר במדיניות שקבע המשרד להגנת הסביבה בנובמבר 2021 לפיה קצא"א לא תוכל לשנע ולפרוק בממלית יותר מ-2 מ"ל ליון טון נפט בשנה. לאחרונה ביקשה החברה להסיר את המגבלות בטענה כי המציאות הביטחונית מחייבת מלאי גדול יותר של נפט ותוצריה. במסגך שעליו חתומים ראש הממשלה בנימין נתניהו, שר האוצר בצלאל סמוטריץ' והשר לשינוף פעולה אווירי דודי אמסלם עולה כי כמותם להיענות לבקשה. במשרד להגנת הסביבה טוענים כי הסרת המגבלה תגרום לסיכון בריאותי וסביבתי שיספיק על תושבי הדרום והמדינה כולה. "משימתה של ההחלטה בפועל היא הגנה על הסכם מסחרי של חברה מממשלתית", נטען. "באמצעות טענות שאינן מבוססות על צרכי הטישק ננסה קצא"א להיתלות במלח"

מה כסיבה להעברת ההחלטה חסרת הרסן? במטה המאבק נגד הגדלת שינוע הנפט של קצא"א ציינו כי ראשי העיריות אשקלון ואילת, מדענים ודופאים לכריאות הציבור מתנגדים להגדלת הסיכונים. "ההחלטה מסרסת את תפקיד המשרד להגנת הסביבה וחושפת את תושבי הערים לסכנת חיים", מסרו במטה.

מחברת קצא"א נמסר בתגובה: "קידום החלטת הממשלה לבטל את המדיניות שהוטלה על החברה משיקולים פופליסטיים, ללא כל בחינה מקצועית, היא מחייבת המציאות והאגרוגרי וצרכי הביטחון של ישראל וכיחה ואת ביתר שאת. החלטת הממשלה מניעה לאחר בחינה מעמיקה של ועדה מקצועית ששטעה את כל הגורמים הרלוונטיים, ובהם הארגונים הירוקים, מיד עם פתיחת המלח". מה ביקשו משרדי האנרגיה והביטחון מה? גלות קצא"א לשתות באופן מיידי את נמל אילת, שהיה סגור בשל מגבלות המשרד להגנת הסביבה ועקב מתקפת הטילים על הגמל של החברה באשקלון - זאת מתוך ההבנה שמדינת ישראל חייבת שני נמלי נפט ותזקיקים מתפקדים גם במפרץ אילת וגם בים התיכון.

"במובת עובדי החברה שפעלו תחת אש נמנע משבר אנרגיה חמור בזמן המלחמה. ללא ההגבלות היה לישראל מלאי חירום גדול יותר ב-7 באוקטובר". ■

פורסם ב -

בתאריך - 07/08/2024

"הגדלת כמות הנפט תסכן את הסביבה": איגוד ערים אשקלון בעתירה נגד קצא"א

העתירה הגושה נגד המשרד להגנת הסביבה, הממונה לפי חוק חומרים מסוכנים במשרד, ונגד חברת קצא"א, בבקשה לבטל את ההחלטה שנתן המשרד להגנת הסביבה להגדלת כמות הנפט המותרות בחוות הרדקים של קצא"א באשקלון, בטענה כי אלו מסכנות חיים ונטענה כי קצא"א כלל לא מטרה את כל המידע הנדרש לצורך קבלת ההחלטה

מיטת נמלית: כאן דרום

שמות: מועצת כאן דרום

באיגוד ערים לאיכות הסביבה נפת אשקלון דורשים להוציא צו מניעה לאישור שהעניק המשרד להגנת הסביבה לחברה: אחסון ושניוע של 18 מיליון טון דלקים במקום 10 מיליון טון

הכלים העומדים לרשותנו נגד החלטות שאינן עומדות בקנה אחד עם המדיניות שלנו לשימור על הסביבה ועל בריאות הדור הבא:

- מקצא'א נמשך בתגובתו "מדובר בעתירה מפורטת לכל הסכם. והוויכוח פתח".
- חלקי הערים לעצור את החלטת המעשה כאשר לביטול המדיניות "אסא תוספת סיכון" שסיבוליים.
- חלקי הממשלה מוסיף לעצור את ההחלטות, וזאת לאחר בחינה מקצועית.
- ביקור של ועדה מקצועית ששומעת את כלל הנתונים והמסקנות.
- חלקי הממשלה מוסיף לעצור את ההחלטות.

ועל בריאות העיבור. "כסדרת השנים היותה
ההשכיח באמצעות הלפסס ביולוגי אינו
הוא שמוכרם "רדיומית", אלא כפי בעתה;
"כאלו מחנה הרישור ניתן לקצא" לירות
שאל עמדה תבנה את החר הרעלים הנדרשים
לכודת הגשת הכפשה".

העיונים ביקשו כמות ממוצעת להוציא
צו יחידים להחלטה על חוסר התחלים:
"דיוקא בעת, נוכח שטח החרים והחשש
מפני גורם בטיחותי איננו, אלא יחידים
על בטיול הנהלה". ראש העירייה חשב
ל"אונת"א שטחם בארש ארש דיעים;
אמרי:
"לצאת אל עומדים מניד ומסוים מכל
החשש".

הנפט הגילמי במסוף באשקלון מ-10 מ"ל
ליון טון לשנה ל-18 מיליון טון. הם חזרו על
הטענות כי להרחבת הפעילות של קצא"א
עלויות לבנות השלכות משות על הבריב

**"דווקא כעת, נוכח שעת
החירום והחשש מפני
אסון ביטחוני ואקולוגי, יש
להורות על ניתול ההקלה"**

אגוד קרים לאיכות הסביבה נפת
אשקלון הגיש עתירה מנהלית נגד
המשרד להגנת הסביבה וחברת
קא"א בניסיון למנוע את הגרלת מכוניות
הנסט הגולמי שיסונעו ויאוחסנו בחוות
הדלקים בעיר. העתירה חושפת לקראת דיון
שצפוי להתקיים בנושא כיום ראשון הקרוב

בעתירה שהוגשה באמצעות עו"ד ד"ר ציפי איסר-אציק וטל גרנות נטען כי המשרד להגנת המדינה אישר להגדיל את כמויות

סרת באיזביץ

התביעה מתרחבת: בית המשפט אישר את צירופם של 6 ארגוני סביבה לתביעה נגד המזל"ת והערלים בנמל

הרעיון חשוב בדיון בעתידה התרבותית של איגרת ערים לאיסוף הסביבה. נטת אשקלון נבדקת המעבר להכנה, התחנה ללימוד חוקי הערים.

בדין שנעדרו בתי המשפט והתחילו בבוא שלטון אי 06/10/24, וזוהי הרחטה בלי תשפוטות מנחה לרן התאמתות את צרכים של שיטות אלוני מוכרה למתנה ביריד בתי המשפט. התכונה הרבנית הטבע, אדם טבע ורן, חלול, טעמי הית, תכונה חקקה ועמדות השת הרחלה תוכנית טיבה.

[illegible]

עוד נקבע בדיון כי הלאחר שיצחק ארלוזורוב הוכרז, יהיה עליהם להיפגש במסגרת ההקדמה אל תחילת העולם של ד"ר אהרן גורן, והחלפה לזמורה אולטראסאונד, בעקבות ההפגנות האלימות שהיו מצריכים להוכיח כי הם חתומי הוולטר הארלסון וחת החבר הערעול, הפעם הולכים להצטרף אל DHV MED, המעבדת את גובה הבקשה שיש להם להוציא אל תוך אולפן אהרן גורן, המצביע על פסגת גולן.

[illegible]

דו"ח שנתי 2024

אשקלון - קריית גת - שדרות - קריית מלאכי - באר טוביה
חוף אשקלון - לכיש - שפיר - יואב - שער הנגב